5.SINIF 1. TEMA
ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık KOCAELİ Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

1. **OKULLAR DİNLENCEDE**

Ağıldaydınız sanki çocuklar,
Yaz geldi mi açılacak kapılar,
Dağlara, bayırlara, kıyılara
Köylere, pınar başlarına,
Bir avuç darı gibi dağılacaksınız!

Ama nerelerdesiniz kuzucuklarım,
Hangi yangın yerinde?
Ne oldu o tatlı dilli,
Güler yüzlü öğretmenler,
Onlar da mı dinlencede
Oh, oh, ne güzel!

Ama bu işportacı da kim?
Bu simit tablası da ne?
Nerden çıktı bu boya sandığı?
“Hani ya demli çaydan içen!”
“Taze simit, gevrek simit!..”
“Bayanlar, buyurun!”

Rıfat ILGAZ

Aşağıda anlamları verilen kelimeleri şiirden bulup yazınız.

ANLAMI	ŞİİRDE GEÇEN SÖZCÜK
Buğdaygillerden, tohumları buğday gibi besin olarak da kullanılabilen, kuraklığa dayanıklı bir bitki.	
Sığır, koyun, keçi gibi hayvanların gecelemesi için yapılmış, çit ya da duvarla çevrili, üstü açık yer.	
Kara ile suyun birleştiği yer.	
Çok demlenmiş, koyu. (çay)	
Tepe eteği benzeri az eğimli yer, küçük yokuş.	
Elin parmak uçlarıyla bilek arasındaki iç bölümü.	
Yerden kaynayarak çıkan su, kaynak.	
Tatil	

2. **BAYRAK**

(…)

Ey şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalı;
Barışın güvercini, savaşın kartalı
Yüksek yerlerde açan çiçeğim.
Senin altında doğdum.
Senin altında öleceğim.
Tarihim, şerefim, şiirim, her şeyim:
Yeryüzünde yer beğen!
Nereye dikilmek istersen
Söyle, seni oraya dikeyim!

Bu şiirde geçen altı çizili "dikmek" **sözcüğü ile aynı anlamda kullanılan cümleleri** "+" **ile, farklı anlamlarda kullanılan cümleleri ise** "-" **ile işaretleyiniz.**

- ( ) Elindeki meyve suyunu kafasına dikti ve bir dikişte bitirdi.
- ( ) Kulübe yaparken ilk olarak direkleri diktik.
- ( ) Küçük Ömer, yeni aldığı futbol topunu ayağıyla havaya dikti.
- ( ) Etrafı gözlemlemem için beni mahallenin köşesine diktiler.
- ( ) Tarlanın başına diktiği uzun çubuk sayesinde yolunu kolaylıkla buldu.
- ( ) Boş toprağa bir koru dikseniz otuz yılda gölge verir.
- ( ) O günden sonra kapıya diktiği bir bekçiyle güvenliği sağladı.
- ( ) Oyuncu topu penaltı noktasına dikti.

3. Aşağıda bazı deyimlere yer verilmiştir:

ser verip sır vermemek
kulağına küpe olmak
içi içine sığmamak
eli ayağı titremek
zihnine yerleştirmek
göz gezdirmek
zihnini bulandırmak
kayıtsız kalmamak
işi sağlama almak
gözden düşmek

Yukarıda verilen deyimlerden metnin bağlamına uygun olanları bulup metni tekrar yazınız.

TATİL YOLU

Yine yaz tatili başlamış; eğlenme, dinlenme zamanı gelmişti. Sabah erkenden yolculuğa çıkacak olan Elif'in heyecandan -----. Babası evdeki prizleri kontrol etti, annesi mutfağa bir -----. Uzun sürecek bir tatil olmasa da ----- gerekirdi. Yola çıkan Elif ve ailesini yolda bir sürpriz bekliyordu. Yumurtadan yeni çıkmış yavru ördekler ve anneleri yolun ortasında mahsur kalmışlardı. Bunu gören Elif ve ailesi bu duruma -----. Hemen trafiği kontrol edip yavruları ve annelerini oradan kurtarıp yolun kenarına gitmelerine yardımcı oldular. Bu kurtarma operasyonu özellikle Elif için unutulmaz bir an olmuştu. Anne ördeği ve yavrularını -----. Elif ne zaman bir başka ördek görse hep o tatil yolunu hatırladı.

TATİL YOLU

....

....

....

....

....

....

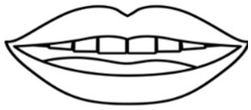
....

....

....

....

4. Aşağıdaki tabloda bazı organlarımızla ilgili deyimler hatalı olarak verilmiştir. Verilen bu deyimlerdeki organlarımızın doğrularını altlarındaki uygun yerlere sırasıyla yazınız.

AĞIZ	BURUN	GÖZ	KULAK	YÜZ
				
1. Ağzından düşen bin parça olmak. 2. Ağzına kar suyu kaçmak. 3. Ağzı sirke satmak.	1.Burun değiştirmek. 2. Burnu yere gelmek. 3.Burun kesilmek.	1. Gözünün ucunu görmemek. 2. Gözünün suyu akmak. 3. Göz bulmak.	1. Kulağından düşürmemek. 2. Kulağına takılmak. 3. Kulak kıvırmak.	1.Yüzü bile kanamamak. 2.Yüz asmamak. 3. Yüzü arkada kalmak.
CEVAPLAR **1-** **2-** **3-**	**CEVAPLAR** **1-** **2-** **3-**	**CEVAPLAR** **1-** **2-** **3-**	**CEVAPLAR** **1-** **2-** **3-**	**CEVAPLAR** **1-** .... **2-** .... **3-** ....

5. •

• ol-	• et-
• düş-	• var-
• yap-	• kat-

Verilen fiilleri örnekte verildiği gibi deyimlere uygun şekilde yerleştiriniz.

ÖRNEK:

1. Ağzı laf "-----"	Ağzı laf yapmak
2. Damdan "-----" gibi	
3. "-----" yanına kar kalmak	
4. Pişmiş aşa su "-----"	
5. Senli benli "-----"	
6. Saçını süpürge "-----"	
7. Sağı solu belli "-----"	
8. "-----" hayır, ürküttüğü kurbağaya değmemek	
9. Sıkboğaz "-----"	
10. Ağzı kulaklarına "-----"	
11. "-----" kalkmaz bir Allah	
12. Alaşağı "-----"	
13. Armut piş, ağzıma "-----"	
14. Astarı yüzünden pahalı "-----"	
15. İçi rahat "-----"	
16. İğne atsan yere "-----"	

6. **İrem Hanım, hafta sonu Konya'ya geziye çıkacaktır. Geziye çıkmadan önce internetten şehrin gezilecek yerleriyle ilgili bilgiler okumuştur. Tarihî şehirlere ilgi duyan İrem Hanım, Konya'nın tarihî yerlerini gezip görmek istemektedir. İrem Hanım'ın Konya'nın <u>tarihî yerleriyle</u> ilgili not etmesi gereken bilgilerin yanlarındaki kutucukları işaretleyiniz.**

☐ Konya Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük ili ve en kalabalık yedinci şehridir. İç Anadolu Bölgesi'nde bozkırın ortasında kurulmuş büyük ve gelişmiş bir kenttir.

☐ Alaeddin Tepesi, koca bir devletin başkentini kucaklamış, kalesini sırtında taşımış, asırlar öncesinden Türkiye Selçuklularının izlerini üzerinde barındıran bir tepe. Zirvesindeki Alaeddin Cami, Konya'nın bir başkent olduğunu hatırlatacak size. Caminin mihrabındaki turkuaz çiniler, minberindeki kündekari sanatı görülmeye değer. Avlusundaki türbede yatan Selçuklu sultanlarımızı ziyaret etmeyi unutmayın.

☐ Alaeddin Tepesi'nin doğu tarafındaki caddeden yürüdüğünüzde tam karşınızda Mevlâna Türbesi'nin yeşil kubbesinin sizi karşıladığını göreceksiniz. Burası hem Mevlâna Celalettin Rumi'nin ve ailesinin mezarlarının bulunduğu bir türbe hem de Mevleviliğin ve Selçuklu tarihinin bir müzesi. Müze içinde, türbede, derviş hücrelerinde, mutfakta, kısaca Konya Mevlevihanesinde Mevlâna ve ailesinin yanında huzura doyacaksınız. Buraya bir defa gelmişseniz bir daha çağrılacaksınız unutmayın!

☐ Bu tarihî yolculuktan hemen sonra gününüzü Konya'nın soğuk kışından ya da kuru yazından nemli tropik bir iklimde sonlandırmaya ne dersiniz? Yol sizi bu defa Tropik Kelebek Bahçesi'ne götürüyor. Kapıdan içeri girdiğinizde 24 derece sıcaklık ve nem karşılıyor sizi. Kuş ve su sesleri eşliğinde; omzunuzda ve başınızın üzerinde uçuşan kelebeklerle, böcek müzesinde ve çiçek bahçesinde de hoş vakitler geçireceğinize eminiz.

☐ Konya şehir merkezinde görülmesi gereken yerlerden birisi Aziziye Mahallesi'ndeki Aziziye Cami'dir. Cami, 1671 yılında yaptırılmıştır fakat yandıktan sonra 1867 yılında Sultan Abdülaziz'in annesi için tekrar yaptırdığı cami görülmeye değer.

☐ Günün sıcak havasından kaçıp Meram'ın yeşil ve serin bağlarına kendinizi bırakabilirsiniz. Meram'daki güzel saatlere Seksen Binde Devri Alem Parkı'nı gezerek devam edebilirsiniz.

☐ Artık Meram gezimizi sonlandırıp Konya tarihinin başlangıç noktasına doğru yol alabiliriz. Sırada Çatalhöyük var. 9000 yıllık tarihin tam ortasında bu şehrin nasıl doğduğuna şahitlik edebilir ve her bir köşede insanların yaşayışlarına, inançlarına, mimarilerine dair detaylara dokunabilirsiniz.

☐ Günü Bilim Merkezi ile bitirmeye ne dersiniz? TÜBİTAK desteği ile Türkiye'de açılmış ilk bilim merkezinde hem sizin hem de çocuklarınızın eğlenceli dakikalar geçirebileceği sergi alanları, planetaryum uygulamalı eğitim alanları bulunuyor.

7. Aşağıda “Yedi Kule” adlı sokak oyunu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Bu oyunu oynamak isteyen biri için kaç numaralı bilgilerin önemi yoktur? Boşluğa yazınız.

(1) Yedi Kule oyunu oynarken ebe dâhil herkesin çok keyif aldığı bir sokak oyunudur. (2) Oyuncular oyun alanına çizilen büyük bir halkanın etrafına dizilirler. İçlerinden biri ebe seçilir. (3) Ebe olan, halkanın dışında dolaşırken istediği bir arkadaşının sırtına dokunur ve aynı yönde koşmaya başlar, sırtına dokunulan oyuncu aksi yönde koşarak ebeyle yüz yüze geldikleri noktada el sıkışıp selamlaşırlar. (4) Ebe sırtına dokunduğu arkadaşının yerini kapmak, sırtına dokunulan oyuncu da ebe olmamak için kendi yerini almaya çalışır, şayet ebe kaparsa ebelikten kurtulur, diğer oyuncu da ebe olur. Tersi olursa ebe, ebeliğe devam eder. (5) Eğer koşu sırasında arkadaşı ile el sıkışmayan, selam vermeyen, “Günaydın!” demeyen oyuncular olursa oyun durdurulur ve başka oyuncular oyuna dâhil olur. (6) Bu oyunda kurallara uymanın ve selamlaşmanın değerini öğrenir ve benimsemiş oluruz.

8. Bir ortaokulda Çanakkale'ye gezi düzenlenecektir. Geziye katılım için bir afiş hazırlanmıştır ve afişte şu bilgiler yer almaktadır:

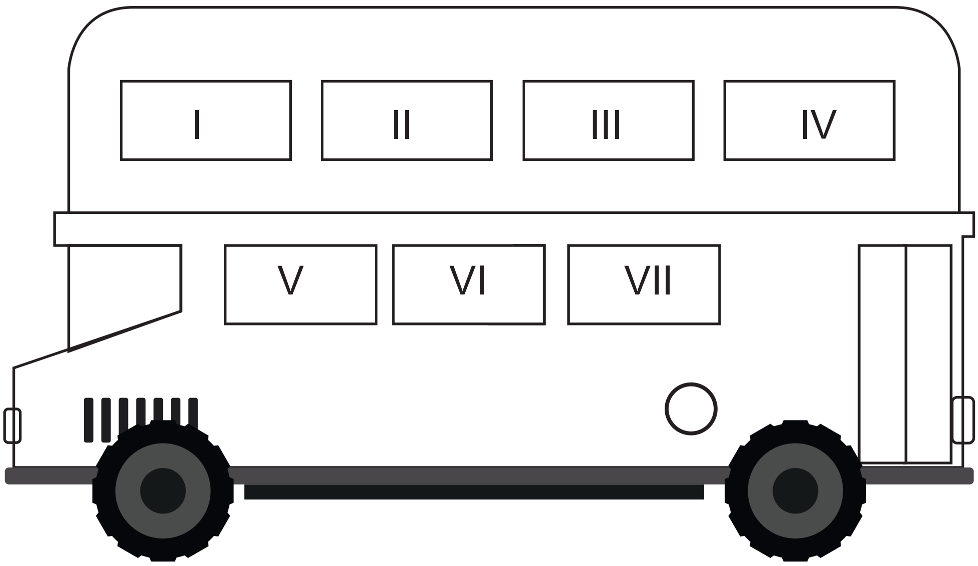

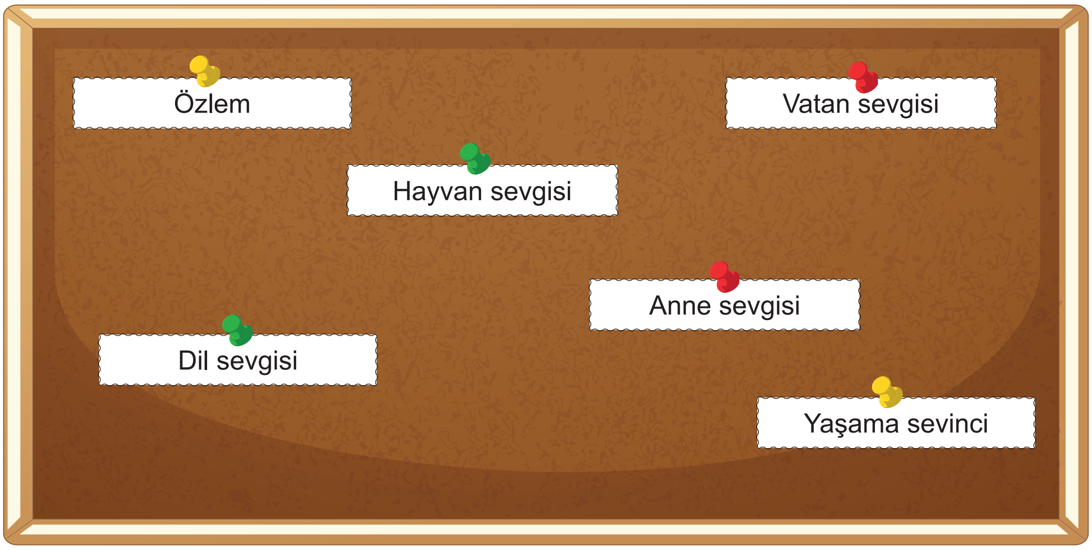
ÇANAKKALE GEZİSİ

I. Gezi başlangıç tarihi: 17 Mart 2021 Çarşamba
II. Gezi günü olumsuz hava şartları yaşanırsa gezi bir hafta sonraya ertelenecektir.
III. Son başvuru tarihi: 1 Mart 2021 Pazartesi
IV. Başvuru tarihini kaçıran öğrencilerin başvuruları dikkate alınmayacaktır.
V. Veli izin belgesi olmayan öğrenciler geziye katılamayacaktır.
VI. Öğrencilerin, yanlarına fotoğraf makinesi almaları tavsiye edilmektedir.
VII. Gezide öğrencilere okuldan üç öğretmen eşlik edecektir.

Geziye katılmak isteyen öğrencilerin bu bilgilerden <u>mutlaka not almaları gerekenleri</u> tespit ediniz. Tespit ettiğiniz bilgilerin numaralarını aşağıdaki otobüste kırmızı renge boyayınız.

9.

Şiirlerin ana duygularını yukarıdan bulup şiirlerin altındaki kutucuklara yazınız.

Ak saçlı başını alıp eline,
Kara hülyalara dal anneciğim!
O titrek kalbini bahtın yeline,
Bir ince tüy gibi sal anneciğim

Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması,
En saf, en ince bize.

Söyle sevda içinde türkümüzü
Aç bembeyaz bir yelken
Neden herkes güzel olmaz
Yaşamak bu kadar güzelken?

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Uçtu uçtu leylek uçtu,
Uçtu uçtu masa uçtu,
Uçtu uçtu Semahat uçtu,
Uçtu uçtu............?
Ne uçtu sanırsınız çocuklar?
Uçtu uçtu gençliğim uçtu."

Gökte olup sıra sıra,
Kayboldunuz ufuklarda.
Göçmen kuşlar, güzel kuşlar,
Yine gelin ilkbaharda.

10. “Asla yetmez.”, “Her zaman daha iyisi vardır.” gibi cümlelerin çok sık kullanıldığı bir tüketim toplumunda yaşıyoruz. Daima daha fazlasını istemek üzere yönlendiriliyoruz. Cep telefonu modelleri birbirlerinin yerini alıyor. Sürekli değişen moda yüzünden kıyafetleri, modelleri, renkleri giderek daha hızlı tüketiyoruz. Televizyon programları, odaklanma süremizi her yıl biraz daha kısaltıyor. Tüm bunlar doyma hissimizle bağımızı koparıyor. Kafamızın içinde minik bir ses aynı şeyi tekrarlıyor gibi: “Başka? Peki sonra?” Hep daha yenisi, hep daha fazlası…

Metnin ana düşüncesi olabilecek cümleleri işaretleyiniz.

- ◯ Zihnimizi birçok şeye odaklayarak yaşamımızı devam ettirmeliyiz.
- ◯ Tüketim toplumlarında çevre, insanı daha fazlasını istemeye yönlendiriyor.
- ◯ Her zaman daha fazlasını isteyerek kendimizi asla tamamlanmış hissetmeyiz.
- ◯ Gözümüzün önünde olan her şey bize daha iyi yaşam sağlar.
- ◯ Dengeli bir yaşam için her isteğimizin ve beklentimizin ölçülü olması gerekir.
- ◯ Kendine güven, bir amaç bul ve o amaç için fedakârlık yap.

11. Aşağıda hikâye metinlerinden alınan bölümler yer almaktadır. Bu bölümlerde olay, kişi, zaman ya da mekân unsurlarından bazıları eksiktir. Eksik bırakılan hikâye unsurlarını boşluklara yazınız.

Ahırın avlusundan gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hüzünlü şırıltısını işitirdik. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem, İstanbul'a gittiği için benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan'la artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk. Dadaruh, babamın seyisi, yaşlı bir adamdı.

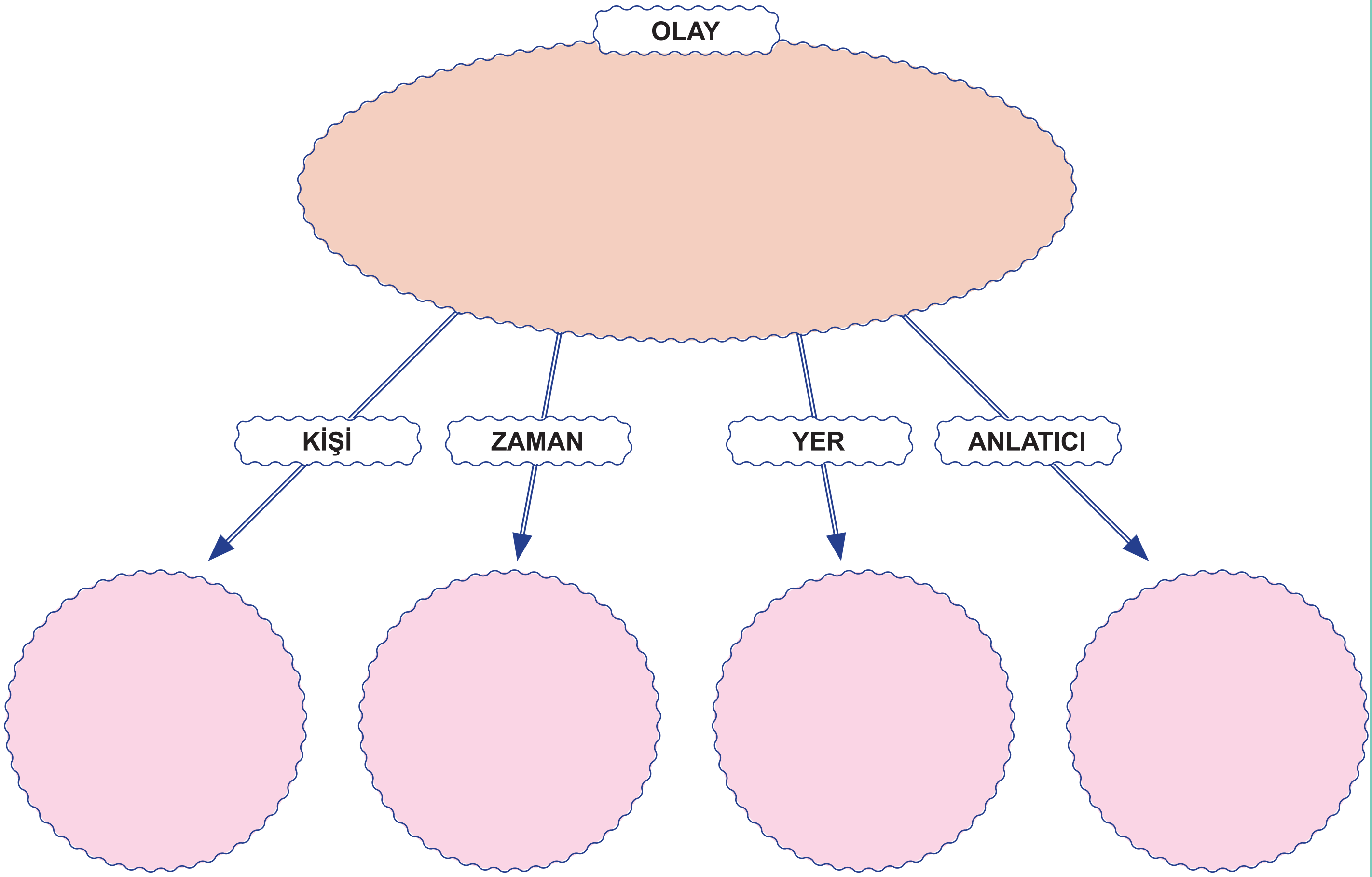
On adım ilerideki çeşmeye koştum. Kaşağıyı yalağın taşına koydum. Yerden kaldırabildiğim en ağır taşı bularak üstüne hızlı hızlı indirmeye başladım. İstanbul'dan gelen, üstelik Dadaruh'un kullanmaya kıyamadığı bu güzel kaşağıyı ezdim, parçaladım. Sonra yalağın içine attım.

Gece yarısını geçmişti. Atilla, ağrıları ve sızıları nedeniyle bir türlü uyuyamıyordu. Kendini zorlayarak uykuya dalmak üzereyken az öteden hafif bir çıtırtı duyuldu. Dikkatle bakınca ay ışığında çıkıp kendisine doğru gelen bir hayvan gördü. Bunun bir kurt olabileceği düşüncesiyle tam bağırıp askerlerden yardım isteyecekti ki gözlerine inanamadı. Yaklaşan, köpeği Karabaş'tı ve geri dönmüştü.

Halkınız şu anda sizi izliyor, onların gözü önündeyken kazanı tutuşturma onuru size ait efendim dedi Kraliçe Monia. Bu sözlerden büyük bir mutluluk duyan Kral, eline verilen meşaleyi kazanın içine tuttu. O anda hiç kimsenin beklemediği bir şey oldu. Bir anda tutuşan sıvı karışımdan parlayan alevler kralın ipekten giysilerini tutuşturdu.

12. Metindeki hikâye unsurlarını verilen şemaya yazınız.

Haziran ayının bunaltıcı günlerinden birisiydi. Tarlada hasada gelmiş olan mercimekleri biçiyorduk. Ben de pek büyük sayılmazdım ama kardeşim henüz 2-3 yaşlarındaydı. Bizler kendimizi kaptırmış, orakları sallarken kardeşimin yerdeki bir şeyle oynadığını ve onunla konuşmaya çalıştığını fark ettik. Merak edip yanına gittik ve çok şaşırdık. Oynadığı şey, altın sarısı kocaman bir akrepti. Kuyruğunu dikmiş, kardeşimle cebelleşiyordu. Dik kuyruğu gören kardeşim, onu bir kediye benzetmiş, “pisi pisi” diye sayıklıyordu. Onun bir kedi olmadığını anlatmak çok zor oldu. Kardeşim bir akrep tarafından sokulmadığı için hepimiz derin bir oh çekmiştik.

13.

HAYALPEREST

Mardin'in hemen dışında babasının ona bıraktığı küçük bir taş evde yaşıyordu. Evin arkasına doğru, Ahmet'in ekip biçtiği ve dört koyunuyla beş keçisinin dolaştığı, sarı topraklı küçük bir tarla vardı. Tarlanın sonunda öğlen kestirmeleri için serin bir gölge sunan büyük bir incir ağacı bulunuyordu.

Ahmet, hayatından memnundu. Ne daha fazlasını istemiş ne de her gün gördüklerinin ötesinde ne olduğunu bilmek istiyordu. Ta ki o rüyayı görene kadar. Ondan sonra her şey değişmişti. Uyur ya da uyanık olsun, Ahmet'in kendisini unutmasına izin vermiyordu. Ahmet rüyada kalabalık sokaklarda yürüyordu. Sonra taş bir köprüye varıp karşıya geçiyor, altınla ve değerli taşlarla dolu bir sandık görüp "Burası Kahire. Bütün bildiklerini bırakıp bu yola düşersen bir hazine bulursun." diyen bir ses duyuyordu. Önce rüyayla ilgilenmedi. Fakat bir yandan da orayı gerçekten görmek istiyordu. Her akşam rüyasında o büyük şehrin sokaklarını gezmeye alışmıştı. Mardin ona artık küçük geliyordu.

Bir gün koyunları, keçileri satarak edindiği parayla yola çıktı. Birçok kez kaybolduğunu sansa da sonunda Kahire'ye ulaştı. Şehri evi gibi hissetti. Rüyalarında o kadar sık yürümüştü ki kokular, sesler her şey tanıdıktı. Taş köprüyü buldu ancak orada sandık yoktu. Yalnızca bir dilenci vardı. Ahmet'in yüzü asıldı. Son bir bakır kuruşunu dilencinin eline tutuşturdu. Dilenci, "Nereye kardeşim?" deyince Ahmet ona rüyasını anlattı. Dilenci güldü. "Dostum, bir rüyaya inanıp da nasıl yolculuğa çıkarsın? Ben de yıllardır bir rüya görüyorum. Her gece küçük bir şehrin dışındaki taş eve gidiyorum. Evin arkasında dört koyun ve beş keçinin özgürce dolaştığı sarı topraklı bir tarla, tarlanın sonunda da büyük bir incir ağacının gölgesine saklanmış bir kuyu var. Orada, ağacın altında her gece altın ve değerli taşlarla dolu bir sandık buluyorum. Ama bir rüya için şehrin en kalabalık köprüsünün üzerindeki güzel yerimi bırakıp her şeyi riske atar mıyım? Hayır! Burada neye sahip olduğumu biliyorum. Senin gibi hayal kırıklığına uğramam." dedi.

Ahmet'in yüzü aydınlanmıştı. Şaşıran dilenciye sarılıp hikâyesini anlattığı için ona teşekkür etti. Eve döndü. Kazma küreği kaptığı gibi incir ağacına gitti. Kazmaya başlamadan önce ağaçtan ayağına büyük bir incir düştü. Ahmet onu yemek için durdu. Tadı başını döndürdü. Derin bir nefes aldı. Güneşte ısınmış incir yapraklarının kokusu onu selamladı. Mest olarak iç geçirdi. Eve döndü. Zaten bunca yıl orada beklemiş olan hazine biraz daha bekleyebilirdi.

1. **Ahmet'in yollara düşmesine neden olan olay nedir?**

2. **Ahmet, Kahire'ye gidecek parayı nereden bulmuştur?**

3. **Dilenci, Ahmet'in bir rüya için onca yolu gelmesine ne tepki vermiştir?**

4. **Dilencinin rüyasında gördüğü yer neresidir?**

5. **Dilencinin anlattıklarından sonra Ahmet'in yüzünün aydınlanmasının nedeni nedir? Neden hemen eve dönmüştür?**

6. **Sergiledikleri davranışlar ve söyledikleri dikkate alındığında Ahmet ve dilencinin kişilik özellikleri ile ilgili ne söyleyebiliriz?**

7. **Ahmet'in hayalinin, merakının peşinden gitmesi ona bir katkı sağlamış mıdır?**

8. **Dilenci, rüyasının peşinden gitseydi sizce ne olurdu?**

14.

SAMSUN'A KİTAP OKUYARAK MI ÇIKTIN?

Atatürk, okumayı sever ve okumaya büyük önem verirdi. Zengin kütüphanesini yeni kitaplar edinerek daha da zenginleştirirdi. Ülke sorunlarıyla ilgili konularda sadece uzmanları dinlemekle yetinmez; kendisi de okur, araştırır, onlarla tartışacak kadar bilgi sahibi olurdu.

Onun bu kitap okuma merakı birtakım dedikodulara yol açıyordu. Yakın çevresinde, ülkenin bu kadar işi ve sorunu varken böyle kitaplara gömülmek doğru mu, diye konuşuluyordu.

O günlerde ziyaret için Dolmabahçe Sarayı'na gelen Moskova Büyükelçisi Vasıf Çınar, onu bir tarih kitabının başında görünce "Paşam, bu kadar tarih okuyup kafanızı yormayınız. Siz 19 Mayıs'ta Samsun'a kitap okuyarak mı çıktınız?" dedi.

Atatürk okuduğu kitaptan yavaşça başını kaldırdı ve gülümseyerek "Vasıf Bey, bizim çocukluğumuz fakirliklerle geçti. Elime üç beş kuruş para geçince bunun yarısını mutlaka kitaba verirdim. O zaman da böyle okurdum. Eğer aksini yapsaydım ben Atatürk olamazdım." dedi.

1. Atatürk'ün kitap okuma sevgisi, hayatına ve Türk milletine nasıl bir katkı sağlamıştır?

2. Atatürk'ün kitap okumaya ayırdığı vaktin yakın çevresinde dedikodulara neden olmasının sebebi nedir?

3. Atatürk'ün yakın çevresinin ve Vasıf Çınar'ın kitap okumaya yaklaşımı düşünüldüğünde hangileri söylenebilir? İşaretleyiniz.

- ○ Kitap okumak, boş zamanları doldurmaya yönelik bir aktivitedir.
- ○ İnsanların büyük başarılar kazanmasında kitaplardan edindikleri bilgiler etkilidir.
- ○ Bilgi birikimi sadece yaşayıp tecrübe sahibi olmakla değil araştırmalarla da edinilir.
- ○ Bizi zafere taşıyan okuduklarımızdan edindiğimiz bilgiler değil, verdiğimiz kararlar ve fiziksel mücadelemizdir.

15.

CEPHANE SANDIĞINDA KİTAP

Atatürk; dediğini yapmış, düşmanı geldikleri gibi geri göndermiştir. Anadolu düşman askerlerinden temizlenmiştir. İstanbul'a dönüş hazırlığı içindedir. Kütüphaneci Nuri Ulusu'ya yanında götürmek istediği kitapların listesini verir. Nuri Ulusu, o günleri şöyle anlatır:

İstanbul seyahatine giderken istediği kitaplar o kadar fazlaydı ki karton kutular buldurup kütüphaneye getirtmiştim. Tam içine kitapları doldurmak üzereyken Atatürk kütüphaneye geldi ve ne yaptığımı sordu. "İstediğiniz kitaplar için karton kutular aldırdım, onların içine koydurup trene naklettireceğim." deyince "Dur, bekle biraz!" dedi. Kitaplara şöyle bir baktıktan sonra kütüphaneden çıktı, odasına gitti. Biraz sonra bir baktım iki tane cephane sandığını muhafız alayı erlere getirip kütüphaneye koyuverdiler. Ne olduğunu anlamadım. Bakıp dururken Atatürk içeri geldi, benim şaşkın şaşkın baktığımı görünce "Ne o Nuri oğlum; şaşırdın, değil mi? Şaşırma, şaşırma. Savaşta bunlarla cephane taşıdık; sen o zaman çocuktun, bilemezsin. Bu sandıklar benim için çok önemlidir. Şimdi o savaş bitti, yeni bir savaşımız başlıyor. Şimdi cephane taşıdığımız o sandıklara kitaplarımı koy, bu sandıklarla taşınsın. Cephanenin yerini artık kitaplar alsın." dedi.

1. Atatürk'ün, kitapları karton kutular yerine cephane sandıklarına koymak istemesi ile "Yeni bir savaşımız başlıyor." cümlesi arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Atatürk'ün yeni mücadelesi hangi alanda olacaktır?

"Samsun'a Kitap Okuyarak mı Çıktın?" **ve** "Cephane Sandığında Kitap" **metinleri karşılaştırıldığında Atatürk'ün okumaya bakış açısıyla ilgili neler söyleyebiliriz? Ülke sorunları arasında en büyük desteğini kitaplardan alması bizim için ne ifade etmeli?**

16.

MASALLAR DİYARINDAN BİR KAHRAMAN

Her kahramanın kahraman olmak için kendince bir yöntemi vardır ya bu kahraman da yöntemini müzikten yana seçmiş. Dünyayı gezmiş, görmüş. Gittiği ülkeler tarafından çok seviliyormuş çünkü hepsinin dilini konuşabilecek bir yeteneği varmış. Gittiği her ülkede birçok televizyon programına katılırmış. Sözü kendisine hiç getirmez, hep ülkesinden bahsedermiş. Sonra da gördüklerini bizlere anlatmak için geri dönmüş diyarımıza. Buram buram Türklük kokan, tarih kokan, Anadolu kokan kimliğiyle giymiş şalvarını, kaftanını ve çizmelerini. Takmış padişahların ihtişamını andıran yüzüklerini, uzatmış dervişler misali saçlarını, almış eline gitarını, başlamış söylemeye. Şarkılarıyla kendi masalını yazan bu muhteşem kahraman kim mi? Barış Manço…

1943 yılının soğuk bir kış günü açmış gözlerini dünyaya. İkinci Dünya Savaşı'nın başladığı yıl doğan ilk çocuklarına "Savaş" adını veren anne ve babası, devam eden dünya savaşının barışla tamamlanması umuduyla kahramanımıza "Barış" ismini vermiş. Annesi Rikkat Hanım, önemli bir Türk sanat müziği yorumcusu ve araştırmacısı olduğundan müzik ve araştırma ruhu doğuştan gelen bir özellikmiş Barış için. Lise de dâhil olmak üzere eğitim hayatını İstanbul'da tamamlamış, sonra da gezgin misali düşmüş yollara. Önce Fransa, sonra da Belçika'ya gitmiş. Sanatın her dalına meraklı olduğundan grafik bölümünde eğitim almış. Geçimini sağlayabilmek için garsonluk, bekçilik gibi işlerde çalışmış. Farklı müzik gruplarına dâhil olmuş. İngilizce ve Fransızca şarkılar söylemeyi ihmal etmemiş. Bir gün küçük bir gruba konser verirken ve dünya sanatçılarından yabancı şarkılar seslendirirken kendilerini dinleyen Türk işçilerden biri şarkı söylemek istemiş. Barış mikrofonu ona uzatmış. Notalarını bilmediğinden eşlik edemediği işçi Türkçe bir şarkı söylemiş. Bitirdiğinde coşkulu bir alkış almış. Barış ve arkadaşlarının karşılaşmadığı türden bir coşkuymuş bu. O gün bir karar vermiş Barış. Yabancı şarkıları bırakmış. Türkçe şarkılara yönelmiş. Toplamış tası tarağı, memleketine doğru yola koyulmuş.

Türküleri ve türkü formatındaki şarkılarıyla yaşadığı toprakların dilini ve ezgilerini çok geniş bir kitleye kısa zamanda benimsetivermiş. Sevgiyi, dünyanın faniliğini, ilahi aşkı, Cumhuriyet'in kayalar kadar güçlü olduğunu, adam olacak çocukları kısacası bizi bize anlatmış, durmuş. Sadece insanları da değil; dumanlı dağları, dereleri, domatesi, biberi, patlıcanı da dile getirmiş şarkıları. Barış; doğru zamanda, doğu yerde durmayı çok iyi bilmiş ve bütün toplumun kılcal damarlarına ulaşan ana damarı yakalayan ender insanlardan biri oluvermiş kısa zamanda.

Memleketine özgü tüm değerleri üzerine büründürmüş, bu defa kendi topraklarına dair ezgileri dünyaya tanıtmak için düşmüş yollara. Avrupa'nın gitarına ülkesinin kemençesini eklemiş. Yeni bir şarkı yapmış. Avrupalılar için çok önemli bir müzisyen olmuş.

Barış adına uygun olarak her zaman barışçı, bileştirici, yatıştırıcı olmuş hitap ettiği insanlar için. Görünüşündeki sıra dışılığa rağmen bu özellikleri sayesinde kitleler tarafından sevgiyle benimsenmiş. Önemli olanın "insanlık" olduğunu söylemiş her fırsatta.

Dünyaya bir şarkıcı olarak değil, düşüncelerini insanlara aktarmaya çalışan ve topluma hizmet eden bir masal kahramanı olarak gelmiş. "Dünya insanı" olmuş. Hayatın her anının hakkını vererek yaşamış. 1999 yılının 1 Şubat günü hayata gözlerini yummuş. Ülke tarihinin gördüğü en geniş katılımlı kalabalık o gün evinin önünde toplanmış. İnsanlar anlamışlar ki kitleleri bir araya ayrım yapmadan getiren tek şey "Barış" imiş.

1. Anne ve babasının, kendisine "Barış" ismini vermelerinin nedeni nedir?

2. Seyyah gibi yollara düşmesi dil ve kültür gelişimini nasıl etkilemiştir?

Yan sayfadaki soruları metne göre cevaplayınız.

3. **Ülkesine dönmesine neden olan olay nedir?**

4. Evrensel insan olmak demek, kendi öz kimlik ve değerlerini yadsımak değil, tam tersine bu değerlerden yola çıkarak bütünsel boyuta ulaşmak, sınırların dışına ulaşmak anlamına gelir. Evrensel insan; çok yönlü insandır, birçok alanda öğrenir. Kafası açıktır ve araştırmacıdır.

Barış Manço'nun evrensel bir insan olduğunu söyleyebilir miyiz? Bunu metindeki hangi ifadelerden anlayabiliriz?

5. "İnsanlar anlamışlar ki kitleleri bir araya ayrım yapmadan getiren tek şey "Barış" imiş."

ifadesiyle asıl anlatılmak istenen nedir?

6. Metinden hareketle Barış Manço ile ilgili verilen bilgilerden doğru olanların başına (+), yanlış olanların başına (-) koyunuz.

- ☐ Ulusuna olan bağlılığının yanında dünya çapında bir sanatçı olmayı başarmıştır.
- ☐ Birikimiyle, yazdığı şarkılarla, çaldığı müzik aletiyle çok yönlü bir sanatçı olmuştur.
- ☐ Toplumun geneline hitap etmeyen tarzıyla ve yaklaşımıyla kimi zaman eleştirilmiştir.
- ☐ Şarkılarında seçtiği konularla Türk insanının dilinden konuşmuş, toplumu yansıtmıştır.
- ☐ Barış Manço, ailesinin yönlendirmesiyle sanat hayatında ilerlemiş ve kalıcı olmuştur.

17. Aşağıda bazı paragraflar verilmiştir.

1	…	Kitap okumanın stresi azalttığı bilim adamları tarafından yapılan araştırmalarla da onaylanmıştır. Yoğun ve yorucu geçen bir iş gününün sonunda, okuyacağınız 20-30 sayfalık bir kitap, sizi günün kaygılarından uzaklaştıracaktır. Özellikle insanı yormayan, mutlu sonla biten romanlar hem ruhunuzda hem beyninizde pozitif enerjinin yayılmasını sağlayacaktır.
2	…	Çok okuyan insan, çok fazla cümle, dolayısıyla da çok fazla kelime okumuş demektir. Kitap okurken sürekli yeni kelimeler öğreniriz. Bu da zamanla bizim konuşma tarzımıza yansır. Kelime dağarcığı az olan bir insan, herhangi bir konuyu açıklarken veya tartışırken sürekli tıkanır. Sürekli kitap okuyan biri ise konuşurken kullandığı kelimelerle tüm dikkatleri üzerinde toplamayı ve kendini dinletmeyi başarır.
3	…	Kitaplar, insanların merak ettiği bilgileri öğreten araçlardır. Kitaplar sayesinde farklı dünyalara gider ve farklı hayaller kurarız. Canımız sıkıldığında, mutlu olduğumuzda, boş vaktimizde hep onların kapısını çalarız ve bizi asla geri çevirmezler. Kitaplar, ihtiyaç duyduğumuzda hep yanımızdadır.
4	…	Sürekli kitap okuyan birisi, aynı zamanda sürekli geziyor ve görüyor demektir. Özellikle sürükleyici bir fantastik veya bilim kurgu romanı okuduğunuzda, bambaşka yerlere yolculuk yaptığınızı hissedersiniz. Bu da gerçekte öyle yerler olmamasına rağmen sizin düşünce gücünüzün, hayal etme ve yaratıcılık kabiliyetinizin artmasını sağlar.
5	…	Ne kadar çok kitap o kadar çok yeni hayat tanımak demektir. Okuduğunuz her öykü, size başka insanların hayatlarından kesitler sunar. Onların mutluluklarına, sıkıntılarına, yaşadıkları zorluklara tanık olursunuz. Bu sayede kendinizi karşınızdakinin yerine koyabilir, onun gibi düşünmeye ve hissetmeye çalışabilirsiniz.

Bu paragrafların konusu olabilecek ifadelerle paragrafları eşleştiriniz.

A. Kitabın ruhumuza olan olumlu etkisi

B. Kitabın, hayal kurma yeteneğini arttırması

C. Kitabın, duygudaşlık gücünü geliştirmesi

D. Kitap okumanın konuşmamıza katkısı

E. İnsanın en iyi dostunun kitap olması

18. Aşağıda bazı metinler ve o metinler için başlıklar önerilmiştir. Metin için uygun olanları işaretleyiniz.

- ( ) Yazarlık Mesleği
- ( ) Yazının Bulunması
- ( ) Yazarlığın Zorlukları
- ( ) Tarihe Bırakılan Not
- ( ) Çalışmanın Önemi

Yazı, yazarlık, yazmak konularında pek çok söz söylendi. Öyle ki yeni bir şey kaldı mı, emin değilim. Yazmak bir oyun, belki de en ciddisi. Hayatın boyunca bitirmen gereken bir ev ödevin varmış hissiyle yaşamak… Bir yazar şezlongda güneşlenirken bile esasen çalışıyordur. Elbette herkesin kaldıramayacağı bir durum bu. Gördüğün her şeyi yazıya nasıl dönüştürebileceğini düşünerek yaşamak. Yazmak tarihe bir not düşmektir. Hatta tarihte ben de varım, demenin diğer bir yoludur. Bir insan yaşamı boyunca hep insanlık için kendini çalışmaya adamış olabilir. Ama öldüğü zaman bu çalışmalar da biter. Ama bazı insanlar yazdıklarıyla topluma hizmet etmeye devam ederler. Biz buna öldükten sonra da yaşamak diyoruz.

- ( ) İnsanlar ve Çalışmak
- ( ) Ülkemizin Sorunları
- ( ) Çocuklar ve Aileleri
- ( ) Yaşamın Zorlukları
- ( ) Geçip Giden Ömür

Zamanın giderek daha fazla parçaya bölündüğü, akışının parçalandığı bir çağda o kadar çok iş yapıyoruz ki anne babalığımız da günübirlik yaptığımız işlerden sadece bir tanesi oluveriyor. Bir bilimsel çalışmaya göre, İngiliz anne babalar çocuklarıyla günde ortalama sekiz dakikalık anlamlı konuşma gerçekleştirirken bu süre Amerikalı anne babalar için sadece beş buçuk dakika. Bizim ülkemizde de böyle bir çalışma yapılsa bundan farklı sonuçlar ortaya çıkacağını düşünmüyorum. Bu, çocuklarımızı önemsemediğimiz anlamı taşımıyor elbette. Birçok insan iş ile ailesi arasındaki dengeyi kuramadığı için çeşitli sıkıntıların kucağında buluveriyor kendini. İnsanların ömürleri bitiyor ama yapacağı işler bitmiyor. Ne yazık ki insanın bunu anlamasıyla ömrünün bitmesi aynı zamana denk geliyor.

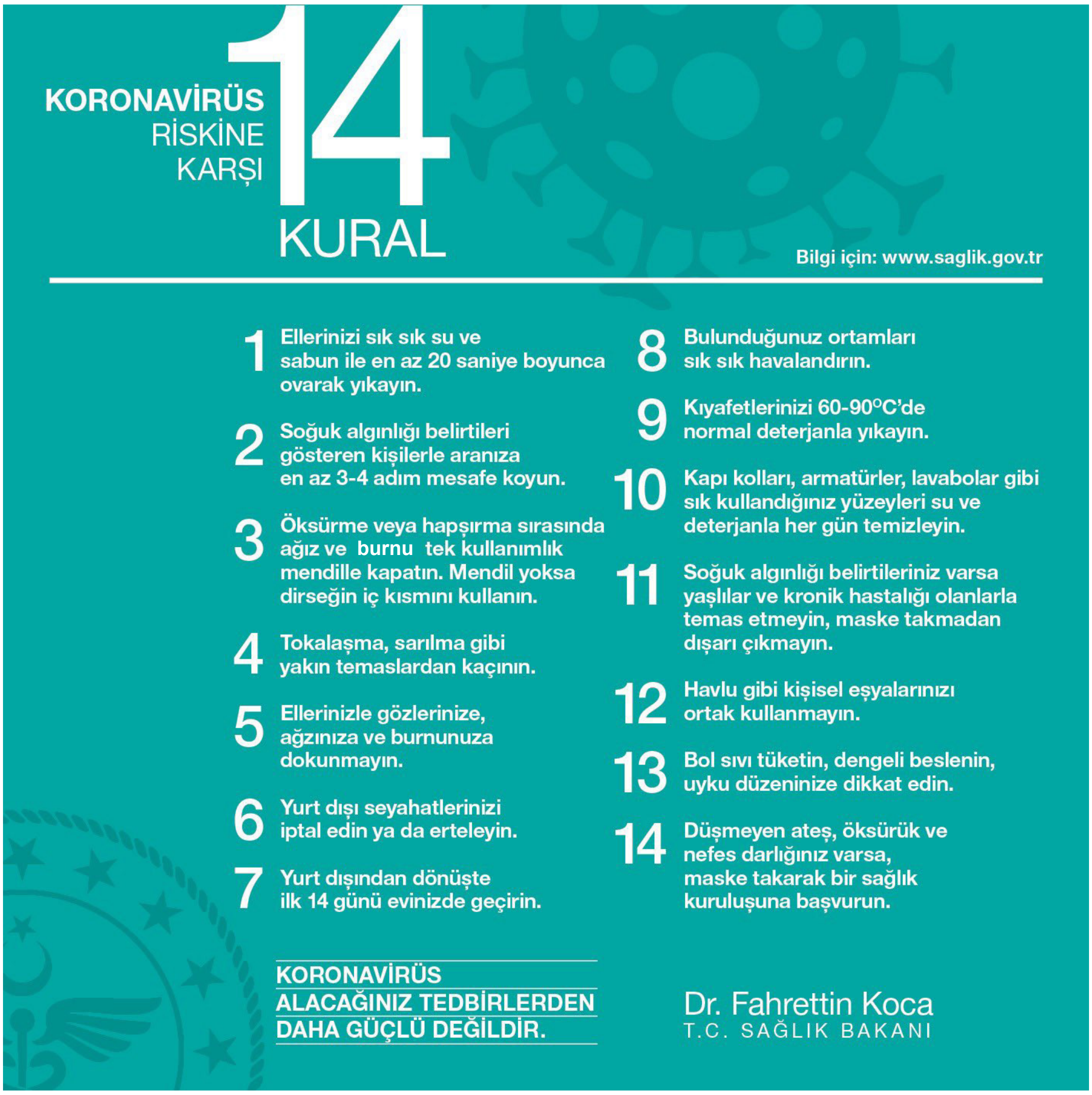
- ( ) Kontrolsüz Büyüyen Teknoloji
- ( ) Teknoloji ve Samimiyet
- ( ) Sohbetleri Bölen Teknoloji
- ( ) Samimiyeti Kaybettiren Teknoloji
- ( ) Nerde O Eski Bayramlar

Teknolojinin hayatımıza uygun olmayan türlü tuhaflıklar soktuğunu biliyoruz. Kandillerde ve bayramlarda kişiye özel olmayan kutlama mesajları göndermek bunlardan birisi. Herkesin birbirine gönderebileceği hiçbir özelliği olmayan o mesajlar karşı tarafta "Ne güzel, beni hatırladılar." hissinden ziyade samimiyetsiz bir durum oluşturuyor. "İki dakikasını bana ayırıp bayramımı kutlayamamış." hissi daha ağır basıyor. Mabetlerin, konserlerin, konferansların ve karşılıklı konuşmaların kendilerine mahsus sessizlik, akış ve ritminin ortasına bir ses bombası gibi düşen cep telefonu zırıltısı, bir başkası. Düşünün, bir dostunuza heyecanla bir şey anlatıyorsunuz ve birden onun cep telefonu çalıyor: Arayan kişi o sırada sizin anlattığınız şeyden daha güzel, daha heyecanlı bir şey söylemeyecek bile olsa öncelik nedense telefona veriliyor. Teknoloji; hayatın kendiliğindenliğine, doğallığına müdahale ediyor. Bu durumdan kurtulmak için önce bu durumun farkında olmak gerekiyor.

- ( ) Doğanın Kıymetini Bilmeyen İnsanoğlu
- ( ) Hayvanlar Âlemi
- ( ) İnsanoğlu ve Doğa
- ( ) Kıyıda Yüzen Yunuslar
- ( ) İnsandan Kurtulan Doğa

İnsanlar, bazen doğaya zarar verebiliyor. Hayvanların ve bitkilerin yaşam alanları daraldığı için sık sık soğuklarda kasabalara, şehirlere inen kurt haberlerini duymuşsunuzdur. Mesela koronavirüs salgınından dolayı İstanbul Boğazı'ndaki gemi ve tanker geçişleri azaltıldı. Böylece Boğaz'ın kıyısında bile yüzen yunuslar görüldü. Başka bir örnek de gondollarıyla ünlü İtalya'nın Venedik şehrindeki kanallarda insanlar bir süredir olmadığı için balıklar geri döndü ve kuğular yüzmeye başladı. İnsanoğlu doğaya, doğanın insanoğluna baktığı gibi bakmıyor. Doğa insanlara en güzel çiçeklerini, en güzel, en tatlı meyvelerini sunarken insanoğlu doğayı kirletiyor, zarar veriyor hatta canına okuyor.

19.

Görsele göre aşağıdaki ifadelerden doğru olanlar için "D"yi, yanlış olanlar için "Y"yi işaretleyiniz.

Ⓓ Ⓨ	Kapı kolları, lavabolar gibi sık kullandığımız yüzeyleri her gün temizlemeliyiz.
Ⓓ Ⓨ	Yurt dışından dönüşte maske takmadan sokağa çıkmamalıyız.
Ⓓ Ⓨ	Kişisel eşyalarımızı (havlu gibi) sadece en yakınlarımızla paylaşmalıyız.
Ⓓ Ⓨ	Ellerimizle gözlerimize, ağzımıza ve burnumuza dokunmamalıyız.
Ⓓ Ⓨ	Bulunduğumuz ortamları havalandırmaktan mümkün olduğunca kaçınmalıyız.
Ⓓ Ⓨ	Kronik hastalığımız varsa maske takarak sokağa çıkmalıyız.

20. Geçiş ve bağlantı ifadeleri cümlenin anlam olarak yönünü değiştiren ifadelerdir. Bu ifadelerle cümleyi olumludan olumsuza veya olumsuzdan olumluya çeviririz.

Aşağıdaki cümleleri “ama, lakin, ancak, fakat” **sözcüklerini kullanarak tamamlayınız.**

- Bisikletlerle Sapadere Kanyonu’na gidecektik - - - - yağmur başlayınca gidemedik.
- Polisiye romanlara ilgi duyuyordu - - - - sevebileceği bir kitap bulamamıştı.
- Bana tutamayacağın sözleri verme demiştin - - - - aynı davranışları sen de yapıyorsun.
- Neticeye ulaşamayacağımız bu tartışmayı bitirmek istedim - - - - sorularına cevap veremeden duramadım.

21. Aşağıda Âşık Veysel’in bir şiirinden alıntı yapılmış ve bu alıntıların yapıldığı uzantılar verilmiştir.

Alındığı Uzantı: com

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gece gündüz
Bilmiyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gece gündüz

Alındığı Uzantı: net

Uzun kalın bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gündüz gece

Alındığı Uzantı: org

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Biliyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gece gündüz

Alındığı Uzantı: gov

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum, ne hâldeyim?
Gidiyorum gündüz gece

Bu kıtalardan sadece bir tanesi şiirin aslına uygun ve hatasızdır. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini düşündüğünüzde şiirin aslına uygun olarak yazılan kutuyu istediğiniz bir renge boyayınız.

22.

Hakan Öğretmen, öğrencilerine akıllı tahtadan yukarıdaki çizgi filmin görselini açmıştır. Akıllı tahtaya aşağıdaki yerel ağ (internet) uzantılarını da ekleyen Hakan Öğretmen, öğrencilerden güvenli bilgi kaynağına ulaşabilecekleri uzantıları kullanarak çizgi filmi açmalarını istemiştir. Siz de güvenli bilgi kaynağına ulaşabileceğiniz site uzantılarını renkli kaleminizle boyayınız.

edu	com	org	gov

23. BİLGİCİK: Amaç-sonuç cümleleri eylemin hangi amaçla yapıldığını bildirir. Eyleme "hangi amaçla?" sorusunu yönelttiğimizde cevap alabiliyorsak cümlemiz amaç-sonuç cümlesidir.

Amaç-sonuç cümlelerindeki eylemin yapılış amacını örnekte olduğu gibi gösteriniz.

1. Geçen yıl yanan orman alanlarını yeşillendirmek için okulca proje başlattık.
2. Okumasını hızlandırmak için her gün düzenli olarak sesli okuma yapıyormuş.
3. Elinden gelen yardımın daha fazlasını yapmak için çok çaba sarf ediyordu.
4. Belediye, şehrimizin sokaklarını güzelleştirmek amacıyla yol kenarlarına çeşit çeşit çiçek dikti.
5. Televizyon ve radyolarda halkı bilinçlendirmek üzere kamu spotu yayımlanmaya başlandı.
6. Kardeşimin de rol aldığı tiyatroya zamanında yetişebilmek için akşamdan hazırlık yaptım.
7. Babam bizimle daha fazla vakit geçirmek için iş yerinde nöbetleşe çalışmaya başladı.
8. Sebze ve meyveleri sulamada bahçıvana yardım etmek için yeni aldığı bahçeye gitti.
9. Dün gece aniden İzmir'e döndüm yarım kalan işlerimi tamamlayabilmek için.
10. Son romanının reklamını yapmak ve okuyucularıyla buluşmak için kitap fuarlarına katılıyordu.
11. Gittikleri tatil yerinde daha rahat gezebilsinler diye arabalarını da yanlarında götürmüşlerdi.
12. Düşündüklerini hayata geçirebilmek için her zamankinden daha fazla çalışıyordu.
13. Beklentileri boşa çıkarmamak için elindeki malzemeyi en güzel şekilde kullanıyordu.
14. Yazdığı yeni kitabına isim bulabilmek için internet üzerinden bir anket düzenledi.
15. Trenle yolculuk yaparken sıkılmamak için yanına dergi ve gazeteler aldı.
16. Buraya seni desteklemeye geldik.
17. İnternette yeni öğrendiği bilgilerin doğruluğu araştırmak için kütüphaneye gitti.
18. Evimizin yakınlarındaki diksiyon kursuna başladım söyleyişteki yanlışlarımı düzeltmek için.
19. Son zamanlarda yaşadığı duygu yoğunluğunu anlatabilmek düşüncesiyle şiir yazmaya başlamış.
20. Korktuğunu belli etmemek için köpek sürüsünün yanından usul adımlarla ilerliyordu.

24. BİLGİCİK: Koşul-sonuç cümleleri bir eylemin başka bir durum veya olaya bağlı olarak gerçekleşmesiyle oluşur. Cümleye "hangi şartla?" sorusunu sorduğumuzda eylemin gerçekleşme şartına ulaşırız.

Buna göre aşağıdaki söz gruplarını koşul-sonuç ilişkisi kuracak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.

a. Arkadaşlarınızla grup çalışması yaparsanız	... onu sana verebilirim.
b. Gece geç yatarsan	... daha çok hata yaparsın.
c. İki gün güzelce dinlenirse	... planlarımı dile getireceğim.
d. Toplum kurallarına uyarsan	... daha çabuk iyileşir.
e. Anne ve babanı dinlemedikçe	... sabah dinç kalkamazsın.
f. Sosyal kulüp bu hafta toplanırsa	a yüksek puan alırsınız.
g. Kediyi incitmeyeceğine söz verdiğinde	... iyi bir birey olabilirsin.

25. BİLGİCİK: Neden-sonuç cümleleri eylemin hangi sebeple (nedenle) yapıldığını belirler. Eyleme sorduğumuz "Niçin, neden?" sorularının cevabını alabiliriz.

Söz gruplarını neden-sonuç ilişkisi kuracak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.

a. Bana yardım ettiği için	... kitaplığımda yer kalmadı.
b. Her ay kitap aldığım için	... size uğramadan eve geri döndüm.
c. Bina çok kirli olduğundan	a ona hediye aldım.
d. Güneşe alerjisi olduğundan	... temizlik şirketi ile anlaştık.
e. Oyun alanı tıklım tıklım dolu olduğu için	... bazı mahallelerde seller oluştu.
f. Yağmur çok yağdığı için	... bir süre tenhalaşmasını bekledik.
g. Rahatsız ederim diye	... koruyucu krem kullanmalıymış.

26. **Aşağıdaki cümleleri anlam ilişkilerine göre inceleyiniz. Neden-sonuç cümleleri için "N"yi, amaç-sonuç cümleleri için "A"yı, koşul-sonuç cümleleri için "K"yi işaretleyiniz.**

Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Mutfakta bana yardım edersen işler kısa sürede biter.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Derneğe yeterli üye gelmediği için toplantı ertelendi.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Elif'in ne zaman geleceğini öğrenirsem hemen sana haber veririm.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Doktor, ev daha çok güneş alsın diye perdelerin sürekli açık tutulmasını istedi.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Önceden hazırlanmadığı için iyi bir performans sergileyemedi.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Doğduğum köye gitmek için araç kiraladık.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Öğrenciler yeteneklerini sergileyebilmek için bütün güçleriyle yarışıyorlardı.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Daha az bilgisayar oyunu oynarsan kardeşine vakit ayırabilirsin.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Okul idaresi, velisi izin almadıkça öğrenciyi geziye göndermeyecekmiş.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Sürekli yalan söylediği için artık kimse ona inanmıyordu.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Baharın mis çiçek kokularını almak için doğada vakit geçiriyor.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Engin hafta sonu kafeye gelirmiş ancak yemeği ona biri ısmarlayacakmış.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Kuzular büyüdüğü için annelerinden ayırma vakti geldi.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Hastanelerde hastaları rahatsız etmek istemiyorsan daha sessiz olmalısın.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Yeterince düzenli beslenmek için sebze, meyve ve et ürünleri de tüketilmelidir.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Sen gittin yaslara büründü cihan/ Soluyor dallarda gül dertli dertli
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Her sanatçı bir anlamda ölümsüzlüğü yakalamak için eser verir.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Kumaş dokumacılığında dışa bağımlılığı azaltmak için ülkenin dört bir yanına fabrikalar kuruldu.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Düşündüklerini hayata geçirmedikçe hepsi kafanda birer tasarım olarak kalır.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Bir insan için yaşamdaki bütün yollar yürünebilirse o insan artık kaybolmuştur.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Onun bu garip ve değişken tavırlarının ne anlama geldiğini anlayamadığım için susuyorum.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Havuz suyu belirli ısıya ulaşmadan küçük çocukların havuza girmelerine izin verilmeyecektir.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Çok kitap okuduğu için olayları ve durumları değerlendirme şekli yaşıtlarından biraz farklı.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Olayları ve durumları daha farklı değerlendirebilmek için daha çok kitap okumaya başladı.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Olayları ve durumları daha farklı değerlendirmek istiyorsan daha çok kitap okumalısın.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Bir sanat eserinin gerçek değeri yazarından izler taşıdığında ortaya çıkar.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Sanat yapıtları hiçbir zaman yaşamdaki gerçekliği bire bir yansıtmadığı için kurgudan öteye geçemez.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Bir romanı toplumdaki herkes beğeniyorsa onun iyi ve başarılı bir eser olduğundan söz edilemez.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	İlgi gören, beğenilen bir eser ortaya koymak amacındaysan çalışmak, kendini geliştirmek zorundasın.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Yazarın yaşamı ve dünya görüşü doğru incelenirse bu, yapıtlarının daha rahat anlaşılmasını sağlar.
Ⓝ Ⓐ Ⓚ	Yaşam boyunca yanlış kararlar verdiği için içinden çıkılması zor sorunlarla baş etmek zorunda kalmıştı.

27. BİLGİCİK: Bir durumun, olayın olduğundan daha fazla veya daha az gösterilmesine abartma denir.

Eksik bırakılmış ifadeleri abartılı cümle oluşturacak şekilde yapboz parçalarını örnekte olduğu gibi birleştiriniz.

EKSİK İFADELER:	**TAMAMLAYICI İFADELER:** *(Karışık verilmiştir.)*
• Bina o kadar yüksekti ki	» üç kişi gelse bileğini bükemez.
• Sana çok kırıldım	» her saniye parmak kaldırıyordu.
• Bir kamyon dolusu karpuzu	» seni bir ömür affetmem.
• Bir aydır öyle bir kilo vermiş ki	» çatısı görünmüyordu.
• Abim çok güçlü olduğu için	» bir deri bir kemik kalmıştı.
• Azra'nın canı acımış	» bir saatte tek başına yıktı.
• Öğretmenin gözüne girebilmek için	» gözündeki yaşlar sel olmuş, akıyordu.

Sana çok kırıldım,	seni bir ömür affetmem.

28. BİLGİCİK: Olay, durum veya bireylerin bizde uyandırdığı çeşitli duyguların yer aldığı anlamlar duygusal ifadelerdir. Sevinç, özlem, kızgınlık, şaşma vb. duyguların yer aldığı anlatımlar duygu ifadeleridir.

Duygu panosunda her askıda bir duygu ifadesi yer almaktadır. Duygu cümlelerinin yazılı olduğu farklı meyvelere takılı anahtarlar uygun askıya asılmalıdır. Duygusal anlatımlar ile duyguları eşleştirirken anahtardaki meyveyi duygu askısına örnekte olduğu gibi yazınız.

Elma anahtarı: Bu kadar kısa sürede buraya nasıl gelebildin?

Portakal anahtarı: Merdivenden yuvarlanan komşuyu görünce ne yapacağımı bilemedim.

Nar anahtarı: Sınıfça sipariş verdiğimiz kitaplar bir hafta gecikince öğretmenimiz çılgına döndü.

Çilek anahtarı: Katıldığı öykü yazma yarışmasında derece aldığı için havalara uçmuş.

Limon anahtarı: Yeni atandığım okula gitmek için can atıyordum.

Muz anahtarı: Zavallı köpek yavrusu, seni kim attı sokağa?

Kiraz anahtarı: Onca yıllık arkadaşlığı bitirmesine yüreğim dayanmıyor.

Armut anahtarı: Hayvanat bahçesindeki aslan kükreyince ziyaretçiler nereye kaçacağını bilemedi.

Şeftali anahtarı: Geçtiğimiz ay ona söylediklerimden dolayı özür dileseydim, şimdi aramız çok iyi olacaktı.

29. BİLGİCİK: Kişisel yorum ve değerlendirme içermeyen, doğruluğu veya yanlışlığı kanıtlanabilen düşünceler nesnel; kişisel görüşün, yorum ve değerlendirmelerin yer aldığı düşünceler özneldir.

Aşağıdaki cümlelerden öznel olanlar için "Ö"yü, nesnel olanlar için "N"yi işaretleyiniz.

Ö N	Serinin ikinci bölümünün en iyi kahramanı Mahmut'tu.
Ö N	Son kitabında klasik bir romancıdan çok, güçlü bir destan yazarının nitelikleriyle çıkar karşımıza yazar.
Ö N	Eğer sadece herkesin okuduğu kitapları okursanız sadece herkesin düşündüğü şeyleri düşünürsünüz.
Ö N	Villanın en geniş odası bu odaymış.
Ö N	Günlerdir doğmasını beklediğimiz Duru Naz dün akşam dünyaya geldi.
Ö N	Bozkır ovalarının kendilerine göre gizemli havası var.
Ö N	Hayal unsuru çok olan kitaplar daha çok okunur bence.
Ö N	Duygu ve düşüncelerin, olayların, durumların harmanlanıp yeniden biçimlendirilmesidir edebiyat.
Ö N	Bu dağın tepesine çıkmak dağcıların iki gününü aldı.
Ö N	Mağazanın en güzel perdesi bu modeldir.
Ö N	Şair, bir üniversitenin düzenlediği imza gününe katılmak için yola çıkmış.
Ö N	Yazar, bu hikâyesinde Anadolu insanının şiir ve duygu yüklü taptaze havasını yansıtmış.
Ö N	Gül dalına konan sabah bülbüllerinin sesiyle uyanmak insana huzur veriyor.
Ö N	Orta Anadolu'da yer alan Konya ülkemizin orta büyüklükteki bir şehridir.
Ö N	Yazarın Türk insanının niteliklerini yansıtmaya özen göstermesi, yapıtı yalnız edebiyat değil, folklor açısından da değerli kılmıştır.
Ö N	Kütüphanenin bu rafındaki kitapları çok seviyorum, onlardan vazgeçemiyorum.
Ö N	Yaşar Kemal, hemen hemen bütün dünya dillerine çevrilen romanı İnce Memed'de kötülüklere, haksızlıklara başkaldıran insanı anlatır.
Ö N	Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Huzur" romanının Türk ve dünya edebiyatının başyapıtları arasında yer alması tesadüf değildir.
Ö N	Bir günde yapabileceklerimizi abartıyoruz ve birkaç günde yapabileceklerimizi küçümsüyoruz.
Ö N	Öğrenmeyi bırakan kişi yirmisinde de olsa sekseninde de olsa yaşlıdır.

30. BİLGİCİK: Benzetme cümlelerinde iki olay, durum ya da kavramdan zayıf olan güçlü olana benzetilir. "Gibi, sanki, tıpkı, andırıyor, benziyor" gibi ifadeler benzetme yaparken kullanılır.

Benzetme yapılan cümlelere "+", benzetme <u>yapılmayan</u> cümlelere "-" işaretini koyunuz.

◯	Geçirdiği o büyük ameliyattan sonra kaplumbağa gibi yavaş yürüyordu.
◯	Boğazın karşısında saray gibi bir ev almış.
◯	O, gençliğinden beri karınca gibi çalışıp arı gibi üretirdi.
◯	Ne zamandan beri burada bekliyorsun?
◯	Çantasını kaptığı gibi dışarı çıktı.
◯	Bankada çalışan beyefendinin gözleri zeytini andırıyordu.
◯	Antalya keçileri gibi tepelere, dağlara zıplayarak tırmandı.
◯	Kapadokya'nın en iyi çömlek atölyesi Hüseyin Usta'nın atölyesidir.
◯	Sınıftaki öğrencilerim sanki bir bahar çiçeği, suladıkça açıyorlar.
◯	Bu yörede sıcaklık kuraklığa sebep olmuş.
◯	Proje görevini bitirmek için sabaha kadar oturmuş ve gözleri kan çanağına dönmüştü.
◯	İlimizi ziyarete gelen oyunculara, Ürgüp'te balon turu yaptırabilirsiniz.
◯	Bebeğin ağzında inci gibi beyaz iki diş vardı.
◯	Sizinle kardeşliği andıran bu ortaklığımız bugünden itibaren sona ermiştir.
◯	Yaşı ilerlese de kitapları yok satan bir yazarın yazmayı bırakacağını sanmıyorum.
◯	Onun romanlarını okuduğunuzda bütün dünya insanının yaşamını görmeniz mümkündür.
◯	Dünyaya yeni gelen bebeğin denizi andıran gözleri ve elma yanakları vardı.
◯	Bu büyük şairin yaşama ve insanlara beslediği sevgi şiirlerinde de kendini gösteriyor.

31. Cümlelerde karşılaştırılan varlık, durum ya da olayı işaretleyiniz.

Konya Kocaeli' ye göre daha kalabalık bir şehrimizdir.

- ◯ Konya ile Kocaeli
- ◯ seyrek ve kalabalık

Geçen yıl okul meclisi seçiminde Emirhan'ın aldığı oy, Halil'in oyundan çok fazla değildi.

- ◯ geçen yıl ile bu yıl
- ◯ Emirhan ile Halil

Tercüman Rusçayı Almancadan daha akıcı konuşuyor.

- ◯ konuşmak ile okumak
- ◯ Rusça ile Almanca

Bu konularda Elif, Ezgi'ye göre daha yeteneklidir.

- ◯ Elif ile Ezgi
- ◯ konu ile yetenek

Öykü yazıyorum ama şiir kadar kaliteli yazamıyorum.

- ◯ Öykü yazmak ile şiir yazmak
- ◯ öykü ile yazmak

Büyükbaş hayvanlar küçükbaşa göre daha fazla süt verir.

- ◯ Süt ile hayvan
- ◯ büyükbaş ile küçükbaş havyanlar

Şehir hastanesi ildeki diğer hastanelerin en büyüğü ve en iyisiymiş.

- ◯ hastane ile il
- ◯ şehir hastanesi ile diğer hastaneler

32. BİLGİCİK:

Benzetme: Anlatımı güçlendirmek amacıyla, aralarında ortak nitelik bulunan iki varlık ya da kavramdan, ortak nitelik yönünden güçlü olandan zayıf olana aktarma yapılmasıdır.

Karşılaştırma: Kişilerin veya varlıkların benzer veya farklı yanlarını incelemek amacıyla yapılan kıyaslamaya karşılaştırma denir.

Örneklendirme: Verilmek istenen bilginin, düşüncenin somutlaştırmak, açıklamak ve daha iyi anlaşılır kılmak için başvurulan bir tekniktir.

Cümlelerde karşılaştırma yapılmışsa "K", benzetme yapılmışsa "B", örneklendirmeye başvurulmuşsa "Ö" ifadelerini işaretleyiniz.

Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Ömer Seyfettin ve Sait Faik Abasıyanık bu ülkenin yetiştirdiği en büyük edebiyatçılardandır.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Çayı kahveye göre daha çok tüketiyoruz.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Köyümüzün topraklarında yazın kavun, karpuz, şeftali; kışın ayva, mandalina, nar yetiştirilir.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Yeni taşındığımız Arnavut kaldırımlı bu sokak dedemlerin mahallesini andırıyor.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Naim Süleymanoğlu azim ve kararlılığa güzel bir spora kendini adamak isteyenler için doğru bir örnektir.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Kahramanmaraş ve Gaziantep el yapımı biber salçasının en iyi yapıldığı yerlerin başında gelmektedir.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	6/C sınıfı dönem başında, her yönden 6/G sınıfına göre çok daha başarılıydı.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Doğada yapılacak o kadar çok şey var ki: yürüyüş yapmak, kamp kurmak, dağa tırmanmak...
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Ülkemizde incirinin tadı ve güzelliğiyle en meşhur olmuş şehrimiz Aydın'dır.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Gökyüzündeki bulutlar tıpkı süslü bir at gibi salınıyordu.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	İlk şiir kitabında Türkçeyle birlikte İngilizce yazdığı şiirlere de yer verirken ikinci kitabında sadece Türkçe yazdığı şiirlere yer vermiştir.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	İlçemizde düzenlenen bu yılki festival geçtiğimiz yıllardaki kadar hareketli değildi.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi'ne göre daha yağışlıdır.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Portakal, kivi ve greyfurt C vitamini deposu olarak bilinen meyvelerdendir.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Yaz aylarında cildini tahriş etmeyen kumaşlardan birini mesela keteni tercih edebilirsin.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Küçükken hikâyeye ilgi duyan sanatçı, şiirle üniversite yıllarında tanışıyor ve en başarılı örneklerini bu türde veriyor.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	Şiirlerini serbest ölçüyle yazan sanatçı çağdaşlarına göre halk şiiri ile modern şiiri eserlerinde ustaca birleştiriyor.
Ⓚ Ⓑ Ⓞ	"Çocukluğum" ve "Bilmediğim Dünyanın Haritası" adlı iki öyküsü modern edebiyatın birer belgesi olarak karşımızda durur.

33. Numaralandırılmış cümlelerin çıkarımlarının doğru mu, yanlış mı olduğunu değerlendiriniz. İlgili seçeneği işaretleyiniz.

Ⓓ Ⓨ	"Biraz ara verip dinlenirseniz daha verimli çalışırsınız." cümlesinde verimli çalışmak şarta bağlanmıştır.
Ⓓ Ⓨ	"Otoyolda tır bozulduğu için trafik kapalıydı." cümlesinde trafiğin kapalı olmasının nedeni verilmiştir.
Ⓓ Ⓨ	"Kartalkaya, Bolu'nun kayak merkezlerindendir." cümlesinde kişisel görüşe yer verilmiştir.
Ⓓ Ⓨ	"Söylediği şarkı ile bütün dünyayı kendine hayran bıraktı." cümlesinde abartmaya başvurulmuştur.
Ⓓ Ⓨ	"Sular kesildiği için ne bulaşığı ne de çamaşırları yıkayabilmişler." cümlesinde sonuç bir amaca bağlanmıştır.
Ⓓ Ⓨ	"Kız Kulesi'nde fotoğraf çektirmek için ta nerelerden gelenler var." cümlesinde amaç-sonuç anlamı vardır.
Ⓓ Ⓨ	"Ev işlerinde oldukça yeteneklisin." cümlesinde karşılaştırma söz konusudur.
Ⓓ Ⓨ	"Takım bu elemeyi de geçerse finale kalacak." cümlesinde şart söz konusudur.
Ⓓ Ⓨ	"Ne kadar şanslısın, kedi gibi dört ayak üstüne düştün yine." cümlesinde benzetme yapılmıştır.
Ⓓ Ⓨ	"Bize sevgiyi aşılayan şairlere örnek verecek olursak ilk akla gelen Yunus Emre'dir." cümlesinde örneklendirme yapılmıştır.
Ⓓ Ⓨ	"Börek yapmak için marketten yufka almalısın." cümlesinde yufka almanın amacı börek yapmaktır.
Ⓓ Ⓨ	"Seni partiye bir şartla gönderirim." cümlesinde partiye gönderme şartı açıklanmıştır.
Ⓓ Ⓨ	"Tüm çalışanlar iş yerinde arı gibi çalışıyordu." cümlesinde çalışanlar arıya benzetilmiştir.
Ⓓ Ⓨ	"Bu köyün halkı, çok güzel konuşuyor." cümlesinde bilgiler özneldir, kişisel görüş söz konusudur.
Ⓓ Ⓨ	"Everest Tepesi, dünyanın en yüksek dağıdır." cümlesinde abartma yapılmıştır.
Ⓓ Ⓨ	"Mahallenin en yaşlı ağacını korumak için herkes birlik oldu." cümlesinde hem amaç verilmiş hem de karşılaştırma yapılmıştır.

34. Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına gerçek anlam, gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir.

Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramları karşılığında kazandığı anlama terim anlam adı verilir.

Buna göre cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini işaretleyiniz.

"Kök" sözcüğü

Seçenekler	Cümle
◯ Gerçek ◯ Mecaz ◯ Terim	Türk devletleriyle dostluğumuzun kökleri ortak bir geçmişe dayanmaktadır.
◯ Gerçek ◯ Mecaz ◯ Terim	Babamla bütün gün bahçedeki yabani otların köklerini temizledik.
◯ Gerçek ◯ Mecaz ◯ Terim	Kardeşim fiil ve isim köklerini hâlâ birbirine karıştırıyor.

"Basamak" sözcüğü

Seçenekler	Cümle
◯ Gerçek ◯ Mecaz ◯ Terim	Olumsuzlukları akıllıca kullanarak onları başarıya giden yolda bir basamak hâline getirdi.
◯ Gerçek ◯ Mecaz ◯ Terim	Okulda üç ve daha fazla basamaklı sayılarla bölme alıştırmaları yaptık.
◯ Gerçek ◯ Mecaz ◯ Terim	Çocuk elinde karnesiyle basamakları koşar adım çıkarak odaya girdi.

35. “Işık”**,** “donmak”, “güneş” ve “dünya” **sözcükleri gerçek, mecaz ve terim anlamları olan sözcüklerdir. Bu sözcükleri sözlükten de faydalanarak farklı anlamlarıyla kullanacağınız cümleler kurunuz.**

		CÜMLE
IŞIK	Gerçek Anlam	
	Mecaz Anlam	
	Terim Anlam	

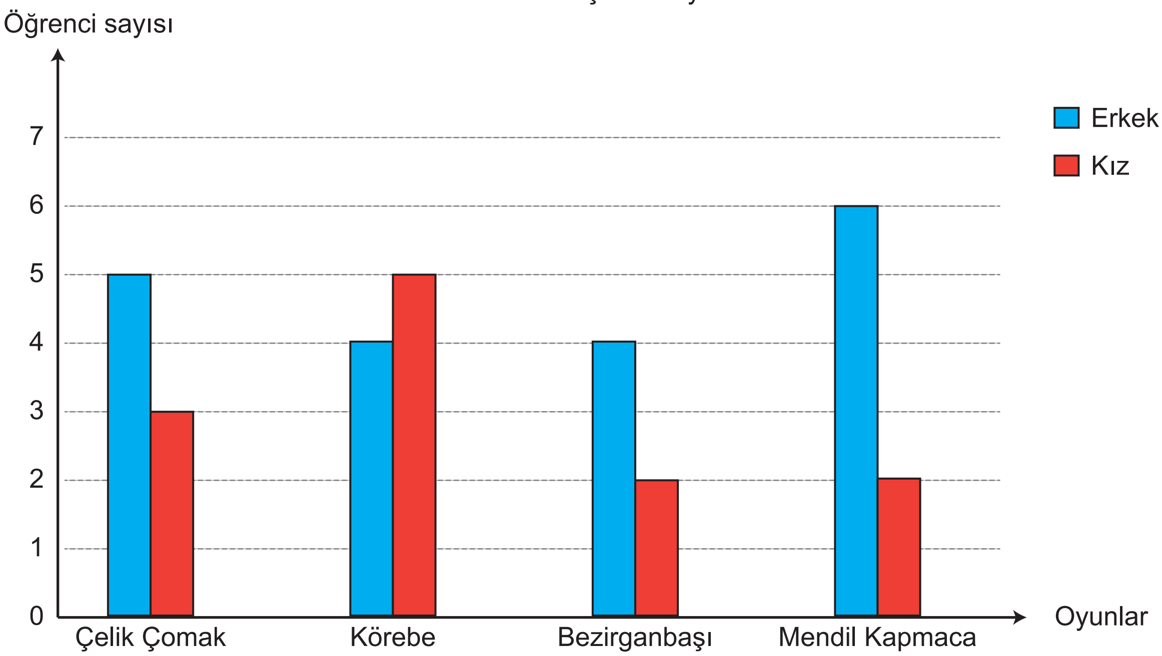
		CÜMLE
DONMAK	Gerçek Anlam	
	Mecaz Anlam	
	Terim Anlam	

		CÜMLE
GÜNEŞ	Gerçek Anlam	
	Mecaz Anlam	
	Terim Anlam	

		CÜMLE
DÜNYA	Gerçek Anlam	
	Mecaz Anlam	
	Terim Anlam	

36. Aşağıda geleneksel çocuk oyunları ile ilgili bir grafik verilmiştir.

Grafik: Geleneksel Çocuk Oyunları

Bir ortaokuldaki beden eğitimi öğretmeni, geleneksel oyunları tanıtmak için belirlediği dört oyunu öğrencilerine oynatmak istemiştir. Öğrenciler oynamak istedikleri oyunlara göre grafikteki gibi gruplanmıştır.

Bu grafiğe göre verilen yargılardan doğru olanlar için "D"yi yanlış olanlar için "Y"yi işaretleyiniz.

(D) (Y)	Sınıfta en çok ilgi gören oyun mendil kapmaca olmuştur.
(D) (Y)	Kız öğrenciler daha çok körebe oyununa ilgi göstermiştir.
(D) (Y)	Sınıftaki kız öğrenci sayısı erkek öğrenci sayısından fazladır.
(D) (Y)	Körebeye katılan kız sayısı, çelik çomağa katılan erkek sayısına eşittir.
(D) (Y)	Çelik çomak oyunu, mendil kapmaca oyunundan daha az ilgi görmüştür.
(D) (Y)	Bezirganbaşına katılanların sayısı, mendil kapmacaya katılan erkeklerin sayısına eşittir.

37. Tabloda bir okulun bir haftalık yemek listesi bulunmaktadır.

Haftalık Yemek Listesi				
Pazartesi	**Salı**	**Çarşamba**	**Perşembe**	**Cuma**
Mercimek çorbası	Tavuk suyu çorbası	Kremalı mantar çorbası	Brokoli Çorbası	Domates çorbası
Kuru fasulye	Tavuk Şinitzel	Köfte	Karnabahar	Palamut buğulama
Pilav	Pilav	Pilav	Börek	Makarna
Ayran	Ayran	Cacık	Yoğurt	Salata
Meyve	Meyve	Meyve	Tatlı	Meyve

Verilen cümlelerdeki boşlukları tabloya göre doldurunuz.

- Pilavın olduğu her gün ______ da vardır.
- Tatlı sadece ______ günü çıkmaktadır.
- Haftanın ______ günü et yemeği çıkmaktadır.
- Yoğurdun olduğu gün ______ çorbası vardır.
- Menüde her gün ______ bulunmaktadır.
- ______ ve ______ günleri pilav verilmemektedir.
- ______ ve ______ günleri sebze yemeği çıkmaktadır.

38.

İĞDE AĞACI

Atatürk'ün manevi kızı Prof. Dr. Afet İnan şunları yazıyor:

"1937 yılının bahar mevsimiydi. Atatürk Orman Çiftliği'ne gidiyorduk. Çiftliğin o bölümü meyve bahçesiydi ve fidanlar sıra sıra dikilmişti.

Atatürk, bu eski çorak topraklar üzerindeki, meyve bahçesi hâline gelmiş olan bu yerlere neşe ile bakıyordu. Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı. Atatürk birden şoföre,

- Dur, diye bağırdı. Yere indiği vakit orada olanlara:

- Burada bir iğde ağacı vardı o nerede, diye sordu. Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.

Atatürk'ün biraz evvelki neşesi kalmamıştı.

Çünkü çiftliğin ilk günlerinin bir hatırası yerinden çıkarılmış ve yok olmuştu. Yol boyunca yürüyerek iğde ağacını aradık.

- İğde diğerlerinden daha eski ve çelimsiz bir ağaçtı. Fakat yaşayan ve baharda hoş kokularını etrafa saçan, güzel bir ağaçtı, diyordu. Çiftlik merkezine gelmiştik. Orayı gezerken iğde ağacını yerinden kimin çıkartmış olduğunu ilgililere sordu. Kimse bu küçücük ağaca ne olduğu hakkında bir haber veremedi.

Atatürk bu önemsiz gibi görünen işten üzüntü duymuştu. Uyarılarda bulundu, emirler verdi, eski ağaçlar da korunacak ve bakılacaktı.

Çankaya'yı oturmak için seçmesindeki neden, birkaç büyük karakavak ağacının bulunması idi. O gün, çiftlik dönüşü uzun boylu ağaçlardan bahsetti. "Onlardır ki toprağı verimli kılarlar. İnsan topluluklarının yer seçmelerine rehberlik ederler." dedi.

Çünkü o, yeşilliğin ve ağacın hasretini İstiklâl Savaşı boyunca çok çekmişti. Eski adı Orman Çiftliği olan bu yerde, orman yetiştirmeyi kendisine ideal edinmişti. Onun için her ağaç eski ve yeni, kıymetli birer varlıktı. Tabiatın varlığı ağaç, insanlara büyük bir kazançtı. Bunların yetiştiğini, büyüdüğünü görmek, bir idealin gerçekleşmesindeki zevki kendisine veriyordu. Orman Çiftliği, insanların irade ve çalışmalarıyla, tabiatı güzelleştirme kuvvetinin bir örneğidir.

a) Aşağıda verilen sözcüklerin eş anlamlılarını metinden bulup uygun sözcüğün altına yazınız.

Zayıf	Sevinç	Ülkü	Anı	Güç	Güzel	Değerli	Verimsiz	İkaz	Zaman

b) Aşağıda parçadan alınan cümleleri uygun olan özellikle eşleştiriniz.

☐	Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı.	a.Karşılaştırma
☐	Atatürk bu önemsiz gibi görünen işten üzüntü duymuştu.	b.Nesnel
☐	Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.	c.Öznel
☐	Tabiatın varlığı ağaç, insanlara büyük bir kazançtı.	d.Duygu Belirten
☐	İğde diğerlerinden daha eski ve çelimsiz bir ağaçtı.	e.Sebep-Sonuç

c) Metinden aşağıdaki sorulara yanıt olabilecek ifadeler bularak yazınız.

Niçin?

Ne zaman?

Nerede?

39. Aşağıda bazı bitkilerin faydaları ile birlikte bazı kişilerin de rahatsızlıkları verilmiştir.

Ada çayı

Ada çayı bağışıklık sistemini güçlendirmektedir. Ayrıca ada çayı üzerine yapılan araştırmalar, hatırlama yeteneğinin artırılmasına ve hafızanın güçlenmesine yardımcı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yiyeceklere eklenen ada çayı, bağırsak sağlığının korunmasını sağlamaktadır.

Damar Otu

Damar otunun, mide ağrılarına karşı kullanılması tavsiye edilir. Ayrıca damar otu, apse ve çıbanı iyileştirir, siğillere iyi gelir. Bu yüzden birçok yörede siğil otu olarak da bilinir. Gizli şeker hastalığına karşı da oldukça faydalıdır. Bu otun göğsü yumuşatma özelliği de vardır.

Ebegümeci

Ebegümeci akciğerlerde balgam toplanmasında, öksürük ve bronşitte, ses kısıklıklarında faydalıdır. Boğaz ve bademcik iltihaplarını giderir. Nezle, grip, öksürük, bronşit, nefes darlığı tedavisinde kullanılır. Göz kuruluğu çekenlere ebegümeci çayı ile yapılan pansuman iyi gelir. Ateşi düşürüp vücuda rahatlık verir.

Isırgan Otu

Isırgan otu, sindirim sisteminden bağışıklık sistemi hastalıklarına karşı korur. Isırgan otu mevsimsel alerjiler için popüler bir tedavidir. Bilim adamları ısırganın vücuttaki alerjiye bağlı iltihabı azaltabildiğini öne sürmektedir. Kemik gelişimi ve sağlığı açısından önemli olan kalsiyumun vücutta kalmasını sağlar.

Turp

Turp, cildin nemli kalmasına yardımcı olur; şeker hastalarında kan şekeri seviyelerini düzenler. Ayrıca ağrıyı ve şişliği azaltırken çeşitli solunum yolları hastalıklarını tedavi eder. Her gün tüketilen turp; cildi kuruluktan, sivilceden ve sivilcenin oluşturduğu kızarıklıktan korur. Bunun yanı sıra turp suyu saçların kökünü güçlendirir ve saç dökülmesini önlemeye yardımcı olur.

Kişilerin rahatsızlıkları:

- Murat'ın ailesi çocuklarının söylenen şeyleri hemen unuttuğunu veya hatırlamakta güçlük çektiğini söylemektedirler.
- Vedat Bey'in, vücudunun çeşitli yerlerinde çıkan ve onu rahatsız eden siğillerle başı derttedir.
- Ergenlik çağında olan Selda, teninin kuruluğundan ve sivilcelerinden memnun değildir.
- Asuman Hanım mevsimsel alerjik sorunlarla mücadele etmektedir.
- Annesi, Ömer'in gece gündüz hep öksürük nöbetlerine yakalandığından ve bademcik şişkinliğinden şikâyetçidir.

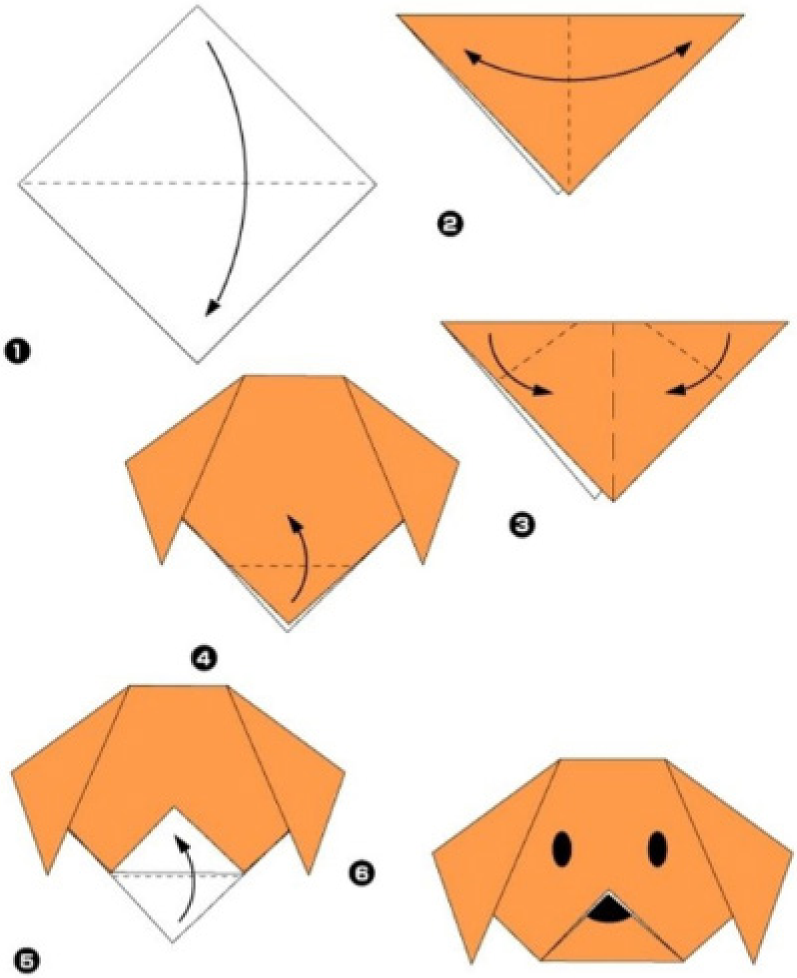
Verilen bilgiler dâhilinde kim hangi bitkiyi tüketmelidir?

Vedat Bey: ______ **Asuman Hanım:** ______

Murat: ______ **Ömer:** ______

Selda: ______

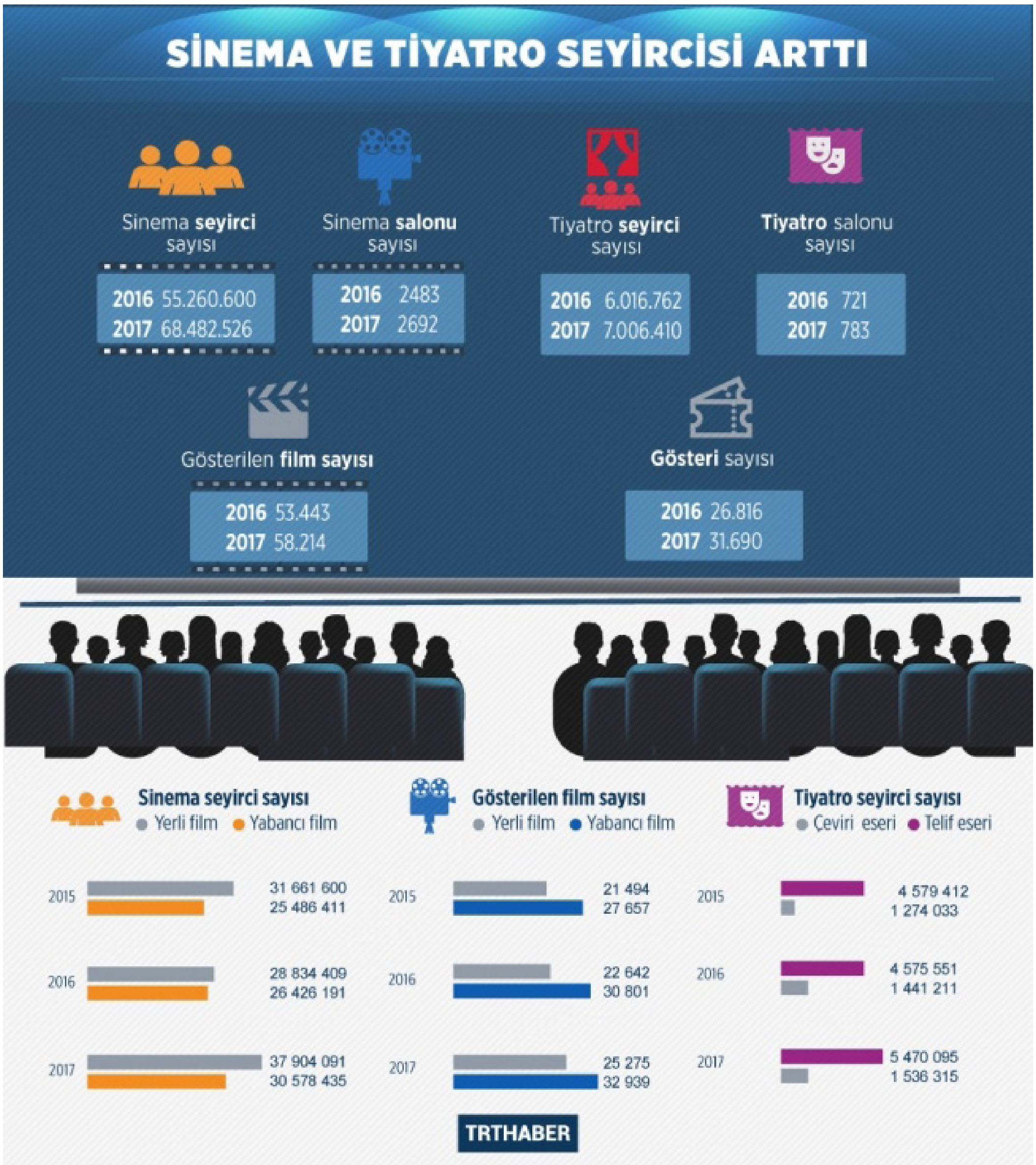
40. Kâğıt katlama çalışmaları olarak bilinen origami, eğlenceli bir sanat etkinliğidir. Kâğıtları katlayarak yapıştırıcı kullanmadan şekiller oluşturabilme sanatı origami olarak adlandırılır.

Resimdeki origami örneğinin yapılışını anlatan cümlelerin karşısına yapılış sırasını kodlayınız.

① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Alttaki noktalı çizgiden öne doğru katlayalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Çizgiden tekrar arkaya doğru katlayalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Kâğıdı tekrar ikiye katlayalım ve açalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Ağız ve gözleri yapalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Yanlardaki noktalı yerlerden katlayalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Kâğıdı ortasından tam ikiye katlayalım.

41. Aşağıda kişilerin 2016-2017 yıllarına ait sanat gösterimlerine gitme grafiği verilmiştir.

Görselden ulaşılabilecek bilgiler için "Çıkarılabilir" **ulaşılamayacak bilgiler için** "Çıkarılamaz" **kısmına işaretleyiniz.**

Sıra	Cümle	Çıkarılabilir	Çıkarılamaz
1	Sinemaya giden izleyici sayısı, 2017'de bir önceki yıla göre artmıştır.		
2	Sinemada yayımlanan film sayısı, 2017'de bir önceki yıla göre azalmıştır.		
3	Tiyatro seyircisi, tüm yıllarda daha çok çeviri eseri tercih etmiştir.		
4	2017'de yayımlanan filmlerin içinde yerli olanlar daha fazla tercih edilmiştir.		
5	2016'da tiyatro oyunlarından elde edilen gelir, bir önceki yıla göre düşmüştür.		
6	2017'de tiyatro salonlarının sayısı, bir önceki yıla göre artmıştır.		
7	2017'de tiyatroya giden izleyici sayısı, bir önceki yıla göre azalmıştır.		
8	2016 yılında tiyatrolarda en çok çocuk oyunları izlenmiştir.		
9	2016 yılında sinemada daha çok yabancı filmler gösterilmiştir.		
10	2016 yılında tiyatrolarda telif eseri oyunların sayısı bir önceki yıla göre azalmıştır.		
11	2017 yılında sinemalarda yayımlanan yabancı film sayısı bir önceki yıla göre artmıştır.		

42. Mors alfabesi veya mors kodu, kısa ve uzun işaretler (• ve –) ile bunlara karşılık gelen ışık veya sesleri kullanarak bilgi aktarılmasını sağlayan yöntemdir.

Örneğin “market” kelimesi -- .- .-. -.- . - şeklinde kodlanmaktadır.

M A R K E T

Verilen market kelimesinin mors alfabesindeki karşılığından yola çıkarak aşağıda mors kodlarıyla yazılmış kelimeleri yandaki bulut içinden bularak karşısına yazınız.

krema

merak

terk kart

tema

maket

kare

katre

raket

kamera

mert

-.- .-. . -- .- →

.-. .- -.- . - →

-- . .-. .- -.- →

-- .- -.- . - →

- . -- .- →

-.- .- - .-. . →

-.- .- -- . .-. .- →

-.- .- .-. . →

-- . .-. - →

- . .-. -.- →

Artık Mors alfabesi ile kodlamayı öğrendiğine göre sen de aşağıdaki kelimeleri Mors alfabesi ile kodlamaya ne dersin?

katmer →

kemer →

43.

PANTOLON	GÖMLEK RENKLERİ									
Haki	Lacivert	Kestane	Kırmızı	Yeşil	Siyah	Beyaz	Mor	Turkuaz	Pembe	Gri
Siyah	Mavi	Kestane	Kırmızı	Turkuaz Yeşil	Açık Turuncu	Beyaz	Mor	Açık Sarı	Açık Pembe	Açık Gri
Krem	Lacivert	Kestane	Pembe	Deniz Yeşil	Siyah					
Gri	Mavi	Yeşil	Kırmızı	Siyah	Bahar Çiçeği	Beyaz	Mor	Su Yeşili	Açık Pembe	Vişne
Lacivert	Beyaz	Sarı	Pembe	Şeftali	Açık Yeşil	Mor	Kraliyet Mavisi	Kahve	Kestane	Eflatun
	Su Yeşili	Krem	Haki	Kırmızı	Gri	Siyah	Portakal	Koyu Kırmızı	Güneş Sarısı	

Bu tabloda bazı pantolon renkleri ve bunlara uygun olan gömlek renkleri verilmiştir. Aşağıdaki soruları bu tabloya göre yanıtlayınız.

a) Yarınki iş toplantısında beyaz gömleğini giymek isteyen Ömer, tabloda gösterilen hangi renk pantolonları giyemez?

b) Okuldan sonra basket maçı izlemeye gidecek olan Büşra gri pantolon giymiştir. Üstüne giyebileceği gömlekleri yuvarlak içine alınız.

*Pembe *Siyah *Açık yeşil *Kestane *Beyaz *Vişne *Açık gri

c) Pilotluk için iş görüşmesine gidecek olan Murat, haki ve siyah pantolonların her ikisine de uyan bir gömlek giymek istemektedir. Buna göre Murat hangi renk gömlekleri giyebilir?

44. Ahmet, Mustafa, Dilara, Zeynep ve Elif isimli arkadaşlar; sabah kahvaltısı yapmışlardır. Kahvaltıyla ilgili bilinenler şunlardır:

- Ahmet, kahvaltıya Zeynep'ten önce gelmiştir.
- Kahvaltıya ilk gelen bir kızdır.
- Mustafa Dilara'dan hemen sonra gelmiştir.
- Elif kahvaltıya en son katılan kişidir.

Metne göre kahvaltıya geliş sırasını aşağıya yazınız.

1...

2...

3...

4...

5...

1. **NE KUŞ, NE BÖCEK**

Kuşsunuz diyorlar, çocuklarım,
Bir kuşsunuz diyorlar size
Sığınacak kol arayan
Konacak dal arayan
Bir yavru kuş, türkülerde.
Telgrafın tellerine konarsınız
Ezgilere uymak için
Avcılar vurur sizi.
Yeşil başlı ördek olur
Kalırsınız çöllerde
Böyle bir kuş işte!..

Metinde geçen bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir.

Verilen anlamlardan hangisini karşılayan sözcük metinde <u>kullanılmamıştır</u>?

A) Korunmak amacıyla bir yere veya birine başvurmak, başkalarının yardım ve korunmasına ihtiyaç duymak.

B) Belli bir kurala göre oluşturulan ve kulakta hoş bir tını uyandıran ses dizisi.

C) Kumluk, susuz ve ıssız geniş arazi, sahra.

D) Toprağın derinliklerine kök salan, gövdesi kereste ya da odun olmaya elverişli, dallı budaklı gövdesi yükseklere ulaşan, uzun ömürlü bitki.

2. **TÜRKÇEMİZ**

Annenden öğrendiğinle yetinme
Çocuğum, Türkçeni geliştir.
Dilimiz öylesine güzel ki
Durgun göllerimizce duru,
Akarsularımızca coşkulu…
Ne var ki çocuğum,
Güzellik de bakım ister!
Önce türkülerimizi öğren,
Seni büyüten ninnilerimizi belle,
Gidenlere yakılan ağıtları…
Her sözün en güzeli Türkçemizde,
Diline takılanları ayıkla,
Yabancı sözcükleri at!

Bu şiirdeki bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir:

- Küçük çocukları uyuturken hafif sesle söylenen bir tür türkü.
- Sözleri genellikle halk şiiri biçiminde olan, yazanı ve besteleyeni bilinmeyen, halk ezgileriyle oluşmuş bir şarkı türü.
- Bulanık olmayan, pırıl pırıl, temiz.
- Ölen bir kimsenin değerini, iyiliklerini, ölümünden dolayı duyulan acıyı sayıp döken şiir, yazı ya da ezgili şiir.
- Bir şeyi kendisi için yeter bularak daha çoğuna gerek görmemek, daha çoğunu istememek, kanaat etmek, iktifa etmek.

Şiirden yararlanarak anlamları bulunan sözcüklerin ilk harflerini sıraladığınızda hangisi doğru olur?

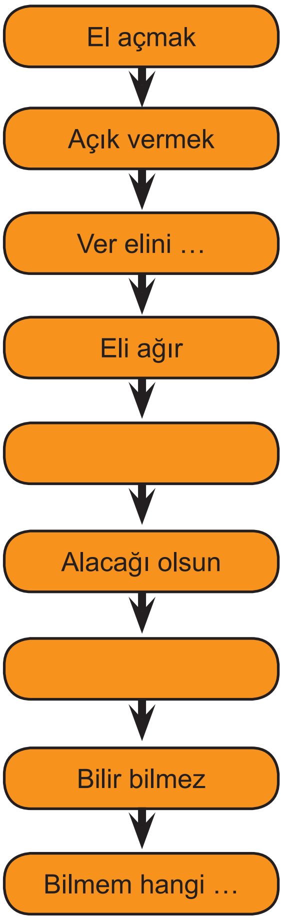
A) T – D – A – N – Y

B) N – T – D – A – Y

C) N – A – D – T – Y

D) T – A – D – N – Y

3. Aşağıdaki tabloda bazı deyimler verilmiştir. Bu deyimler alt alta yazılırken bir düzen gözetilmiştir.

Örneklerdeki düzen dikkate alındığında boşluklara sırayla hangi deyimler getirilmelidir?

A) Ağır basmak – Oluruna bırakmak

B) Ağzı sulanmak – Olmayacak duaya âmin demek

C) Ağır başlı – Bildiğini okumak

D) Ağırdan almak – Oldu bilmek

4. (I) Koç, koyun, keçi gibi küçükbaş hayvanların arka ayak bileklerinden çıkarılan dört farklı yüzü olan kemiğe aşık; bununla oynanan oyuna da “aşık oyunu” adı verilir. (II) Aşık kemikleri her oyuncudan eşit sayıda, yerde “zıda” adı verilen bir dairenin ortasına tek sıra hâlinde dizilir. (III) Daha sonra oyuncular ellerinde bulunan ve genellikle daha iri ve/veya içi kurşunla doldurulmuş “enek” adı verilen aşıklarını daire içinde bulunan diğer aşıklara vurarak daire dışına çıkarmaya çalışırlar. (IV) Dışarı çıkan aşık atışı yapan oyuncunun olur, dışarı çıkaramama ya da ıska geçme durumlarında oyun sırası diğer oyuncuya geçer. (V) Çatalhöyük kazılarında ele geçen, geçmişinin Neolitik Çağ’a kadar dayandığı bilinen aşıktan Dede Korkut Hikâyeleri’nde ve Divanü Lugati’t-Türk’te söz edilmektedir. (VI) Anadolu’nun bazı yörelerinde aşığın nazardan koruyucu ve hastalık tedavi edici özelliğinin olduğuna inanılmaktadır, bugün yaygın olarak kullanılmakta olan “aşık atmak” ve “cuk oturmak” deyimleri aşık oyunun sözlü kültüre olan katkısıdır.

Aşık oyununun nasıl oynandığını öğrenmek isteyen Beril için numaralandırılmış cümlelerden hangisi önemlidir?

A) I-II-V

B) I-V-VI

C) II-III-IV

D) III-IV-VI

5. Pamukta fasulye yetiştirmek isteyen Sena, yapmış olduğu araştırmada şu bilgilere ulaşmıştır:

I. Plastik bir kabın içini pamuk ile kaplayalım, üzerine fasulyelerimizi serpiştirelim.

II. Daha sonra fasulyelerimizin üzerini bir miktar pamukla örtelim.

III. Pamuğun üzerine bir miktar su dökelim, pamuk kurudukça da sulamaya devam edelim.

IV. Fasulye yetiştirirken bu bitkinin onlarca faydası olduğunu da unutmayalım.

Fasulye yetiştirmek için Sena’nın bu bilgilerden hangisine ihtiyacı <u>yoktur</u>?

A) I

B) II

C) III

D) IV

6. Teknoloji festivalinde model uçak yarışması düzenleneceğine dair aşağıdaki afiş okul panosuna asılmıştır.

Yarışmaya katılmak isteyen 5-C sınıfı öğrencileri hangi bilgileri mutlaka not etmelidir?

A) I-II-V-VI

B) II-III-V-VII

C) II-IV-V-VII

D) III-IV-V-VI

7. Başarılı bir hayat istiyorsanız beyninizi, başarıya götürecek bilgiyle beslemelisiniz. Beyninize hangi konuda çok bilgi girerse sizden o konuda daha fazla fikir çıkar. Her kelime kendisiyle ilgili çağrışım zincirini çalıştırır. Neyi çok düşünürsek kafamızda o çoğalır. Kafamızda çoğalan, beynimizden taşıp hayatımıza da yayılır. Korku da cesaret de tembellik de gayret de hayatımızda böyle büyür.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bizi başarılı yapan en önemli şey düşüncelerimizdir.

B) Çok şey bilmek çok yanılmak demektir.

C) Başarılı bir hayatın yolu bilgiyle beslenmekten geçer.

D) Duygularımız bizi başarısızlığa götürür.

8. Biz dili ne kadar iyi tanıyor, dili ne kadar iyi kullanıyorsak iletişimimiz o kadar iyi olacaktır. Dil; bizi başkalarına, başkalarını ve başka nesneleri bize yansıtan bir aynadır. Dili doğru kullanmak, doğru anlamak bu aynayı mükemmelleştirmek demektir. Söyleyiş yanlışları, radyo ve televizyonlarda sıkça rastladığımız dil yanlışlarıdır. Bu yanlışların bazıları bilgisizlik ve eğitimsizlikten, bazıları dikkatsizlikten, bazıları da hızlı konuşmaktan kaynaklanmaktadır.

Bu metinle ilgili verilmek istenen ileti aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dil, iletişim için en önemli unsur olduğundan onu etkili kullanmalıyız.

B) Televizyon, dili kullanmakta bizi her zaman yanlışa sürükler.

C) Dil, insanı gözlemlemek için mükemmel bir araç görevindedir.

D) Çabuk konuşmak iletişim için önemli bir unsurdur.

9. Konukseverlik Türklerin en önemli özelliklerinden ve Türkleri diğer toplumlardan ayıran değerlerinden biridir. Konuk, Türk toplumunda çok önemlidir. Türklere göre zorlu hayat şartları karşısında insanların konukseverlikleri sayesinde hayatları kolaylaşır, ilişkileri gelişir ve kendilerini güvende hissederler. Her millette olmayan insancıl ve sevecen bir yaklaşım ile hareket eden Türk halkı, eve gelen misafire kim olursa olsun kendi ailesinden biri gibi davranır, en iyi ve en güzel ne varsa misafirine sunar. Misafire ikramda bulunmak, Türk örf ve geleneğinin bir gereği olarak görülmüştür.

Bu metne göre Türklerin konukseverliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Toplumun yaşamını şekillendirmektedir.

B) Türk kültürünün temelini oluşturmaktadır.

C) Konuya diğer toplumlardan farklı bakmaktadırlar.

D) Misafire aile bireylerinden biriymiş gibi davranılmaktadır.

10. Köy çocukları iyi bilirler, hele de eskiler. Çocukluğumda, bana da diğer tüm çocuklar gibi sadece kara lastik ayakkabılar alınırdı. İlkokul dördüncü sınıf öğrencisiydim, babam bana spor ayakkabı almıştı. O günkü mutluluğumu belki de ömrüm boyunca hiç yaşamadım. Hatta öylesine abartmıştım ki ilk gece spor ayakkabımı giyip öyle uyumuştum. Köyde spor ayakkabısı olan tek çocuk bendim. Bir ay sonra ayakkabıda hâl kalmadı, yanlardan atmaya başladı. Anladım ki spor ayakkabı, dağ taş gezen köy çocukları için uygun değilmiş. Kara lastik ayakkabılarımıza tekrar döndük ve uzun yıllar mutlu mesut yaşadık onlarla.

Bu metinle ilgili,

I. Zaman unsuruna yer verilmiştir.

II. Yer unsuru belirgindir.

III. Yazar, yazarın dedesi ve babası olayın kahramanlarıdır.

IV. Anlatıcı olayın içinde yer almamaktadır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve IV

D) III ve IV

11.

Hikâye Unsurları	
Olay	Bir adamın yolda başından geçenler anlatılmaktadır.
Yer	Olay bir yolda geçmektedir.
Zaman	Olayın zamanı belirgindir.
Şahıs	Bir adam.

Bu hikâye unsurlarına uygun metin aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çiftçi şimdi şüpheler içinde kıvranıyordu. Bir sürü insan kendisine o hayvanın kaplan olduğunu söylemişti, demek ki bir bildikleri vardı. Onu evine götürdüğünde üstüne atılırsa ne yapacaktı. Bu düşünceler yol boyunca çiftçinin kafasını uzun süre meşgul etti.

B) Adam havanın da kararması ile hızlı hızlı yürümeye başladı. İçindeki şüphe giderek büyüyordu. Tamam, o hayvanın koyun olduğunu kendisi biliyordu ama bu kadar insan niye durup dururken hayvana kaplan diyordu ki?

C) Bir çiftçi, şehirdeki pazardan aldığı koyunu yürüyerek köyüne götürüyordu. Yolda, koyunu alırken yaptığı sıkı pazarlığı hatırlıyor ve kendi kendisini tebrik ediyordu. O sırada yolun kenarında saklanmış olan dört hırsız vardı.

D) Sonra yürümeye devam etti çiftçi. Aradan birkaç dakika geçmemişti ki ikinci hırsız, çiftçiye yaklaştı ve “Amca, bu kaplanı nereye götürüyorsun? Bu arada cesaretine hayran kaldım. Bir kaplanla ıssız bir yolda yürümeye herkes cesaret edemez.” dedi.

12. Hikâyeler olay yazılarıdır. Çünkü hikâyeler, genel olarak olaylar üzerine kurulmaktadır. Bir hikâyenin içinde bulunan unsurlar (ögeler) aşağıdaki gibidir:

Olay **:** Hikâyede üzerinde söz söylenen yaşantı ya da durumdur.

Kişiler **:** Olayın oluşmasında etkili olan ya da olayı yaşayan insanlardır.

Yer (mekân) **:** Olayın yaşandığı çevre veya mekândır.

Zaman **:** Olayın yaşandığı dönem, an, mevsim ya da gündür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde hikâye unsurlarının tamamı vardır?

A) Hedefe ulaşabilmek için yalnızca dinlenmek ve uyumak için durarak yolculuklarını sürdürüyorlardı. Bu durum yorgunluklarını atmaya bu yeterli olmuyordu ama bir an önce gitmek istedikleri yere varma arzusundaydılar. Yanlarına aldıkları yiyecekleri ne kadar idareli kullansalar da bitirmişlerdi. Artık yürüdükleri ıssız orman yolunda avlanmak zorundaydılar.

B) Yağmur saatlerce sürdü. Yükselen sular deliklerden girmeye başladığı sırada yağmur kesildi. Ne var ki şanssızlıklar peşlerini bırakmıyordu. Yuvalarından çıktıklarında etrafı koyu bir sis sarmıştı. Birkaç metre ötelerini göremez olmuşlardı. Ancak onlar yürümeye fırsat bulamadan sislerin arasında gürleyen bir sesle oldukları yerde donup kaldılar.

C) Bugün karşı arsaya yığılı kalasları kaldırdılar. Kocaman kamyonlar onca kalası iki saat içinde aldı gitti. Hiç ayrılmadım pencereden. Annem bir iki kere "Ne oturuyorsun, ortalık süpürülecek?" dedi. Aldırmadım. On yıl önceki arsayı düşündüm durdum. Okul dönüşü bu pencereden top oynayan çocuklara bakardım.

D) Çocuk susmuştu. Yaşların parladığı ıslak gözlerle şaşkın şaşkın bakıyordu. Kadın, çocuğu yere bıraktı. Önüne boyaları silinmiş bir lastik top, birbirlerine iplikle bağlanmış üç kibrit kutusu, plastikten, tekerleksiz bir otobüs koydu. Radyonun yanındaki sandalyeye oturdu, ayaklarını sandalyenin altına doğru kıvırarak kapıya baktı.

13. Artık kişiliğimizi dilediğimiz gibi, belki de hiç olmadığımız, olmak istediğimiz şekilde sergileyebileceğimiz bir dünya var: Sosyal medya dünyası… Sosyal mecralarda kendimizi daha güzel, daha kültürlü, daha politik, daha çok okuyan, daha çok gezen insanlar gibi göstermek konusunda çaba sarf ediyoruz. Her birimiz sahte olmasak da olumlu yönlerimizi daha çok ortaya çıkartıyor, birçok konuda "mış gibi" davranıyor, olumsuz yönlerimizdense hiç bahsetmek istemiyoruz. Ve farkında olmadan sosyal medyanın esiri oluyoruz. Daha iyi görünmek, daha çok beğenilmek, daha çok sevilmek istiyoruz. Bu yoğun trafik içinde güncel konularda fikir belirtmek, tepki göstermek, yorum yapmak sosyal medyanın olmazsa olmazı. Eğer böyle bir konuda fikir beyan etmiyorsak gündemden habersiz gibi algılanma ihtimalinin baskısından çekiniyoruz ve hemen o konuda "Ben de bu konuyla ilgili fikir sahibiyim." mesajını verecek içerikler paylaşmaya yöneliyoruz.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap vermek için yazılmıştır?

A) Aile içi iletişimde sosyal medya nasıl bir etkiye sahiptir?

B) Sosyal medyanın, insan davranışları üzerindeki etkisi nedir?

C) İnternetin yaşamın parçası olması iletişimi nasıl etkilemiştir?

D) Sosyal medyanın bireyler üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?

14. İnternette karşılaşılması muhtemel tüm tehditlerin kökeninde gerçek hayattaki tehditler vardır. İnternet için var olan tüm risk başlıkları gerçek hayatta da karşılaşılabilecek durumlardır. Dolayısıyla çocuklarımızı gerçek hayattaki tüm bu tehlikelerden korumak için nasıl çaba harcıyor ve kurallar koyuyorsak interneti de bilinçli, güvenli ve etkin bir şekilde kullanmayı öğrenerek ve çocuklara bunu öğreterek sanal dünyanın risklerini en aza indirmeliyiz.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnternet kullanımının eğitimdeki yeri ve önemi

B) İnternetin çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri

C) Çocukların internet kullanımında ailelere düşen görev

D) Günümüz şartlarında hayat ile internetin iç içe olması

15. Eski mahalle ve sokak dokusunun, yerini çok katlı binalara bırakması komşuluk ilişkilerini derinden etkiledi. Bu yeni modern yapılar güven üzerine kurulu bir ilişki olan komşuluğu güvensizlik, yalnızlık, toplum ilişkilerinden ayrı kalmak, yeni yaşam rutinleriyle değişmesi gibi çeşitli konularda değişime uğrattı. Uzmanlar, farklılaşan mekân kurgusuyla geleneksel komşuluk ilişkilerinin de azaldığına vurgu yapıyor. Komşuluğun gereği neredeyse apartmanda sadece gülümseyerek selamlamaya kadar indirgenmiş durumdadır.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kentlerde insanların komşularına güvenmemesi

B) Yeni bina yapılarının komşuluk ilişkilerine etkisi

C) Eski mahalle ilişkilerine geri dönülmesi gerektiği

D) Apartmanlarda kimsenin birbirini tanımaması

16.

EBA, Eğitim Bilişim Ağı olarak tanımlanan, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan sosyal nitelikli eğitsel elektronik içerik ağıdır. Öğretmen ve öğrencilerin bir arada olduğu uzaktan eğitim kapsamında, ihtiyaç duyulan yerlerde bilgi teknolojisi kullanılarak teknolojinin eğitime katılması sağlanmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak güvenli bilgiye ulaşmamızı sağlayan EBA'nın internet uzantısı hangisidir?

A) com

B) gov

C) net

D) org

17.

"Rafadan Tayfa" çizgi filmini izlemek isteyen öğrenciler, öğretmenlerinden bu çizgi filme ulaşabilecekleri bir internet adresini öğrenmek istemişlerdir. Öğretmen, öğrencilerine www.egitim.gov.tr adresini önermiştir.

Öğretmenin "gov" uzantılı bir adresi tavsiye etmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilgi kaynağının güvenilir olması

B) Kolay ulaşılabilir olması

C) Ücretsiz içerik paylaşması

D) Herkes tarafından bilinmesi

18.

Bu görselden,

I. Yeterli miktarda su içersek vücudumuzdaki ısıyı dengede tutabiliriz.

II. Su, daha rahat nefes alıp vermemize yardımcı olur.

III. Vücudumuzdaki suyun %96'sı karaciğerlerimizdedir.

IV. Organlarımızı dış etkenlerden korumak için su içmeliyiz.

V. Kanımızın çoğu sudan oluşmaktadır.

VI. Kemiklerimiz sert bir yapıda olduğu için içinde su bulunmamaktadır.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) I, II, IV, V

B) I, IV, V, VI

C) II, III, IV

D) III, IV, VI

19. Aşağıdaki şiirlerden hangisinin başlığı “İlkbahar” **<u>olamaz</u>?**

A) Yağmur geçti, kar geçti.
Soğuk rüzgarlar geçti.
Güneşli bahçelerden,
Güzel çocuklar geçti.

B) Meliyor kuzucuklar,
Seviniyor çocuklar.
Ağaçlar, dallar taktı
Binbir renkli boncuklar.

C) Taze hayattır bahar,
Ne çok ışık renk saçar.
Gezdirin eğlendirin
Gürbüz olsun yavrular.

D) Başağı olduran kim?
Buğdayla dolduran kim?
Gelmese ondan sıcak
Bizi kim ısıtacak?

20. Büyük bir yazarla oturup konuşmanın hayalini kim kurmamıştır ki? Sait Faik’le bir şeyler içerek, Ömer Seyfettin’le çayırlar üzerinde yapılan bir öğleden sonrası yürüyüşü ile ya da Halide Edip’e beş çayında misafir olmanın neticesinde, yıllardır hayranlıkla okuduğumuz tüm bu oyunların, şiirlerin ve romanların nasıl yazıldıklarını anlamak mümkün olurdu belki. Ve belki de kendi yazacaklarımız için bir ilhamla ve birikimle ayrılırdık yanlarından. Şanslıyız ki Virginia Woolf’un eserleri bu türden hayalî bir buluşmayı mümkün kılacak nitelik ve nicelikte. Birçok hikâyesine ve romanına ek olarak ardında bıraktığı sayfalar dolusu günlükleri ve sayısız makaleleri var. Karşılaşmış olsaydık Woolf’un söyleyecekleri aslında hâlihazırda kitaplarının satır aralarına saklanmış durumda.

Bu metin için <u>en uygun</u> başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Virginia Woolf’un Hayata Bakış Açısı
B) Büyük Yazarlarla Hayalî Sohbetler
C) Yazarlık Mesleğinin Bilinmeyen İncelikleri
D) Eserlerini Okuyarak Virginia Woolf’la Sohbet Etmek

21. Fosil bilimciler, Antarktika'daki Seymour Adası'nda bir kurbağaya ait 40 milyon yıllık kalça ve kafatası kemiği parçaları buldu. Kemiklerin biçimi kurbağanın Güney Amerika'da görülen Calyptocephalellidae ailesinden olduğunu gösterdi. Bu kurbağaların günümüzdeki üyeleri nemli ve sıcak bir bölge olan And Dağları'nda yaşamakta. Bu durum yaklaşık 40 milyon yıl önce Antarktika'da da benzer iklim koşullarının görüldüğünü ve kıtada sürüngenler, iki yaşamlılar gibi hayvanların da yaşadığını gösterdi. İsveç Doğa Tarihi Müzesinden fosil bilimci ve bu çalışmanın başaraştırmacısı Thomas Mörs, Antarktika'da buz tabakaları oluşmaya başladığında kıtada başka hangi hayvanların yaşadığını merak ettiklerini belirtiyor.

Bu metinden hareketle Antarktika ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bilim insanları için çok merak uyandırdığı

B) Yıllar önce farklı bir iklim koşuluna sahip olduğu

C) O bölgedeki hayvanların kemik yapılarının birbirine benzediği

D) Günümüzde hayvan çeşitliliği açısından zengin olduğu

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde düşüncenin yönünü değiştiren bir sözcük <u>kullanılmamıştır</u>?

A) İnsanın dışa vuran en belirgin yönü sosyalliğidir ancak sosyal olması onun bireyselliğini ortadan kaldırmaz.

B) Sosyalleşme çocuklukta başlar ancak bu çok yönlü ve karmaşık bir süreçtir.

C) Birey ancak içinde yaşadığı toplum içerisinde sosyalleşme sürecini tamamlar.

D) Sosyalleşme toplumdaki bireyleri birbirine benzetir ancak aynı kültürel ortamda yaşasa da her insanın yaradılış özelliği farklıdır.

23-25. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) Baharatları bitkilerin yaprak veya köklerinin öğütülmesiyle elde ederiz. (II) Kekik, bitkinin yaprak ve çiçeklerinden elde edilir. (III) Yemeklerimize tat ve hoş koku katmak için sık sık farklı baharatlara ihtiyaç duyarız. (IV) Yemeğimizin acı olmasını istiyorsak pul biber veya karabiber ekleyebiliriz. (V) Yemeklerimize hoş koku veren, baharatların en güzeli ve vazgeçilmezi bence nanedir. (VI) Baharatları en çok kullandığımız yiyeceklerden biri de sofralarımızın vazgeçilmezi köftelerdir. (VII) Gerek köftelerde gerek yemeklerde baharatları ölçülü kullanmalıyız. (VIII) Fazla kullanımı sağlığa zararlı olduğu için dikkatli kullanmalıyız.

23. Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde tanım yapılmıştır?

A) II

B) III

C) IV

D) V

24. Bu metinde numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) III. cümlede amaç-sonuç anlam ilişkisi söz konusudur.

B) IV. cümlede şart ortaya konmuştur.

C) VII. cümlede benzetmeye yer verilmiştir.

D) VIII. cümlede neden-sonuç ilişkisi söz konuşur.

25. Bu metinde geçen “Yemeklerimize hoş koku veren, baharatların en güzeli ve vazgeçilmezi bence nanedir.”

cümlesi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Benzetmeye yer verilmiştir.

B) Kişisel görüş içermektedir.

C) Kanıtlanabilir niteliktedir.

D) Örneklendirme yapılmıştır.

26. Ve ben şimdi aydınlık sokaklar bekliyorum.

Ümidi bir yelken gibi açarak bir gemiye

Sonsuz mesafelere doğru açılsam diye

Bir güzel gün, bir sükûn, bir bahar bekliyorum.

Bu dörtlükte benzeyen ve benzetilen varlıklar aşağıdakilerin hangisinde doğru gösterilmiştir?

	Benzeyen	**Benzetilen**
A)	sokak	aydınlık
B)	mesafe	sonsuz
C)	gün	bahar
D)	ümit	yelken

27. Anadolu tarih boyunca birçok medeniyete (I) ev sahipliği yapmış ve bu medeniyetlerin kültürlerinden etkilenmiştir. Anadolu'nun kavşak bir noktada olması, Anadolu'da geleneksel ve kültürel farklı ritüellerin görülmesini sağlamıştır. Bu durum misafirperverlikte kendini önemli derecede hissettirmiştir. Türk devlet yapısında görülen ahilik (II) sistemi, kervansaraylar, hanlar, hamamlar ve eski evlerdeki misafir odaları Türklerin misafirperverlik konusunda ne kadar ince (III) olduğunu göstermektedir. Misafir her zaman en güzel şekilde karşılanmaya ve ağırlanmaya çalışılmıştır. Türk-İslam inancında da misafire önem verilmekte, hem halk hem de İslam inancında misafirin bereketiyle beraber geldiği fikri (IV) yaygındır.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	**II**	**III**	**IV**
A)	Mecaz	Gerçek	Terim	Mecaz
B)	Gerçek	Terim	Mecaz	Gerçek
C)	Mecaz	Terim	Mecaz	Gerçek
D)	Gerçek	Mecaz	Terim	Mecaz

28. Yeni kitabımı, tuşlarına (I) en son on yıl önce bastığım (II) emektar daktilomla yazdım. İlk başta eskisi kadar hızlı değildim ama kısa sürede iyice açıldım (III). Daktilo kullanmak bisiklete binmeye (IV) benzer. Yıllarca kullanmasan da nasıl kullanıldığını unutmazsın.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

29. Yetkin sanatçılar, yazarlık yeteneklerini göstermek ve okurları derinden etkilemek istediklerinden sözcüklerin temel anlamıyla yetinmezler. Cümle içinde sözcüklere yeni anlamlar yüklemek için uğraş verirler. Yeni duygu, düşünce ve hayallerini bu yolla ifade etme imkânını ararlar. Bunun sonucunda sözcüklerin birden çok anlam kazanmalarını sağlar ve dilin olanaklarını daha da genişletirler.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu parçada öne sürülen tutuma uyulmamıştır?

A) Saat on ikiye kadar burada olmazsanız biletleriniz yanar.

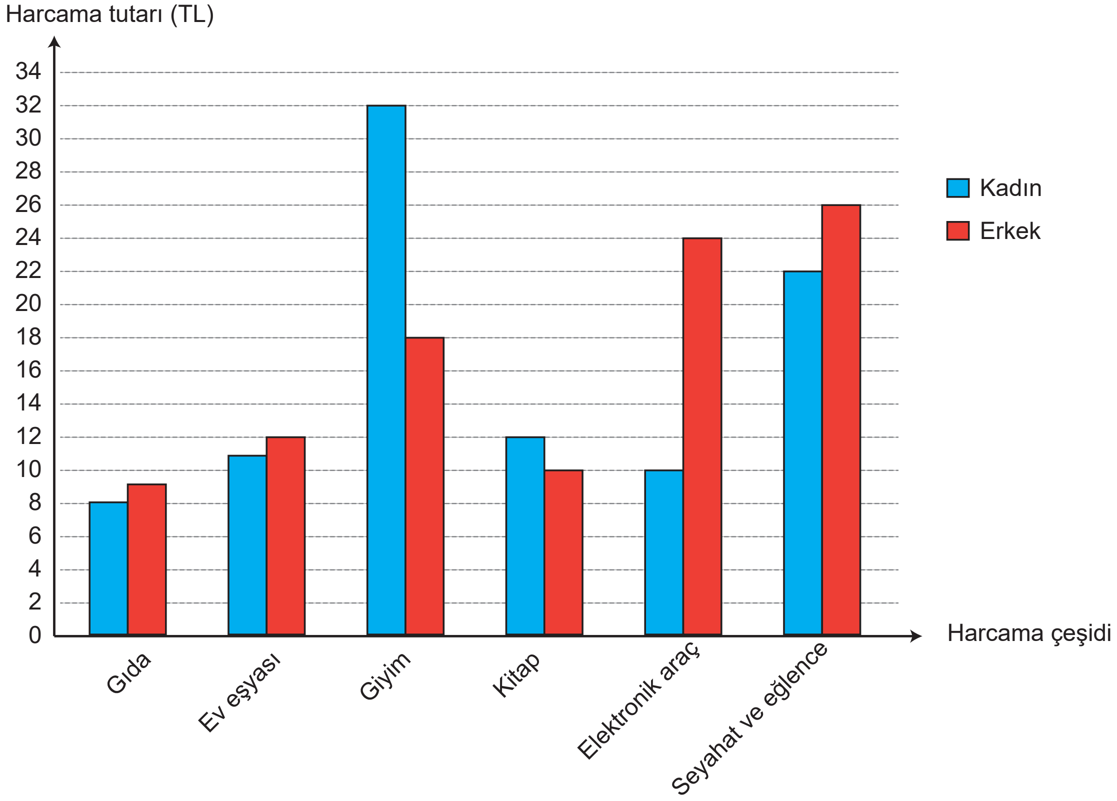
B) Bahçıvan çiçekli bahçedeki çukuru akşamüstü kapamış.

C) Öğleye doğru sıcak bastırınca ziyaretçiler bunaldı.

D) Derin izler bırakan olayları kağıda dökmek için çabalıyorum.

30. Grafikte kadın ve erkeklerin internet üzerinden yaptıkları ürünlerin alışveriş oranları verilmiştir.

Grafik: İnternet Alışveriş Oranı

Bu grafikten aşağıdaki yorumlardan hangisi <u>yapılamaz</u>?

A) Hem kadınlar hem erkekler en az alışverişi gıda alanında yapmaktadır.

B) Erkekler en çok seyahat ve eğlence alanında alışveriş yapmaktadır.

C) Verilen alanların çoğunda kadınlar, erkeklerden daha çok alışveriş yapmıştır.

D) Elektronik araç alanında erkekler kadınların iki katından fazla alışveriş yapmaktadır.

31.
- Bol bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzenine dikkat edin.
- Ellerinizle gözlerinize, ağzınıza ve burnunuza dokunmayınız.
- Kapı kolları, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.

Yukarıdaki cümlelerde virgülün,

I. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.

II. Anlam karışıklığını önlemek için virgül kullanılır.

III. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılır.

IV. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.

işlevlerinden hangilerinin örneği vardır?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve IV

D) III ve IV

32. Kişisel yaşamla ilgili iyi olma hissi veren ve kişiyi harekete geçirmek için güdüleyen duygumuz olmasa yaşam çekilmez olurdu. Her duygu gibi bu duygunun da bir amacı var. En önemli amacı kişinin hayatıyla ilgili motivasyon sağlaması. Bu duygu olmasaydı insanı hedefine ulaşması için harekete geçirecek veya yaşadığı zorluğu aşması için enerji verecek herhangi bir güç olmazdı.

Bu paragrafta sözü edilen duygu, aşağıdakilerden hangisinin ana duygusudur?

A) Parmağını sürsen dünyaya, rengini anlarsın.
Gözünle görsen elmayı, sesini duyarsın.
Onu işitsen yuvarlağı sende kalır.
Her başlangıçta yeni bir anlam vardır.

B) İçi korku dolu kış gecesi
Hiç yatağın yok mu sıcak?
Dağları dolduran kır çiçeği
Hangi rüzgârlar seni koklayacak?

C) Elimde, sükûtun nabzını dinle,
Dinle de gönlümü alıver gitsin.
Saçlarımdan tutup kor gözlerinle,
Yaşlı gözlerime dalıver gitsin.

D) Bana yaşadığın şehirleri aç.
Başka şehirleri özleyelim orada seninle.
Bu evler, bu sokaklar, bu meydanlar,
İkimize yetmez.

33. Aşağıdaki tabloda bir ilçe merkezinin 5 günlük hava tahmini verilmiştir.

TARİH	TAHMİN EDİLEN						
	Sıcaklık (°C)		Hadise	Nem (%)		Rüzgar (km/sa)	
	En Düşük	En Yüksek		En Düşük	En Yüksek	Yön	Hız
17 Aralık Pazartesi	8	15	Yağmurlu	69	95		17
18 Aralık Salı	9	16	Yağmurlu	83	90		15
19 Aralık Çarşamba	10	16	Yağmurlu	90	93		22
20 Aralık Perşembe	10	15	Yağmurlu	86	94		15
21 Aralık Cuma	8	15	Güneşli	78	89		10

Bu ilçede yaşayan Mert, bu tarihlerin birinde bir avokado fidanı dikmeyi düşünmektedir. Fakat bu fidan hava olaylarından etkilenen bir türdür. Mert'in dikim yapabilmesi için uygun şartlar aşağıda verilmiştir.

- Sıcaklığın 10 derecenin altına düşmemesi gerekmektedir.
- En düşük nem değerinin %85 olması gerekmektedir.
- Rüzgâr hızının 20 km/sa'yı geçmemesi gerekmektedir.
- Hava eğer güneşli olursa sıcaklığın ve nemin bir önemi yoktur.

Buna göre Mert'in avokado fidanını dikebileceği günler hangisinde doğru verilmiştir?

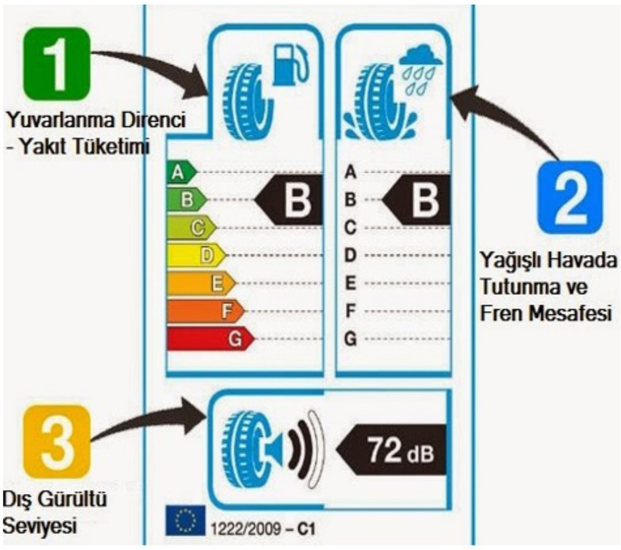
A) Perşembe - Cuma

B) Salı - Çarşamba

C) Çarşamba - Perşembe

D) Pazartesi - Cuma

34. Oto lastikleri üzerinde kullanılan güvenlik ve bilgi kartına AB Lastik Etiketi denir. Bu etiketler üzerindeki her sembol farklı bir anlam içerir.

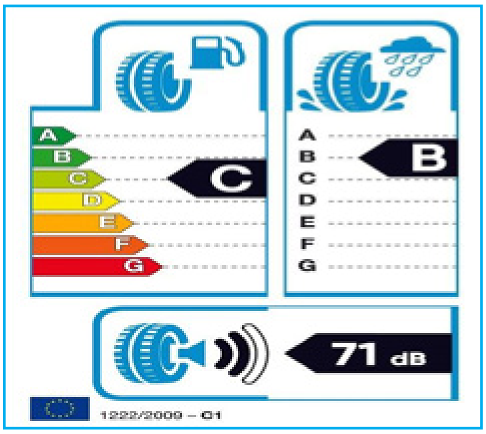

1. Yuvarlanma Direnci: Oto lastiğinin aracın yakıt tüketimine etkisini gösterir. A seviyesinden G seviyesine gittikçe araçtaki yakıt tüketimi artar.
2. Fren Mesafesi: Oto lastiğinin yağışlı havalarda aracın yol güvenliğine etkisini gösterir. A seviyesinden G seviyesine gittikçe araçtaki yol güvenliği azalır.
3. Dış Gürültü Seviyesi: Aracın dışındaki lastik sesinin yolcularca hissedilmesidir. Seviye arttıkça araç içindeki gürültü artmaktadır.

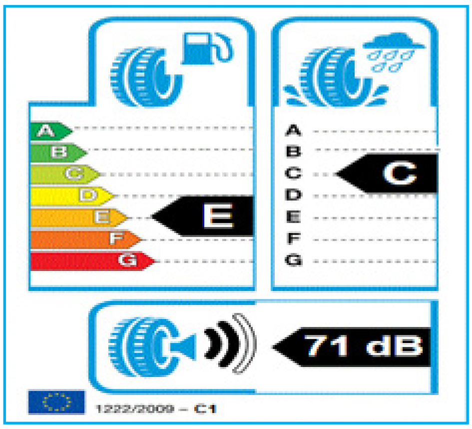
İbrahim Bey, aracına yeni lastikler alacaktır. Alacağı lastiklerde aradığı en önemli özellik yakıt tasarrufudur. Ayrıca güvenliğe ve gürültüsüz bir sürüşe de önem vermektedir.

Buna göre İbrahim Bey'in alacağı lastik, hangi etiketi taşımalıdır?

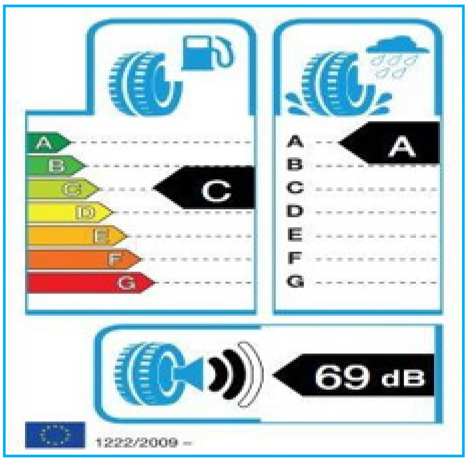
A)

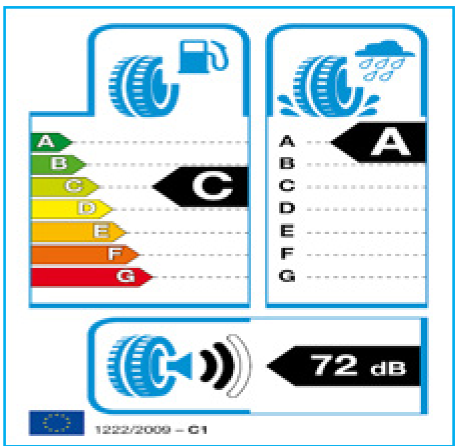
B)

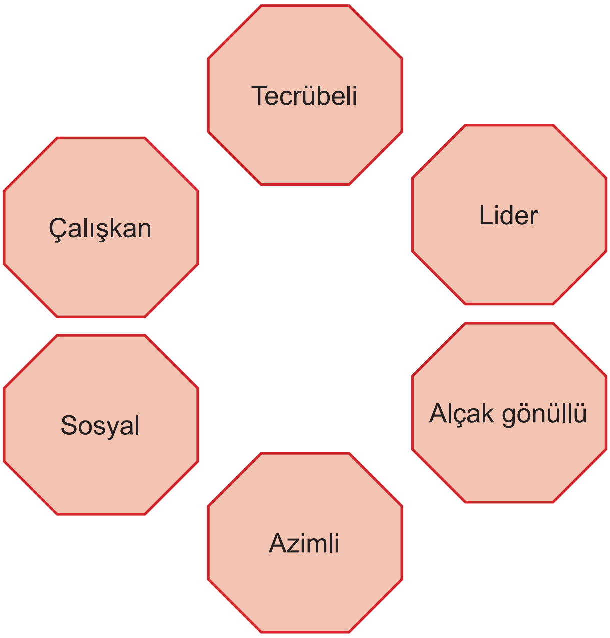
C)

D)

35. Bir şirket iş ilanı açmıştır. İşe alacağı kişilerde şu özelliklerin olmasını istemektedir:

Bu özellikler göz önüne alındığında iş başvuruları incelenen aşağıdaki kişilerden hangisi işe alımda en doğru tercih olacaktır?

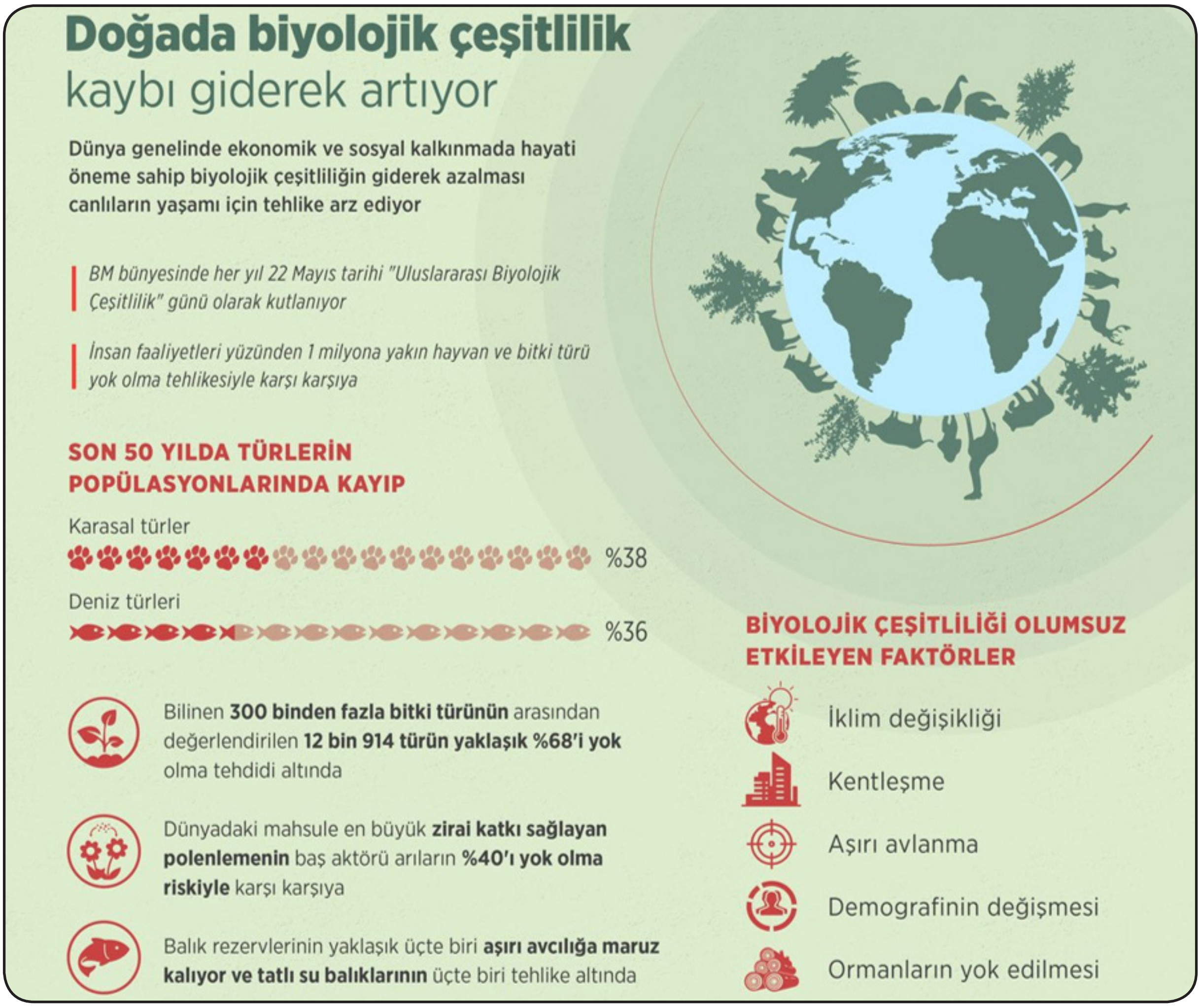
A) **Mert Bey:** Kendine has çalışma şekli olan biridir. Daha önce yaptığı çalışmalarda hatalar bulunsa da o vazgeçmeden hataları gidermede ve etrafındaki çalışanları yönetme konusunda ustadır. Bu ustalığını her fırsatta arkadaşlarına övünme derecesinde söylemekten çekinmez. Bu yüzden bazen arkadaşları ile ilişkileri daha uzak seyretmektedir.

B) **Can Bey:** Patronların verdikleri işleri emir gibi algılayıp onların zamanında ve eksiksiz yapılması konusunda titiz biridir. Eskiden de pek çok yerde çalışmış olması onun çoğu konuda bilgili olmasını sağlamıştır. Fakat onun iş aşkı arkadaşlarıyla mesafeli olmasına neden olmuş iş yapmaktan onlarla iletişim kurmaya vakit bulamamaktadır.

C) **Berkay Bey:** İş yemeklerinin sevilen ve aranan yüzüdür. Onun sağlam ama asla kibirli olmayan bu iletişimi sayesinde iş yerinde de çalışma düzenini çekip çevirir. Kendiliğinden ona duyulan bir sevgi ve gizli bir saygı vardır. Geçmişteki pek çok iş deneyimiyle de çoğu işi pratikçe yapmaktadır. Başarıya ulaşıncaya dek çalışır, çalışırken de eğlenen bir insandır.

D) **Mine Hanım:** İkili ilişkilerde çok samimi olan Mine Hanım arkadaşları arasında en sevilen kişidir. Çünkü arkadaşlarıyla hep eşit olduğunu savunur, başarısını da onlarla paylaşır. Çalışma hayatında yeni olan Mine Hanım yaptığı işlerin mükemmel olması konusunda ısrarcı değildir.

36.

Bu görselden aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Birçok canlı türünün hayatı tehlike altındadır.

B) Arılar, polenleme için çok önemli canlılardır.

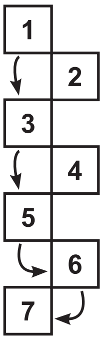
C) Aşırı avcılık tüm canlılara zarar vermektedir.

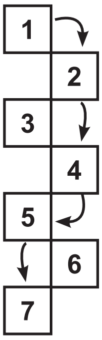
D) Ormanların yok edilmesi biyolojik çeşitliliğe zarar verir.

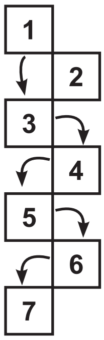
37. Aşağıdaki paragrafta numaralanmış cümlelerin bazılarında geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanılmıştır.

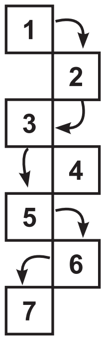
(1) Günlerdir çıkış yolu aradığım bir sorunumu sizinle paylaşmak istedim fakat her seferinde kendimi geri çektim. (2) Uzun uzun pek çok şey düşündüm. (3) Yardımcı olmaya çalışacağınızı düşündüm ama konuşmaya gelemedim. (4) Bana ne kadar değer verdiğinizi de bilirim. (5) Beni alay konusu etmeyeceğinizi biliyorum lakin cesaretimi toplayamadım. (6) Cesaretimi topladığım zamanlar da oldu ancak bu sefer de benim sıkıntılarımla ilgilenmeyeceğinizi düşündüm. (7) Şimdi her şeyi anlatacağım fakat öncelikle sözümü kesmeden beni dinlemenizi rica ediyorum.

Geçiş ve bağlantı ifadelerinin yer aldığı cümlelerin numaralarının ok yönünde doğru olarak sıralandığı seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

A)

B)

C)

D)

CEVAP ANAHTARI

1. **OKULLAR DİNLENCEDE**

Ağıldaydınız sanki çocuklar,
Yaz geldi mi açılacak kapılar,
Dağlara, bayırlara, kıyılara
Köylere, pınar başlarına,
Bir avuç darı gibi dağılacaksınız!

Ama nerelerdesiniz kuzucuklarım,
Hangi yangın yerinde?
Ne oldu o tatlı dilli,
Güler yüzlü öğretmenler,
Onlar da mı dinlencede
Oh, oh, ne güzel!

Ama bu işportacı da kim?
Bu simit tablası da ne?
Nerden çıktı bu boya sandığı?
"Hani ya demli çaydan içen!"
"Taze simit, gevrek simit!.."
"Bayanlar, buyurun!"

Rıfat ILGAZ

Aşağıda anlamları verilen kelimeleri şiirden bulup yazınız.

ANLAMI	ŞİİRDE GEÇEN SÖZCÜK
Buğdaygillerden, tohumları buğday gibi besin olarak da kullanılabilen, kuraklığa dayanıklı bir bitki.	**darı**
Sığır, koyun, keçi gibi hayvanların gecelemesi için yapılmış, çit ya da duvarla çevrili, üstü açık yer.	**ağıl**
Kara ile suyun birleştiği yer.	**kıyı**
Çok demlenmiş, koyu. (çay)	**demli**
Tepe eteği benzeri az eğimli yer, küçük yokuş.	**bayır**
Elin parmak uçlarıyla bilek arasındaki iç bölümü.	**avuç**
Yerden kaynayarak çıkan su, kaynak.	**pınar**
Tatil	**dinlence**

2. **BAYRAK**

(…)

Ey şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalı;
Barışın güvercini, savaşın kartalı
Yüksek yerlerde açan çiçeğim.
Senin altında doğdum.
Senin altında öleceğim.
Tarihim, şerefim, şiirim, her şeyim:
Yeryüzünde yer beğen!
Nereye dikilmek istersen
Söyle, seni oraya dikeyim!

Bu şiirde geçen altı çizili "dikmek" **sözcüğü ile aynı anlamda kullanılan cümleleri** "+" **ile, farklı anlamlarda kullanılan cümleleri ise** "-" **ile işaretleyiniz.**

- (-) Elindeki meyve suyunu kafasına dikti ve bir dikişte bitirdi.
- (+) Kulübe yaparken ilk olarak direkleri diktik.
- (-) Küçük Ömer, yeni aldığı futbol topunu ayağıyla havaya dikti.
- (-) Etrafı gözlemlemem için beni mahallenin köşesine diktiler.
- (+) Tarlanın başına diktiği uzun çubuk sayesinde yolunu kolaylıkla buldu.
- (-) Boş toprağa bir koru dikseniz otuz yılda gölge verir.
- (-) O günden sonra kapıya diktiği bir bekçiyle güvenliği sağladı.
- (-) Oyuncu topu penaltı noktasına dikti.

3. Aşağıda bazı deyimlere yer verilmiştir:

ser verip sır vermemek

kulağına küpe olmak

içi içine sığmamak

eli ayağı titremek

zihnine yerleştirmek

göz gezdirmek

zihnini bulandırmak

kayıtsız kalmamak

işi sağlama almak

gözden düşmek

Yukarıda verilen deyimlerden metnin bağlamına uygun olanları bulup metni tekrar yazınız.

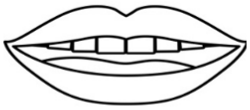
TATİL YOLU

Yine yaz tatili başlamış; eğlenme, dinlenme zamanı gelmişti. Sabah erkenden yolculuğa çıkacak olan Elif'in heyecandan -----. Babası evdeki prizleri kontrol etti, annesi mutfağa bir -----. Uzun sürecek bir tatil olmasa da ----- gerekirdi. Yola çıkan Elif ve ailesini yolda bir sürpriz bekliyordu. Yumurtadan yeni çıkmış yavru ördekler ve anneleri yolun ortasında mahsur kalmışlardı. Bunu gören Elif ve ailesi bu duruma -----. Hemen trafiği kontrol edip yavruları ve annelerini oradan kurtarıp yolun kenarına gitmelerine yardımcı oldular. Bu kurtarma operasyonu özellikle Elif için unutulmaz bir an olmuştu. Anne ördeği ve yavrularını -----. Elif ne zaman bir başka ördek görse hep o tatil yolunu hatırladı.

TATİL YOLU

Yine yaz tatili başlamış; eğlenme, dinlenme zamanı gelmişti. Sabah erkenden yolculuğa çıkacak olan Elif'in heyecandan içi içine sığmıyordu. Babası evdeki prizleri kontrol etti, annesi mutfağa bir göz gezdirdi. Uzun sürecek bir tatil olmasa da işi sağlama almak gerekirdi. Yola çıkan Elif ve ailesini yolda bir sürpriz bekliyordu. Yumurtadan yeni çıkmış yavru ördekler ve anneleri yolun ortasında mahsur kalmışlardı. Bunu gören Elif ve ailesi bu duruma kayıtsız kalamazlardı. Hemen trafiği kontrol edip yavruları ve annelerini oradan kurtarıp yolun kenarına gitmelerine yardımcı oldular. Bu kurtarma operasyonu özellikle Elif için unutulmaz bir an olmuştu. Anne ördeği ve yavrularını zihnine yerleştirdi. Elif ne zaman bir başka ördek görse hep o tatil yolunu hatırladı.

4. **Aşağıdaki tabloda bazı organlarımızla ilgili deyimler hatalı olarak verilmiştir. Verilen bu deyimlerdeki organlarımızın doğrularını altlarındaki uygun yerlere sırasıyla yazınız.**

AĞIZ	BURUN	GÖZ	KULAK	YÜZ
				
1. Ağzından düşen bin parça olmak. 2. Ağzına kar suyu kaçmak. 3. Ağzı sirke satmak.	1.Burun değiştirmek. 2. Burnu yere gelmek. 3.Burun kesilmek.	1. Gözünün ucunu görmemek. 2. Gözünün suyu akmak. 3. Göz bulmak.	1. Kulağından düşürmemek. 2. Kulağına takılmak. 3. Kulak kıvırmak.	1.Yüzü bile kanamamak. 2.Yüz asmamak. 3. Yüzü arkada kalmak.
CEVAPLAR 1- yüzünden 2- kulağına 3- yüzü	**CEVAPLAR** 1- ağız 2- yüz 3- kulak	**CEVAPLAR** 1- burun 2- ağız 3- yüz	**CEVAPLAR** 1- ağız 2- ağız 3- burun	**CEVAPLAR** 1- burun 2- kulak 3- göz

5. •

• ol-	• et-
• düş-	• var-
• yap-	• kat-

Verilen fiilleri örnekte verildiği gibi deyimlere uygun şekilde yerleştiriniz.

ÖRNEK:

1. Ağzı laf "-----"	Ağzı laf yapmak
2. Damdan "-----" gibi	**düşer**
3. "-----" yanına kar kalmak	**yaptığı**
4. Pişmiş aşa su "-----"	**katmak**
5. Senli benli "-----"	**olmak**
6. Saçını süpürge "-----"	**etmek**
7. Sağı solu belli "-----"	**olmamak**
8. "-----" hayır, ürküttüğü kurbağaya değmemek	**yaptığı**
9. Sıkboğaz "-----"	**etmek**
10. Ağzı kulaklarına "-----"	**varmak**
11. "-----" kalkmaz bir Allah	**düşmez**
12. Alaşağı "-----"	**etmek**
13. Armut piş, ağzıma "-----"	**düş**
14. Astarı yüzünden pahalı "-----"	**olmak**
15. İçi rahat "-----"	**etmek**
16. İğne atsan yere "-----"	**düşmez**

6. **İrem Hanım, hafta sonu Konya'ya geziye çıkacaktır. Geziye çıkmadan önce internetten şehrin gezilecek yerleriyle ilgili bilgiler okumuştur. Tarihî şehirlere ilgi duyan İrem Hanım, Konya'nın tarihî yerlerini gezip görmek istemektedir. İrem Hanım'ın Konya'nın tarihî yerleriyle ilgili not etmesi gereken bilgilerin yanlarındaki kutucukları işaretleyiniz.**

- [ ] Konya Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük ili ve en kalabalık yedinci şehridir. İç Anadolu Bölgesi'nde bozkırın ortasında kurulmuş büyük ve gelişmiş bir kenttir.

- [x] Alaeddin Tepesi, koca bir devletin başkentini kucaklamış, kalesini sırtında taşımış, asırlar öncesinden Türkiye Selçuklularının izlerini üzerinde barındıran bir tepe. Zirvesindeki Alaeddin Cami, Konya'nın bir başkent olduğunu hatırlatacak size. Caminin mihrabındaki turkuaz çiniler, minberindeki kündekari sanatı görülmeye değer. Avlusundaki türbede yatan Selçuklu sultanlarımızı ziyaret etmeyi unutmayın.

- [x] Alaeddin Tepesi'nin doğu tarafındaki caddeden yürüdüğünüzde tam karşınızda Mevlâna Türbesi'nin yeşil kubbesinin sizi karşıladığını göreceksiniz. Burası hem Mevlâna Celalettin Rumi'nin ve ailesinin mezarlarının bulunduğu bir türbe hem de Mevleviliğin ve Selçuklu tarihinin bir müzesi. Müze içinde, türbede, derviş hücrelerinde, mutfakta, kısaca Konya Mevlevihanesinde Mevlâna ve ailesinin yanında huzura doyacaksınız. Buraya bir defa gelmişseniz bir daha çağrılacaksınız unutmayın!

- [ ] Bu tarihî yolculuktan hemen sonra gününüzü Konya'nın soğuk kışından ya da kuru yazından nemli tropik bir iklimde sonlandırmaya ne dersiniz? Yol sizi bu defa Tropik Kelebek Bahçesi'ne götürüyor. Kapıdan içeri girdiğinizde 24 derece sıcaklık ve nem karşılıyor sizi. Kuş ve su sesleri eşliğinde; omzunuzda ve başınızın üzerinde uçuşan kelebeklerle, böcek müzesinde ve çiçek bahçesinde de hoş vakitler geçireceğinize eminiz.

- [x] Konya şehir merkezinde görülmesi gereken yerlerden birisi Aziziye Mahallesi'ndeki Aziziye Cami'dir. Cami, 1671 yılında yaptırılmıştır fakat yandıktan sonra 1867 yılında Sultan Abdülaziz'in annesi için tekrar yaptırdığı cami görülmeye değer.

- [ ] Günün sıcak havasından kaçıp Meram'ın yeşil ve serin bağlarına kendinizi bırakabilirsiniz. Meram'daki güzel saatlere Seksen Binde Devri Alem Parkı'nı gezerek devam edebilirsiniz.

- [x] Artık Meram gezimizi sonlandırıp Konya tarihinin başlangıç noktasına doğru yol alabiliriz. Sırada Çatalhöyük var. 9000 yıllık tarihin tam ortasında bu şehrin nasıl doğduğuna şahitlik edebilir ve her bir köşede insanların yaşayışlarına, inançlarına, mimarilerine dair detaylara dokunabilirsiniz.

- [ ] Günü Bilim Merkezi ile bitirmeye ne dersiniz? TÜBİTAK desteği ile Türkiye'de açılmış ilk bilim merkezinde hem sizin hem de çocuklarınızın eğlenceli dakikalar geçirebileceği sergi alanları, planetaryum uygulamalı eğitim alanları bulunuyor.

7. Aşağıda "Yedi Kule" adlı sokak oyunu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Bu oyunu oynamak isteyen biri için kaç numaralı bilgilerin önemi yoktur? Boşluğa yazınız.

(1) Yedi Kule oyunu oynarken ebe dâhil herkesin çok keyif aldığı bir sokak oyunudur. (2) Oyuncular oyun alanına çizilen büyük bir halkanın etrafına dizilirler. İçlerinden biri ebe seçilir. (3) Ebe olan, halkanın dışında dolaşırken istediği bir arkadaşının sırtına dokunur ve aynı yönde koşmaya başlar, sırtına dokunulan oyuncu aksi yönde koşarak ebeyle yüz yüze geldikleri noktada el sıkışıp selamlaşırlar. (4) Ebe sırtına dokunduğu arkadaşının yerini kapmak, sırtına dokunulan oyuncu da ebe olmamak için kendi yerini almaya çalışır, şayet ebe kaparsa ebelikten kurtulur, diğer oyuncu da ebe olur. Tersi olursa ebe, ebeliğe devam eder. (5) Eğer koşu sırasında arkadaşı ile el sıkışmayan, selam vermeyen, "Günaydın!" demeyen oyuncular olursa oyun durdurulur ve başka oyuncular oyuna dâhil olur. (6) Bu oyunda kurallara uymanın ve selamlaşmanın değerini öğrenir ve benimsemiş oluruz.

1-6

8. Bir ortaokulda Çanakkale'ye gezi düzenlenecektir. Geziye katılım için bir afiş hazırlanmıştır ve afişte şu bilgiler yer almaktadır:

ÇANAKKALE GEZİSİ

I. Gezi başlangıç tarihi: 17 Mart 2021 Çarşamba

II. Gezi günü olumsuz hava şartları yaşanırsa gezi bir hafta sonraya ertelenecektir.

III. Son başvuru tarihi: 1 Mart 2021 Pazartesi

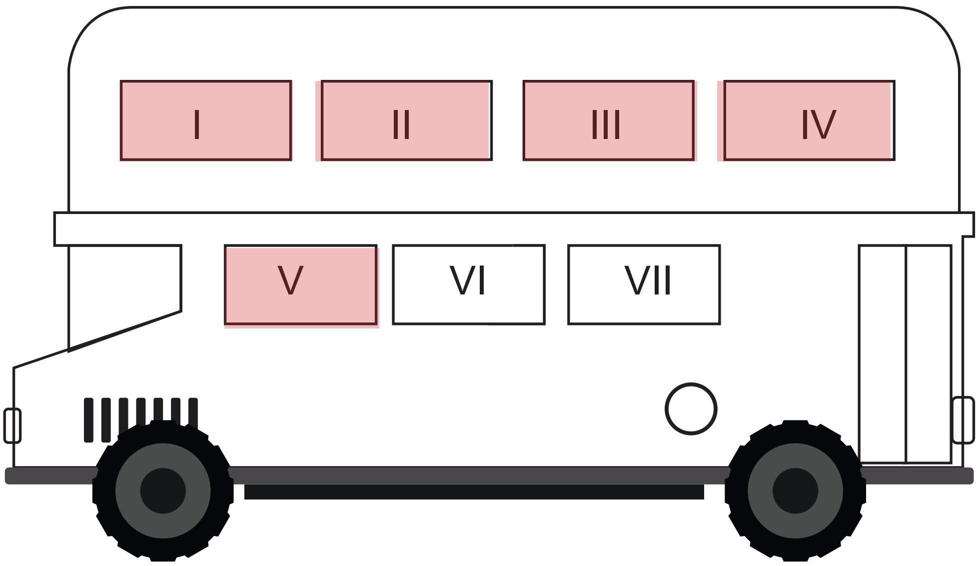
IV. Başvuru tarihini kaçıran öğrencilerin başvuruları dikkate alınmayacaktır.

V. Veli izin belgesi olmayan öğrenciler geziye katılamayacaktır.

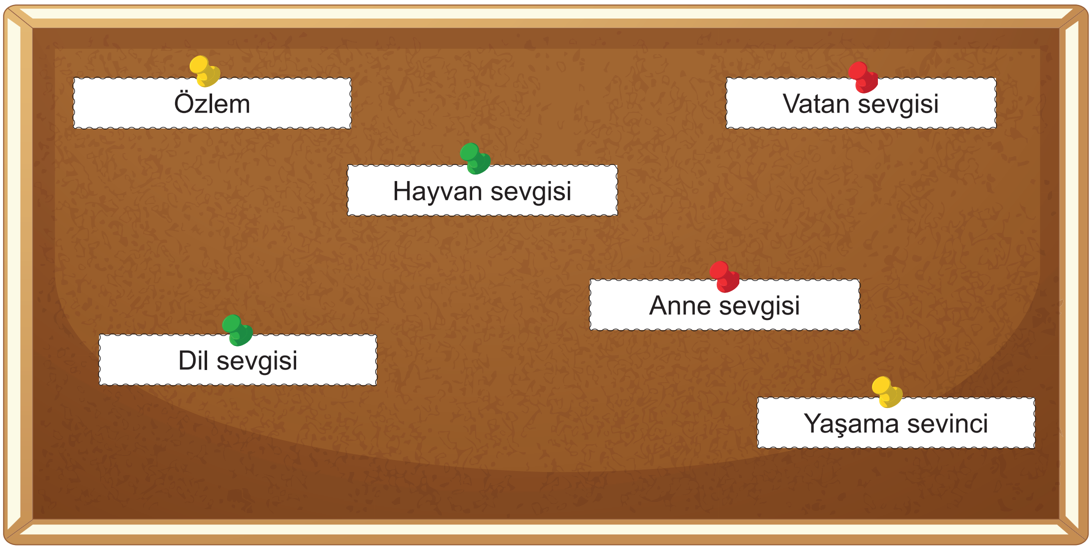
VI. Öğrencilerin, yanlarına fotoğraf makinesi almaları tavsiye edilmektedir.

VII. Gezide öğrencilere okuldan üç öğretmen eşlik edecektir.

Geziye katılmak isteyen öğrencilerin bu bilgilerden <u>mutlaka not almaları gerekenleri</u> tespit ediniz. Tespit ettiğiniz bilgilerin numaralarını aşağıdaki otobüste kırmızı renge boyayınız.

9.

Şiirlerin ana duygularını yukarıdan bulup şiirlerin altındaki kutucuklara yazınız.

Ak saçlı başını alıp eline,
Kara hülyalara dal anneciğim!
O titrek kalbini bahtın yeline,
Bir ince tüy gibi sal anneciğim

Anne sevgisi

Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması,
En saf, en ince bize.

Dil sevgisi

Söyle sevda içinde türkümüzü
Aç bembeyaz bir yelken
Neden herkes güzel olmaz
Yaşamak bu kadar güzelken?

Yaşama sevinci

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Vatan sevgisi

Uçtu uçtu leylek uçtu,
Uçtu uçtu masa uçtu,
Uçtu uçtu Semahat uçtu,
Uçtu uçtu…………?
Ne uçtu sanırsınız çocuklar?
Uçtu uçtu gençliğim uçtu."

Özlem

Gökte olup sıra sıra,
Kayboldunuz ufuklarda.
Göçmen kuşlar, güzel kuşlar,
Yine gelin ilkbaharda.

Hayvan sevgisi

10. “Asla yetmez.”, “Her zaman daha iyisi vardır.” gibi cümlelerin çok sık kullanıldığı bir tüketim toplumunda yaşıyoruz. Daima daha fazlasını istemek üzere yönlendiriliyoruz. Cep telefonu modelleri birbirlerinin yerini alıyor. Sürekli değişen moda yüzünden kıyafetleri, modelleri, renkleri giderek daha hızlı tüketiyoruz. Televizyon programları, odaklanma süremizi her yıl biraz daha kısaltıyor. Tüm bunlar doyma hissimizle bağımızı koparıyor. Kafamızın içinde minik bir ses aynı şeyi tekrarlıyor gibi: “Başka? Peki sonra?” Hep daha yenisi, hep daha fazlası…

Metnin ana düşüncesi olabilecek cümleleri işaretleyiniz.

- ○ Zihnimizi birçok şeye odaklayarak yaşamımızı devam ettirmeliyiz.
- ● Tüketim toplumlarında çevre, insanı daha fazlasını istemeye yönlendiriyor.
- ● Her zaman daha fazlasını isteyerek kendimizi asla tamamlanmış hissetmeyiz.
- ○ Gözümüzün önünde olan her şey bize daha iyi yaşam sağlar.
- ● Dengeli bir yaşam için her isteğimizin ve beklentimizin ölçülü olması gerekir.
- ○ Kendine güven, bir amaç bul ve o amaç için fedakârlık yap.

11. Aşağıda hikâye metinlerinden alınan bölümler yer almaktadır. Bu bölümlerde olay, kişi, zaman ya da mekân unsurlarından bazıları eksiktir. Eksik bırakılan hikâye unsurlarını boşluklara yazınız.

Ahırın avlusundan gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hüzünlü şırıltısını işitirdik. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem, İstanbul'a gittiği için benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan'la artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk. Dadaruh, babamın seyisi, yaşlı bir adamdı.

Zaman

On adım ilerideki çeşmeye koştum. Kaşağıyı yalağın taşına koydum. Yerden kaldırabildiğim en ağır taşı bularak üstüne hızlı hızlı indirmeye başladım. İstanbul'dan gelen, üstelik Dadaruh'un kullanmaya kıyamadığı bu güzel kaşağıyı ezdim, parçaladım. Sonra yalağın içine attım.

Zaman

Gece yarısını geçmişti. Atilla, ağrıları ve sızıları nedeniyle bir türlü uyuyamıyordu. Kendini zorlayarak uykuya dalmak üzereyken az öteden hafif bir çıtırtı duyuldu. Dikkatle bakınca ay ışığında çıkıp kendisine doğru gelen bir hayvan gördü. Bunun bir kurt olabileceği düşüncesiyle tam bağırıp askerlerden yardım isteyecekti ki gözlerine inanamadı. Yaklaşan, köpeği Karabaş'tı ve geri dönmüştü.

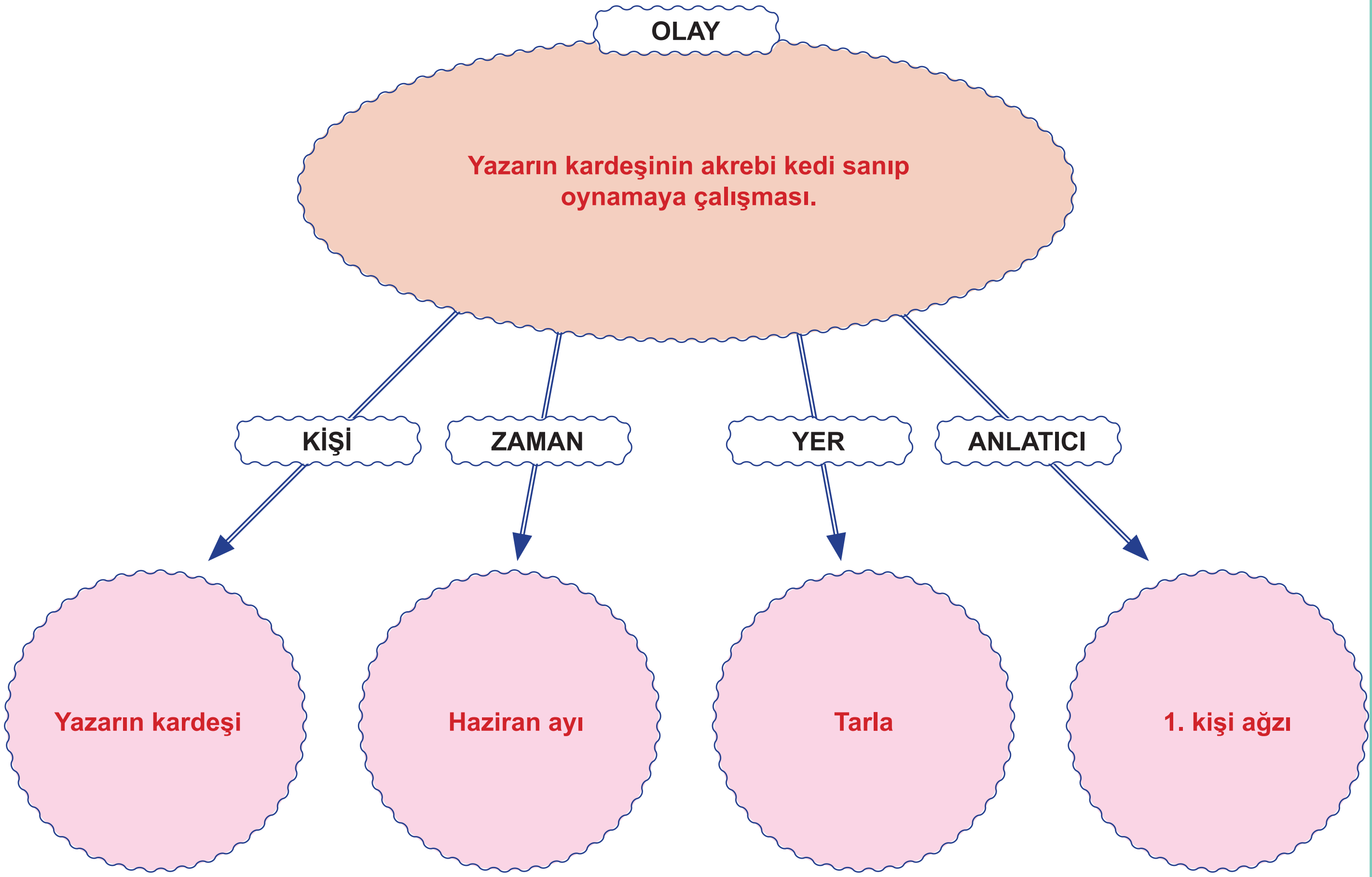
Mekân

Halkınız şu anda sizi izliyor, onların gözü önündeyken kazanı tutuşturma onuru size ait efendim dedi Kraliçe Monia. Bu sözlerden büyük bir mutluluk duyan Kral, eline verilen meşaleyi kazanın içine tuttu. O anda hiç kimsenin beklemediği bir şey oldu. Bir anda tutuşan sıvı karışımdan parlayan alevler kralın ipekten giysilerini tutuşturdu.

Yer - Zaman

12. Metindeki hikâye unsurlarını verilen şemaya yazınız.

Haziran ayının bunaltıcı günlerinden birisiydi. Tarlada hasada gelmiş olan mercimekleri biçiyorduk. Ben de pek büyük sayılmazdım ama kardeşim henüz 2-3 yaşlarındaydı. Bizler kendimizi kaptırmış, orakları sallarken kardeşimin yerdeki bir şeyle oynadığını ve onunla konuşmaya çalıştığını fark ettik. Merak edip yanına gittik ve çok şaşırdık. Oynadığı şey, altın sarısı kocaman bir akrepti. Kuyruğunu dikmiş, kardeşimle cebelleşiyordu. Dik kuyruğu gören kardeşim, onu bir kediye benzetmiş, "pisi pisi" diye sayıklıyordu. Onun bir kedi olmadığını anlatmak çok zor oldu. Kardeşim bir akrep tarafından sokulmadığı için hepimiz derin bir oh çekmiştik.

13.

HAYALPEREST

Mardin'in hemen dışında babasının ona bıraktığı küçük bir taş evde yaşıyordu. Evin arkasına doğru, Ahmet'in ekip biçtiği ve dört koyunuyla beş keçisinin dolaştığı, sarı topraklı küçük bir tarla vardı. Tarlanın sonunda öğlen kestirmeleri için serin bir gölge sunan büyük bir incir ağacı bulunuyordu.

Ahmet, hayatından memnundu. Ne daha fazlasını istemiş ne de her gün gördüklerinin ötesinde ne olduğunu bilmek istiyordu. Ta ki o rüyayı görene kadar. Ondan sonra her şey değişmişti. Uyur ya da uyanık olsun, Ahmet'in kendisini unutmasına izin vermiyordu. Ahmet rüyada kalabalık sokaklarda yürüyordu. Sonra taş bir köprüye varıp karşıya geçiyor, altınla ve değerli taşlarla dolu bir sandık görüp "Burası Kahire. Bütün bildiklerini bırakıp bu yola düşersen bir hazine bulursun." diyen bir ses duyuyordu. Önce rüyayla ilgilenmedi. Fakat bir yandan da orayı gerçekten görmek istiyordu. Her akşam rüyasında o büyük şehrin sokaklarını gezmeye alışmıştı. Mardin ona artık küçük geliyordu.

Bir gün koyunları, keçileri satarak edindiği parayla yola çıktı. Birçok kez kaybolduğunu sansa da sonunda Kahire'ye ulaştı. Şehri evi gibi hissetti. Rüyalarında o kadar sık yürümüştü ki kokular, sesler her şey tanıdıktı. Taş köprüyü buldu ancak orada sandık yoktu. Yalnızca bir dilenci vardı. Ahmet'in yüzü asıldı. Son bir bakır kuruşunu dilencinin eline tutuşturdu. Dilenci, "Nereye kardeşim?" deyince Ahmet ona rüyasını anlattı. Dilenci güldü. "Dostum, bir rüyaya inanıp da nasıl yolculuğa çıkarsın? Ben de yıllardır bir rüya görüyorum. Her gece küçük bir şehrin dışındaki taş eve gidiyorum. Evin arkasında dört koyun ve beş keçinin özgürce dolaştığı sarı topraklı bir tarla, tarlanın sonunda da büyük bir incir ağacının gölgesine saklanmış bir kuyu var. Orada, ağacın altında her gece altın ve değerli taşlarla dolu bir sandık buluyorum. Ama bir rüya için şehrin en kalabalık köprüsünün üzerindeki güzel yerimi bırakıp her şeyi riske atar mıyım? Hayır! Burada neye sahip olduğumu biliyorum. Senin gibi hayal kırıklığına uğramam." dedi.

Ahmet'in yüzü aydınlanmıştı. Şaşıran dilenciye sarılıp hikâyesini anlattığı için ona teşekkür etti. Eve döndü. Kazma küreği kaptığı gibi incir ağacına gitti. Kazmaya başlamadan önce ağaçtan ayağına büyük bir incir düştü. Ahmet onu yemek için durdu. Tadı başını döndürdü. Derin bir nefes aldı. Güneşte ısınmış incir yapraklarının kokusu onu selamladı. Mest olarak iç geçirdi. Eve döndü. Zaten bunca yıl orada beklemiş olan hazine biraz daha bekleyebilirdi.

1. Ahmet'in yollara düşmesine neden olan olay nedir?
Her gece gördüğü rüyada gezdiği şehirden çok etkilenmesi ve orada altınla, değerli taşlarla dolu bir sandık bulacağını düşünmesi

2. Ahmet, Kahire'ye gidecek parayı nereden bulmuştur?
Kahire'ye gidebilmek için koyunlarını ve keçilerini satmıştır.

3. Dilenci, Ahmet'in bir rüya için onca yolu gelmesine ne tepki vermiştir?
Dilenci, Ahmet'in yaptığına çok şaşırmıştır. Onun bir rüyanın peşinden gitmesini anlamsız bulmuştur.

4. Dilencinin rüyasında gördüğü yer neresidir?
Dilencinin rüyasında gördüğü yer Ahmet'in evidir. Gördüğü incir ağacı Ahmet'in bahçesindeki ağaçtır.

5. Dilencinin anlattıklarından sonra Ahmet'in yüzünün aydınlanmasının nedeni nedir? Neden hemen eve dönmüştür?
Ahmet, asıl hazinenin kendi yuvasında olduğunu anlamıştır. Bu yüzden vakit kaybetmeden eve dönmüştür.

6. Sergiledikleri davranışlar ve söyledikleri dikkate alındığında Ahmet ve dilencinin kişilik özellikleri ile ilgili ne söyleyebiliriz?
Hayallerinin peşinden gidebilen biri (Cesur)
(Garantici) Bildiği ve güvenli olduğu alanın dışına çıkmak istemiyor

7. Ahmet'in hayalinin, merakının peşinden gitmesi ona bir katkı sağlamış mıdır?
Ahmet cesareti ve kararlılığı sayesinde rüyalarında gördüğü hazinenin aslında kendi bahçesinde olduğunu anlama fırsatı yakalamıştır. Eğer hayalinin peşinden gitmeseydi o hazineden habersiz yaşayacaktı.

8. Dilenci, rüyasının peşinden gitseydi sizce ne olurdu?
Dilenci, Ahmet gibi yollara düşseydi rüyalarında gördüğü hazineyi bulabilirdi fakat bu fırsatı kaçırdı.

14.

SAMSUN'A KİTAP OKUYARAK MI ÇIKTIN?

Atatürk, okumayı sever ve okumaya büyük önem verirdi. Zengin kütüphanesini yeni kitaplar edinerek daha da zenginleştirirdi. Ülke sorunlarıyla ilgili konularda sadece uzmanları dinlemekle yetinmez; kendisi de okur, araştırır, onlarla tartışacak kadar bilgi sahibi olurdu.

Onun bu kitap okuma merakı birtakım dedikodulara yol açıyordu. Yakın çevresinde, ülkenin bu kadar işi ve sorunu varken böyle kitaplara gömülmek doğru mu, diye konuşuluyordu.

O günlerde ziyaret için Dolmabahçe Sarayı'na gelen Moskova Büyükelçisi Vasıf Çınar, onu bir tarih kitabının başında görünce "Paşam, bu kadar tarih okuyup kafanızı yormayınız. Siz 19 Mayıs'ta Samsun'a kitap okuyarak mı çıktınız?" dedi.

Atatürk okuduğu kitaptan yavaşça başını kaldırdı ve gülümseyerek "Vasıf Bey, bizim çocukluğumuz fakirliklerle geçti. Elime üç beş kuruş para geçince bunun yarısını mutlaka kitaba verirdim. O zaman da böyle okurdum. Eğer aksini yapsaydım ben Atatürk olamazdım." dedi.

1. Atatürk'ün kitap okuma sevgisi, hayatına ve Türk milletine nasıl bir katkı sağlamıştır?

Atatürk, okuduğu kitaplar sayesinde dünyanın tanıdığı bir lider olabilmiş, Türk milletini bağımsızlığına kavuşturmuştur.

2. Atatürk'ün kitap okumaya ayırdığı vaktin yakın çevresinde dedikodulara neden olmasının sebebi nedir?

Dedikodular, Atatürk'ün ülke sorunları yerine kitap okumaya vakit ayırdığını düşünmelerinden kaynaklanmaktadır.

3. Atatürk'ün yakın çevresinin ve Vasıf Çınar'ın kitap okumaya yaklaşımı düşünüldüğünde hangileri söylenebilir? İşaretleyiniz.

- [x] Kitap okumak, boş zamanları doldurmaya yönelik bir aktivitedir.
- [ ] İnsanların büyük başarılar kazanmasında kitaplardan edindikleri bilgiler etkilidir.
- [ ] Bilgi birikimi sadece yaşayıp tecrübe sahibi olmakla değil araştırmalarla da edinilir.
- [x] Bizi zafere taşıyan okuduklarımızdan edindiğimiz bilgiler değil, verdiğimiz kararlar ve fiziksel mücadelemizdir.

15.

CEPHANE SANDIĞINDA KİTAP

Atatürk; dediğini yapmış, düşmanı geldikleri gibi geri göndermiştir. Anadolu düşman askerlerinden temizlenmiştir. İstanbul'a dönüş hazırlığı içindedir. Kütüphaneci Nuri Ulusu'ya yanında götürmek istediği kitapların listesini verir. Nuri Ulusu, o günleri şöyle anlatır:

İstanbul seyahatine giderken istediği kitaplar o kadar fazlaydı ki karton kutular buldurup kütüphaneye getirtmiştim. Tam içine kitapları doldurmak üzereyken Atatürk kütüphaneye geldi ve ne yaptığımı sordu. "İstediğiniz kitaplar için karton kutular aldırdım, onların içine koydurup trene naklettireceğim." deyince "Dur, bekle biraz!" dedi. Kitaplara şöyle bir baktıktan sonra kütüphaneden çıktı, odasına gitti. Biraz sonra bir baktım iki tane cephane sandığını muhafız alayı erlere getirip kütüphaneye koyuverdiler. Ne olduğunu anlamadım. Bakıp dururken Atatürk içeri geldi, benim şaşkın şaşkın baktığımı görünce "Ne o Nuri oğlum; şaşırdın, değil mi? Şaşırma, şaşırma. Savaşta bunlarla cephane taşıdık; sen o zaman çocuktun, bilemezsin. Bu sandıklar benim için çok önemlidir. Şimdi o savaş bitti, yeni bir savaşımız başlıyor. Şimdi cephane taşıdığımız o sandıklara kitaplarımı koy, bu sandıklarla taşınsın. Cephanenin yerini artık kitaplar alsın." dedi.

1. Atatürk'ün, kitapları karton kutular yerine cephane sandıklarına koymak istemesi ile "Yeni bir savaşımız başlıyor." cümlesi arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Atatürk'ün yeni mücadelesi hangi alanda olacaktır?

Atatürk, cephedeki mücadelelerden sonra artık cehaletle savaşmak istemektedir. Kitapları, cehaleti yok eden silahlar olarak görmektedir.

"Samsun'a Kitap Okuyarak mı Çıktın?" **ve** "Cephane Sandığında Kitap" **metinleri karşılaştırıldığında Atatürk'ün okumaya bakış açısıyla ilgili neler söyleyebiliriz? Ülke sorunları arasında en büyük desteğini kitaplardan alması bizim için ne ifade etmeli?**

Okumak Atatürk için hiçbir zaman boş zaman etkinliği olmamıştır. Kendisini ve ülkesini ileriye götürecek her bilgiyi kitaplardan öğrenmeye çalışmıştır. Kitaplara ayırdığı vakti daima değerli görmüştür.

16.

MASALLAR DİYARINDAN BİR KAHRAMAN

Her kahramanın kahraman olmak için kendince bir yöntemi vardır ya bu kahraman da yöntemini müzikten yana seçmiş. Dünyayı gezmiş, görmüş. Gittiği ülkeler tarafından çok seviliyormuş çünkü hepsinin dilini konuşabilecek bir yeteneği varmış. Gittiği her ülkede birçok televizyon programına katılırmış. Sözü kendisine hiç getirmez, hep ülkesinden bahsedermiş. Sonra da gördüklerini bizlere anlatmak için geri dönmüş diyarımıza. Buram buram Türklük kokan, tarih kokan, Anadolu kokan kimliğiyle giymiş şalvarını, kaftanını ve çizmelerini. Takmış padişahların ihtişamını andıran yüzüklerini, uzatmış dervişler misali saçlarını, almış eline gitarını, başlamış söylemeye. Şarkılarıyla kendi masalını yazan bu muhteşem kahraman kim mi? Barış Manço…

1943 yılının soğuk bir kış günü açmış gözlerini dünyaya. İkinci Dünya Savaşı'nın başladığı yıl doğan ilk çocuklarına "Savaş" adını veren anne ve babası, devam eden dünya savaşının barışla tamamlanması umuduyla kahramanımıza "Barış" ismini vermiş. Annesi Rikkat Hanım, önemli bir Türk sanat müziği yorumcusu ve araştırmacısı olduğundan müzik ve araştırma ruhu doğuştan gelen bir özellikmiş Barış için. Lise de dâhil olmak üzere eğitim hayatını İstanbul'da tamamlamış, sonra da gezgin misali düşmüş yollara. Önce Fransa, sonra da Belçika'ya gitmiş. Sanatın her dalına meraklı olduğundan grafik bölümünde eğitim almış. Geçimini sağlayabilmek için garsonluk, bekçilik gibi işlerde çalışmış. Farklı müzik gruplarına dâhil olmuş. İngilizce ve Fransızca şarkılar söylemeyi ihmal etmemiş. Bir gün küçük bir gruba konser verirken ve dünya sanatçılarından yabancı şarkılar seslendirirken kendilerini dinleyen Türk işçilerden biri şarkı söylemek istemiş. Barış mikrofonu ona uzatmış. Notalarını bilmediğinden eşlik edemediği işçi Türkçe bir şarkı söylemiş. Bitirdiğinde coşkulu bir alkış almış. Barış ve arkadaşlarının karşılaşmadığı türden bir coşkuymuş bu. O gün bir karar vermiş Barış. Yabancı şarkıları bırakmış. Türkçe şarkılara yönelmiş. Toplamış tası tarağı, memleketine doğru yola koyulmuş.

Türküleri ve türkü formatındaki şarkılarıyla yaşadığı toprakların dilini ve ezgilerini çok geniş bir kitleye kısa zamanda benimsetivermiş. Sevgiyi, dünyanın faniliğini, ilahi aşkı, Cumhuriyet'in kayalar kadar güçlü olduğunu, adam olacak çocukları kısacası bizi bize anlatmış, durmuş. Sadece insanları da değil; dumanlı dağları, dereleri, domatesi, biberi, patlıcanı da dile getirmiş şarkıları. Barış; doğru zamanda, doğu yerde durmayı çok iyi bilmiş ve bütün toplumun kılcal damarlarına ulaşan ana damarı yakalayan ender insanlardan biri oluvermiş kısa zamanda.

Memleketine özgü tüm değerleri üzerine büründürmüş, bu defa kendi topraklarına dair ezgileri dünyaya tanıtmak için düşmüş yollara. Avrupa'nın gitarına ülkesinin kemençesini eklemiş. Yeni bir şarkı yapmış. Avrupalılar için çok önemli bir müzisyen olmuş.

Barış adına uygun olarak her zaman barışçı, bileştirici, yatıştırıcı olmuş hitap ettiği insanlar için. Görünüşündeki sıra dışılığa rağmen bu özellikleri sayesinde kitleler tarafından sevgiyle benimsenmiş. Önemli olanın "insanlık" olduğunu söylemiş her fırsatta.

Dünyaya bir şarkıcı olarak değil, düşüncelerini insanlara aktarmaya çalışan ve topluma hizmet eden bir masal kahramanı olarak gelmiş. "Dünya insanı" olmuş. Hayatın her anının hakkını vererek yaşamış. 1999 yılının 1 Şubat günü hayata gözlerini yummuş. Ülke tarihinin gördüğü en geniş katılımlı kalabalık o gün evinin önünde toplanmış. İnsanlar anlamışlar ki kitleleri bir araya ayrım yapmadan getiren tek şey "Barış" imiş.

1. Anne ve babasının, kendisine "Barış" ismini vermelerinin nedeni nedir?

Dünya savaşının barışla sonlanmasını umut ettikleri için "Barış" adını vermişlerdir.

2. Seyyah gibi yollara düşmesi dil ve kültür gelişimini nasıl etkilemiştir?

Ülke ülke dolaşmış, farklı kültürlerle tanışmış ve bu geziler pek çok dili öğrenmesini sağlamış.

Yan sayfadaki soruları metne göre cevaplayınız.

3. **Ülkesine dönmesine neden olan olay nedir?**

Bir konser esnasında kendisi yabancı şarkılar söylerken Türk işçinin söylediği Türkçe şarkı dinleyiciler tarafından çok sevilmiş. Kendileri bu tür bir beğeniyle karşılaşmamış. O gün yurda dönmeye Türkçe şarkılar söylemeye karar vermiş.

4. Evrensel insan olmak demek, kendi öz kimlik ve değerlerini yadsımak değil, tam tersine bu değerlerden yola çıkarak bütünsel boyuta ulaşmak, sınırların dışına ulaşmak anlamına gelir. Evrensel insan; çok yönlü insandır, birçok alanda öğrenir. Kafası açıktır ve araştırmacıdır.

Barış Manço'nun evrensel bir insan olduğunu söyleyebilir miyiz? Bunu metindeki hangi ifadelerden anlayabiliriz?

Dünyayı dolaşmış, dünyaca tanınan bir sanatçıdır.
Gezerken öğrenmeyi ve öğretmeyi ihmal etmemiştir.
"Dünya insanı" olmuştur.
Kendi topraklarına dair ezgileri dünyaya tanıtmaya çalışmış.
Gittiği ülkelerin dilini konuşacak yeteneğe sahiptir.

5. "İnsanlar anlamışlar ki kitleleri bir araya ayrım yapmadan getiren tek şey "Barış" imiş."

ifadesiyle asıl anlatılmak istenen nedir?

İnsanları birbirine bağlayan duygunun sevgi olduğunu, birlik beraberlik içinde yaşamak gerektiğini ifade eden cevaplar doğrudur.

6. Metinden hareketle Barış Manço ile ilgili verilen bilgilerden doğru olanların başına (+), yanlış olanların başına (-) koyunuz.

(+) Ulusuna olan bağlılığının yanında dünya çapında bir sanatçı olmayı başarmıştır.

(+) Birikimiyle, yazdığı şarkılarla, çaldığı müzik aletiyle çok yönlü bir sanatçı olmuştur.

(-) Toplumun geneline hitap etmeyen tarzıyla ve yaklaşımıyla kimi zaman eleştirilmiştir.

(+) Şarkılarında seçtiği konularla Türk insanının dilinden konuşmuş, toplumu yansıtmıştır.

(-) Barış Manço, ailesinin yönlendirmesiyle sanat hayatında ilerlemiş ve kalıcı olmuştur.

17. Aşağıda bazı paragraflar verilmiştir.

1	A	Kitap okumanın stresi azalttığı bilim adamları tarafından yapılan araştırmalarla da onaylanmıştır. Yoğun ve yorucu geçen bir iş gününün sonunda, okuyacağınız 20-30 sayfalık bir kitap, sizi günün kaygılarından uzaklaştıracaktır. Özellikle insanı yormayan, mutlu sonla biten romanlar hem ruhunuzda hem beyninizde pozitif enerjinin yayılmasını sağlayacaktır.
2	D	Çok okuyan insan, çok fazla cümle, dolayısıyla da çok fazla kelime okumuş demektir. Kitap okurken sürekli yeni kelimeler öğreniriz. Bu da zamanla bizim konuşma tarzımıza yansır. Kelime dağarcığı az olan bir insan, herhangi bir konuyu açıklarken veya tartışırken sürekli tıkanır. Sürekli kitap okuyan biri ise konuşurken kullandığı kelimelerle tüm dikkatleri üzerinde toplamayı ve kendini dinletmeyi başarır.
3	E	Kitaplar, insanların merak ettiği bilgileri öğreten araçlardır. Kitaplar sayesinde farklı dünyalara gider ve farklı hayaller kurarız. Canımız sıkıldığında, mutlu olduğumuzda, boş vaktimizde hep onların kapısını çalarız ve bizi asla geri çevirmezler. Kitaplar, ihtiyaç duyduğumuzda hep yanımızdadır.
4	B	Sürekli kitap okuyan birisi, aynı zamanda sürekli geziyor ve görüyor demektir. Özellikle sürükleyici bir fantastik veya bilim kurgu romanı okuduğunuzda, bambaşka yerlere yolculuk yaptığınızı hissedersiniz. Bu da gerçekte öyle yerler olmamasına rağmen sizin düşünce gücünüzün, hayal etme ve yaratıcılık kabiliyetinizin artmasını sağlar.
5	C	Ne kadar çok kitap o kadar çok yeni hayat tanımak demektir. Okuduğunuz her öykü, size başka insanların hayatlarından kesitler sunar. Onların mutluluklarına, sıkıntılarına, yaşadıkları zorluklara tanık olursunuz. Bu sayede kendinizi karşınızdakinin yerine koyabilir, onun gibi düşünmeye ve hissetmeye çalışabilirsiniz.

Bu paragrafların konusu olabilecek ifadelerle paragrafları eşleştiriniz.

A. Kitabın ruhumuza olan olumlu etkisi

B. Kitabın, hayal kurma yeteneğini arttırması

C. Kitabın, duygudaşlık gücünü geliştirmesi

D. Kitap okumanın konuşmamıza katkısı

E. İnsanın en iyi dostunun kitap olması

18. Aşağıda bazı metinler ve o metinler için başlıklar önerilmiştir. Metin için uygun olanları işaretleyiniz.

● Yazarlık Mesleği ○ Yazının Bulunması ● Yazarlığın Zorlukları
● Tarihe Bırakılan Not ○ Çalışmanın Önemi

Yazı, yazarlık, yazmak konularında pek çok söz söylendi. Öyle ki yeni bir şey kaldı mı, emin değilim. Yazmak bir oyun, belki de en ciddisi. Hayatın boyunca bitirmen gereken bir ev ödevin varmış hissiyle yaşamak… Bir yazar şezlongda güneşlenirken bile esasen çalışıyordur. Elbette herkesin kaldıramayacağı bir durum bu. Gördüğün her şeyi yazıya nasıl dönüştürebileceğini düşünerek yaşamak. Yazmak tarihe bir not düşmektir. Hatta tarihte ben de varım, demenin diğer bir yoludur. Bir insan yaşamı boyunca hep insanlık için kendini çalışmaya adamış olabilir. Ama öldüğü zaman bu çalışmalar da biter. Ama bazı insanlar yazdıklarıyla topluma hizmet etmeye devam ederler. Biz buna öldükten sonra da yaşamak diyoruz.

● İnsanlar ve Çalışmak ○ Ülkemizin Sorunları ● Çocuklar ve Aileleri
○ Yaşamın Zorlukları ○ Geçip Giden Ömür

Zamanın giderek daha fazla parçaya bölündüğü, akışının parçalandığı bir çağda o kadar çok iş yapıyoruz ki anne babalığımız da günübirlik yaptığımız işlerden sadece bir tanesi oluveriyor. Bir bilimsel çalışmaya göre, İngiliz anne babalar çocuklarıyla günde ortalama sekiz dakikalık anlamlı konuşma gerçekleştirirken bu süre Amerikalı anne babalar için sadece beş buçuk dakika. Bizim ülkemizde de böyle bir çalışma yapılsa bundan farklı sonuçlar ortaya çıkacağını düşünmüyorum. Bu, çocuklarımızı önemsemediğimiz anlamı taşımıyor elbette. Birçok insan iş ile ailesi arasındaki dengeyi kuramadığı için çeşitli sıkıntıların kucağında buluveriyor kendini. İnsanların ömürleri bitiyor ama yapacağı işler bitmiyor. Ne yazık ki insanın bunu anlamasıyla ömrünün bitmesi aynı zamana denk geliyor.

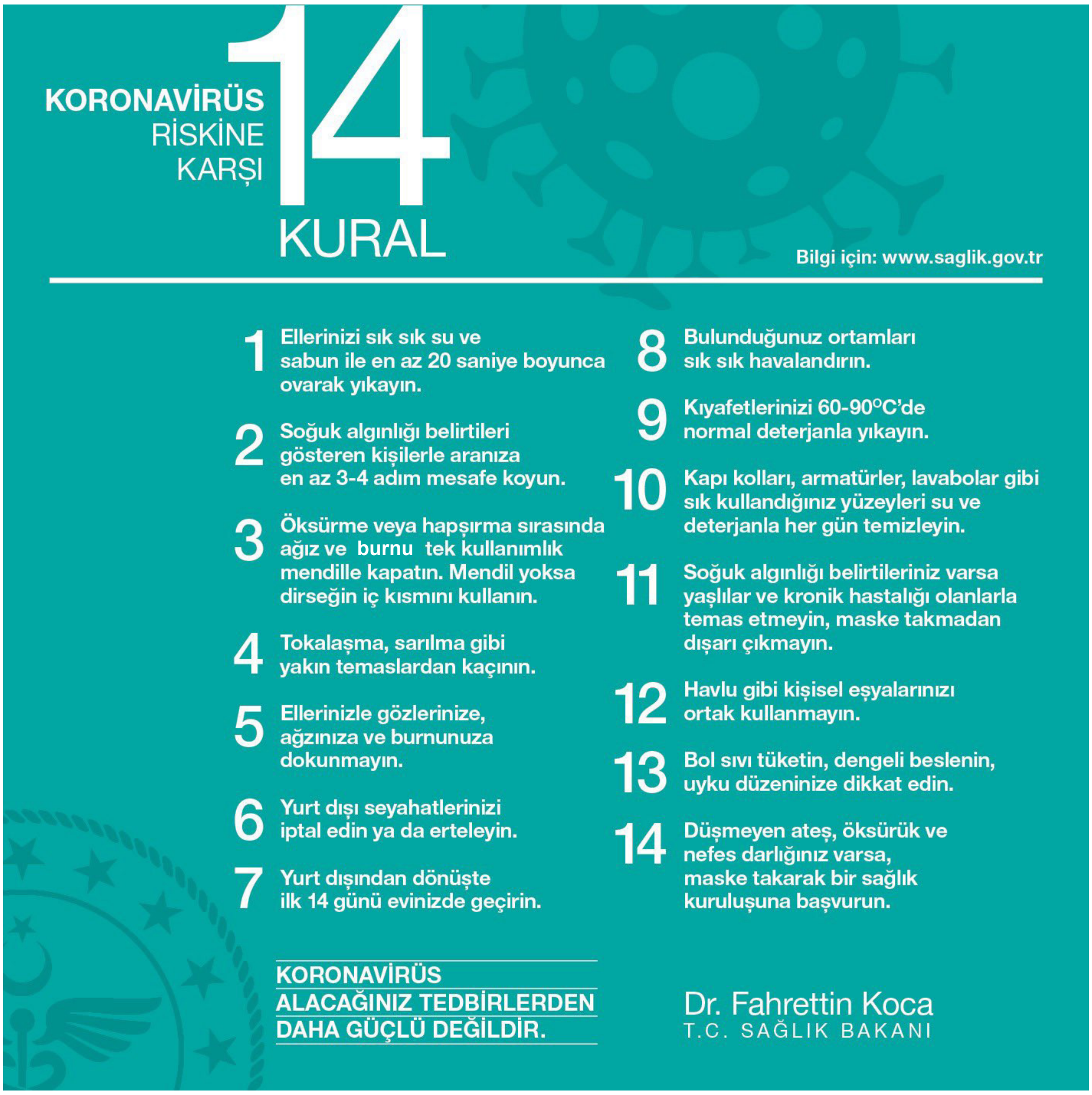
○ Kontrolsüz Büyüyen Teknoloji ● Teknoloji ve Samimiyet ● Sohbetleri Bölen Teknoloji
● Samimiyeti Kaybettiren Teknoloji ○ Nerde O Eski Bayramlar

Teknolojinin hayatımıza uygun olmayan türlü tuhaflıklar soktuğunu biliyoruz. Kandillerde ve bayramlarda kişiye özel olmayan kutlama mesajları göndermek bunlardan birisi. Herkesin birbirine gönderebileceği hiçbir özelliği olmayan o mesajlar karşı tarafta “Ne güzel, beni hatırladılar.” hissinden ziyade samimiyetsiz bir durum oluşturuyor. “İki dakikasını bana ayırıp bayramımı kutlayamamış.” hissi daha ağır basıyor. Mabetlerin, konserlerin, konferansların ve karşılıklı konuşmaların kendilerine mahsus sessizlik, akış ve ritminin ortasına bir ses bombası gibi düşen cep telefonu zırıltısı, bir başkası. Düşünün, bir dostunuza heyecanla bir şey anlatıyorsunuz ve birden onun cep telefonu çalıyor: Arayan kişi o sırada sizin anlattığınız şeyden daha güzel, daha heyecanlı bir şey söylemeyecek bile olsa öncelik nedense telefona veriliyor. Teknoloji; hayatın kendiliğindenliğine, doğallığına müdahale ediyor. Bu durumdan kurtulmak için önce bu durumun farkında olmak gerekiyor.

● Doğanın Kıymetini Bilmeyen İnsanoğlu ○ Hayvanlar Âlemi ● İnsanoğlu ve Doğa
○ Kıyıda Yüzen Yunuslar ● İnsandan Kurtulan Doğa

İnsanlar, bazen doğaya zarar verebiliyor. Hayvanların ve bitkilerin yaşam alanları daraldığı için sık sık soğuklarda kasabalara, şehirlere inen kurt haberlerini duymuşsunuzdur. Mesela koronavirüs salgınından dolayı İstanbul Boğazı’ndaki gemi ve tanker geçişleri azaltıldı. Böylece Boğaz’ın kıyısında bile yüzen yunuslar görüldü. Başka bir örnek de gondollarıyla ünlü İtalya’nın Venedik şehrindeki kanallarda insanlar bir süredir olmadığı için balıklar geri döndü ve kuğular yüzmeye başladı. İnsanoğlu doğaya, doğanın insanoğluna baktığı gibi bakmıyor. Doğa insanlara en güzel çiçeklerini, en güzel, en tatlı meyvelerini sunarken insanoğlu doğayı kirletiyor, zarar veriyor hatta canına okuyor.

19.

Görsele göre aşağıdaki ifadelerden doğru olanlar için "D"yi, yanlış olanlar için "Y"yi işaretleyiniz.

● Ⓨ	Kapı kolları, lavabolar gibi sık kullandığımız yüzeyleri her gün temizlemeliyiz.
Ⓓ ●	Yurt dışından dönüşte maske takmadan sokağa çıkmamalıyız.
Ⓓ ●	Kişisel eşyalarımızı (havlu gibi) sadece en yakınlarımızla paylaşmalıyız.
● Ⓨ	Ellerimizle gözlerimize, ağzımıza ve burnumuza dokunmamalıyız.
Ⓓ ●	Bulunduğumuz ortamları havalandırmaktan mümkün olduğunca kaçınmalıyız.
● Ⓨ	Kronik hastalığımız varsa maske takarak sokağa çıkmalıyız.

20. Geçiş ve bağlantı ifadeleri cümlenin anlam olarak yönünü değiştiren ifadelerdir. Bu ifadelerle cümleyi olumludan olumsuza veya olumsuzdan olumluya çeviririz.

Aşağıdaki cümleleri “ama, lakin, ancak, fakat” **sözcüklerini kullanarak tamamlayınız.**

- Bisikletlerle Sapadere Kanyonu’na gidecektik fakat yağmur başlayınca gidemedik.
- Polisiye romanlara ilgi duyuyordu lakin sevebileceği bir kitap bulamamıştı.
- Bana tutamayacağın sözleri verme demiştin ancak aynı davranışları sen de yapıyorsun.
- Neticeye ulaşamayacağımız bu tartışmayı bitirmek istedim ama sorularına cevap veremeden duramadım.

21. Aşağıda Âşık Veysel’in bir şiirinden alıntı yapılmış ve bu alıntıların yapıldığı uzantılar verilmiştir.

Alındığı Uzantı: com

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gece gündüz
Bilmiyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gece gündüz

Alındığı Uzantı: net

Uzun kalın bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gündüz gece

Alındığı Uzantı: org

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Biliyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gece gündüz

Alındığı Uzantı: gov

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum, ne hâldeyim?
Gidiyorum gündüz gece

Bu kıtalardan sadece bir tanesi şiirin aslına uygun ve hatasızdır. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini düşündüğünüzde şiirin aslına uygun olarak yazılan kutuyu istediğiniz bir renge boyayınız.

22.

Hakan Öğretmen, öğrencilerine akıllı tahtadan yukarıdaki çizgi filmin görselini açmıştır. Akıllı tahtaya aşağıdaki yerel ağ (internet) uzantılarını da ekleyen Hakan Öğretmen, öğrencilerden güvenli bilgi kaynağına ulaşabilecekleri uzantıları kullanarak çizgi filmi açmalarını istemiştir. Siz de güvenli bilgi kaynağına ulaşabileceğiniz site uzantılarını renkli kaleminizle boyayınız.

edu	com	org	gov

23. BİLGİCİK: Amaç-sonuç cümleleri eylemin hangi amaçla yapıldığını bildirir. Eyleme "hangi amaçla?" sorusunu yönelttiğimizde cevap alabiliyorsak cümlemiz amaç-sonuç cümlesidir.

Amaç-sonuç cümlelerindeki eylemin yapılış amacını örnekte olduğu gibi gösteriniz.

1. Geçen yıl yanan orman alanlarını yeşillendirmek için okulca proje başlattık.
2. Okumasını hızlandırmak için her gün düzenli olarak sesli okuma yapıyormuş.
3. Elinden gelen yardımın daha fazlasını yapmak için çok çaba sarf ediyordu.
4. Belediye, şehrimizin sokaklarını güzelleştirmek amacıyla yol kenarlarına çeşit çeşit çiçek dikti.
5. Televizyon ve radyolarda halkı bilinçlendirmek üzere kamu spotu yayımlanmaya başlandı.
6. Kardeşimin de rol aldığı tiyatroya zamanında yetişebilmek için akşamdan hazırlık yaptım.
7. Babam bizimle daha fazla vakit geçirmek için iş yerinde nöbetleşe çalışmaya başladı.
8. Sebze ve meyveleri sulamada bahçıvana yardım etmek için yeni aldığı bahçeye gitti.
9. Dün gece aniden İzmir'e döndüm yarım kalan işlerimi tamamlayabilmek için.
10. Son romanının reklamını yapmak ve okuyucularıyla buluşmak için kitap fuarlarına katılıyordu.
11. Gittikleri tatil yerinde daha rahat gezebilsinler diye arabalarını da yayında götürmüşlerdi.
12. Düşündüklerini hayata geçirebilmek için her zamankinden daha fazla çalışıyordu.
13. Beklentileri boşa çıkarmamak için elindeki malzemeyi en güzel şekilde kullanıyordu.
14. Yazdığı yeni kitabına isim bulabilmek için internet üzerinden bir anket düzenledi.
15. Trenle yolculuk yaparken sıkılmamak için yanına dergi ve gazeteler aldı.
16. Buraya seni desteklemeye geldik.
17. İnternette yeni öğrendiği bilgilerin doğruluğu araştırmak için kütüphaneye gitti.
18. Evimizin yakınlarındaki diksiyon kursuna başladım söyleyişteki yanlışlarımı düzeltmek için.
19. Son zamanlarda yaşadığı duygu yoğunluğunu anlatabilmek düşüncesiyle şiir yazmaya başlamış.
20. Korktuğunu belli etmemek için köpek sürüsünün yanından usul adımlarla ilerliyordu.

24. BİLGİCİK: Koşul-sonuç cümleleri bir eylemin başka bir durum veya olaya bağlı olarak gerçekleşmesiyle oluşur. Cümleye "hangi şartla?" sorusunu sorduğumuzda eylemin gerçekleşme şartına ulaşırız.

Buna göre aşağıdaki söz gruplarını koşul-sonuç ilişkisi kuracak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.

a. Arkadaşlarınızla grup çalışması yaparsanız	g. onu sana verebilirim.
b. Gece geç yatarsan	e. daha çok hata yaparsın.
c. İki gün güzelce dinlenirse	f. planlarımı dile getireceğim.
d. Toplum kurallarına uyarsan	c. daha çabuk iyileşir.
e. Anne ve babanı dinlemedikçe	b. sabah dinç kalkamazsın.
f. Sosyal kulüp bu hafta toplanırsa	a yüksek puan alırsınız.
g. Kediyi incitmeyeceğine söz verdiğinde	d. iyi bir birey olabilirsin.

25. BİLGİCİK: Neden-sonuç cümleleri eylemin hangi sebeple (nedenle) yapıldığını belirler. Eyleme sorduğumuz "Niçin, neden?" sorularının cevabını alabiliriz.

Söz gruplarını neden-sonuç ilişkisi kuracak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.

a. Bana yardım ettiği için	b kitaplığımda yer kalmadı.
b. Her ay kitap aldığım için	g size uğramadan eve geri döndüm.
c. Bina çok kirli olduğundan	a ona hediye aldım.
d. Güneşe alerjisi olduğundan	c temizlik şirketi ile anlaştık.
e. Oyun alanı tıklım tıklım dolu olduğu için	f bazı mahallelerde seller oluştu.
f. Yağmur çok yağdığı için	e bir süre tenhalaşmasını bekledik.
g. Rahatsız ederim diye	d koruyucu krem kullanmalıymış.

26. **Aşağıdaki cümleleri anlam ilişkilerine göre inceleyiniz. Neden-sonuç cümleleri için “N”yi, amaç-sonuç cümleleri için “A”yı, koşul-sonuç cümleleri için “K”yi işaretleyiniz.**

N A ●	Mutfakta bana yardım edersen işler kısa sürede biter.
● A K	Derneğe yeterli üye gelmediği için toplantı ertelendi.
N A ●	Elif’in ne zaman geleceğini öğrenirsem hemen sana haber veririm.
N ● K	Doktor, ev daha çok güneş alsın diye perdelerin sürekli açık tutulmasını istedi.
● A K	Önceden hazırlanmadığı için iyi bir performans sergileyemedi.
N ● K	Doğduğum köye gitmek için araç kiraladık.
N ● K	Öğrenciler yeteneklerini sergileyebilmek için bütün güçleriyle yarışıyorlardı.
N A ●	Daha az bilgisayar oyunu oynarsan kardeşine vakit ayırabilirsin.
N A ●	Okul idaresi, velisi izin almadıkça öğrenciyi geziye göndermeyecekmiş.
● A K	Sürekli yalan söylediği için artık kimse ona inanmıyordu.
N ● K	Baharın mis çiçek kokularını almak için doğada vakit geçiriyor.
N A ●	Engin hafta sonu kafeye gelirmiş ancak yemeği ona biri ısmarlayacakmış.
● A K	Kuzular büyüdüğü için annelerinden ayırma vakti geldi.
N A ●	Hastanelerde hastaları rahatsız etmek istemiyorsan daha sessiz olmalısın.
N ● K	Yeterince düzenli beslenmek için sebze, meyve ve et ürünleri de tüketilmelidir.
● A K	Sen gittin yaslara büründü cihan/ Soluyor dallarda gül dertli dertli
N ● K	Her sanatçı bir anlamda ölümsüzlüğü yakalamak için eser verir.
N ● K	Kumaş dokumacılığında dışa bağımlılığı azaltmak için ülkenin dört bir yanına fabrikalar kuruldu.
N A ●	Düşündüklerini hayata geçirmedikçe hepsi kafanda birer tasarım olarak kalır.
N A ●	Bir insan için yaşamdaki bütün yollar yürünebilirse o insan artık kaybolmuştur.
● A K	Onun bu garip ve değişken tavırlarının ne anlama geldiğini anlayamadığım için susuyorum.
N A ●	Havuz suyu belirli ısıya ulaşmadan küçük çocukların havuza girmelerine izin verilmeyecektir.
● A K	Çok kitap okuduğu için olayları ve durumları değerlendirme şekli yaşıtlarından biraz farklı.
N ● K	Olayları ve durumları daha farklı değerlendirebilmek için daha çok kitap okumaya başladı.
N A ●	Olayları ve durumları daha farklı değerlendirmek istiyorsan daha çok kitap okumalısın.
N A ●	Bir sanat eserinin gerçek değeri yazarından izler taşıdığında ortaya çıkar.
● A K	Sanat yapıtları hiçbir zaman yaşamdaki gerçekliği bire bir yansıtmadığı için kurgudan öteye geçemez.
N A ●	Bir romanı toplumdaki herkes beğeniyorsa onun iyi ve başarılı bir eser olduğundan söz edilemez.
N A ●	İlgi gören, beğenilen bir eser ortaya koymak amacındaysan çalışmak, kendini geliştirmek zorundasın.
N A ●	Yazarın yaşamı ve dünya görüşü doğru incelenirse bu, yapıtlarının daha rahat anlaşılmasını sağlar.
● A K	Yaşam boyunca yanlış kararlar verdiği için içinden çıkılması zor sorunlarla baş etmek zorunda kalmıştı.

27. BİLGİCİK: Bir durumun, olayın olduğundan daha fazla veya daha az gösterilmesine abartma denir.

Eksik bırakılmış ifadeleri abartılı cümle oluşturacak şekilde yapboz parçalarını örnekte olduğu gibi birleştiriniz.

EKSİK İFADELER:	**TAMAMLAYICI İFADELER:** *(Karışık verilmiştir.)*
• Bina o kadar yüksekti ki	» üç kişi gelse bileğini bükemez.
• Sana çok kırıldım	» her saniye parmak kaldırıyordu.
• Bir kamyon dolusu karpuzu	» seni bir ömür affetmem.
• Bir aydır öyle bir kilo vermiş ki	» çatısı görünmüyordu.
• Abim çok güçlü olduğu için	» bir deri bir kemik kalmıştı.
• Azra’nın canı acımış	» bir saatte tek başına yıktı.
• Öğretmenin gözüne girebilmek için	» gözündeki yaşlar sel olmuş, akıyordu.

Sana çok kırıldım,	**seni bir ömür affetmem.**
Bina o kadar yüksekti ki	**çatısı görünmüyordu.**
Öğretmenin gözüne girebilmek için	**her saniye parmak kaldırıyordu.**
Ağabeyim çok güçlü olduğu için	**üç kişi gelse bileğini bükemez.**
Bir kamyon dolusu karpuzu	**bir saatte tek başına yıktı.**
Bir aydır öyle bir kilo vermiş ki	**bir deri bir kemik kalmıştı.**
Azra’nın canı acımış	**gözündeki yaşlar sel olmuş, akıyor-du.**

28. BİLGİCİK: Olay, durum veya bireylerin bizde uyandırdığı çeşitli duyguların yer aldığı anlamlar duygusal ifadelerdir. Sevinç, özlem, kızgınlık, şaşma vb. duyguların yer aldığı anlatımlar duygu ifadeleridir.

Duygu panosunda her askıda bir duygu ifadesi yer almaktadır. Duygu cümlelerinin yazılı olduğu farklı meyvelere takılı anahtarlar uygun askıya asılmalıdır. Duygusal anlatımlar ile duyguları eşleştirirken anahtardaki meyveyi duygu askısına örnekte olduğu gibi yazınız.

Elma anahtarı: Bu kadar kısa sürede buraya nasıl gelebildin?

Portakal anahtarı: Merdivenden yuvarlanan komşuyu görünce ne yapacağımı bilemedim.

Nar anahtarı: Sınıfça sipariş verdiğimiz kitaplar bir hafta gecikince öğretmenimiz çılgına döndü.

Çilek anahtarı: Katıldığı öykü yazma yarışmasında derece aldığı için havalara uçmuş.

Limon anahtarı: Yeni atandığım okula gitmek için can atıyordum.

Muz anahtarı: Zavallı köpek yavrusu, seni kim attı sokağa?

Kiraz anahtarı: Onca yıllık arkadaşlığı bitirmesine yüreğim dayanmıyor.

Armut anahtarı: Hayvanat bahçesindeki aslan kükreyince ziyaretçiler nereye kaçacağını bilemedi.

Şeftali anahtarı: Geçtiğimiz ay ona söylediklerimden dolayı özür dileseydim, şimdi aramız çok iyi olacaktı.

29. BİLGİCİK: Kişisel yorum ve değerlendirme içermeyen, doğruluğu veya yanlışlığı kanıtlanabilen düşünceler nesnel; kişisel görüşün, yorum ve değerlendirmelerin yer aldığı düşünceler özneldir.

Aşağıdaki cümlelerden öznel olanlar için "Ö"yü, nesnel olanlar için "N"yi işaretleyiniz.

● N	Serinin ikinci bölümünün en iyi kahramanı Mahmut'tu.
● N	Son kitabında klasik bir romancıdan çok, güçlü bir destan yazarının nitelikleriyle çıkar karşımıza yazar.
● N	Eğer sadece herkesin okuduğu kitapları okursanız, sadece herkesin düşündüğü şeyleri düşünürsünüz.
Ö ●	Villanın en geniş odası bu odaymış.
Ö ●	Günlerdir doğmasını beklediğimiz Duru Naz dün akşam dünyaya geldi.
● N	Bozkır ovalarının kendilerine göre gizemli havası var.
● N	Hayal unsuru çok olan kitaplar daha çok okunur bence.
● N	Duygu ve düşüncelerin, olayların, durumların harmanlanıp yeniden biçimlendirilmesidir edebiyat.
Ö ●	Bu dağın tepesine çıkmak dağcıların iki gününü aldı.
● N	Mağazanın en güzel perdesi bu modeldir.
Ö ●	Şair, bir üniversitenin düzenlediği imza gününe katılmak için yola çıkmış.
● N	Yazar, bu hikâyesinde Anadolu insanının şiir ve duygu yüklü taptaze havasını yansıtmış.
● N	Gül dalına konan sabah bülbüllerinin sesiyle uyanmak insana huzur veriyor.
Ö ●	Orta Anadolu'da yer alan Konya ülkemizin orta büyüklükteki bir şehridir.
● N	Yazarın Türk insanının niteliklerini yansıtmaya özen göstermesi, yapıtı yalnız edebiyat değil, folklor açısından da değerli kılmıştır.
● N	Kütüphanenin bu rafındaki kitapları çok seviyorum, onlardan vazgeçemiyorum.
Ö ●	Yaşar Kemal, hemen hemen bütün dünya dillerine çevrilen romanı İnce Memed'de kötülüklere, haksızlıklara başkaldıran insanı anlatır.
● N	Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Huzur" romanının Türk ve dünya edebiyatının başyapıtları arasında yer alması tesadüf değildir.
● N	Bir günde yapabileceklerimizi abartıyoruz ve birkaç günde yapabileceklerimizi küçümsüyoruz.
● N	Öğrenmeyi bırakan kişi yirmisinde de olsa sekseninde de olsa yaşlıdır.

30. BİLGİCİK: Benzetme cümlelerinde iki olay, durum ya da kavramdan zayıf olan güçlü olana benzetilir. “Gibi, sanki, tıpkı, andırıyor, benziyor” gibi ifadeler benzetme yaparken kullanılır.

Benzetme yapılan cümlelere “+”, benzetme yapılmayan cümlelere “-” işaretini koyunuz.

+	Geçirdiği o büyük ameliyattan sonra kaplumbağa gibi yavaş yürüyordu.
+	Boğazın karşısında saray gibi bir ev almış.
+	O, gençliğinden beri karınca gibi çalışıp arı gibi üretirdi.
-	Ne zamandan beri burada bekliyorsun?
-	Çantasını kaptığı gibi dışarı çıktı.
+	Bankada çalışan beyefendinin gözleri zeytini andırıyordu.
+	Antalya keçileri gibi tepelere, dağlara zıplayarak tırmandı.
-	Kapadokya’nın en iyi çömlek atölyesi Hüseyin Usta’nın atölyesidir.
+	Sınıftaki öğrencilerim sanki bir bahar çiçeği, suladıkça açıyorlar.
-	Bu yörede sıcaklık kuraklığa sebep olmuş.
+	Proje görevini bitirmek için sabaha kadar oturmuş ve gözleri kan çanağına dönmüştü.
-	İlimizi ziyarete gelen oyunculara, Ürgüp'te balon turu yaptırabilirsiniz.
+	Bebeğin ağzında inci gibi beyaz iki diş vardı.
+	Sizinle kardeşliği andıran bu ortaklığımız bugünden itibaren sona ermiştir.
-	Yaşı ilerlese de kitapları yok satan bir yazarın yazmayı bırakacağını sanmıyorum.
-	Onun romanlarını okuduğunuzda bütün dünya insanının yaşamını görmeniz mümkündür.
+	Dünyaya yeni gelen bebeğin denizi andıran gözleri ve elma yanakları vardı.
-	Bu büyük şairin yaşama ve insanlara beslediği sevgi şiirlerinde de kendini gösteriyor.

31. Cümlelerde karşılaştırılan varlık, durum ya da olayı işaretleyiniz.

Konya Kocaeli' ye göre daha kalabalık bir şehrimizdir.

- ● Konya ile Kocaeli
- ○ seyrek ve kalabalık

Geçen yıl okul meclisi seçiminde Emirhan'ın aldığı oy, Halil'in oyundan çok fazla değildi.

- ○ geçen yıl ile bu yıl
- ● Emirhan ile Halil

Tercüman Rusçayı Almancadan daha akıcı konuşuyor.

- ○ konuşmak ile okumak
- ● Rusça ile Almanca

Bu konularda Elif, Ezgi'ye göre daha yeteneklidir.

- ● Elif ile Ezgi
- ○ konu ile yetenek

Öykü yazıyorum ama şiir kadar kaliteli yazamıyorum.

- ● Öykü yazmak ile şiir yazmak
- ○ öykü ile yazmak

Büyükbaş hayvanlar küçükbaşa göre daha fazla süt verir.

- ○ Süt ile hayvan
- ● büyükbaş ile küçükbaş havyanlar

Şehir hastanesi ildeki diğer hastanelerin en büyüğü ve en iyisiymiş.

- ○ hastane ile il
- ● şehir hastanesi ile diğer hastaneler

32. BİLGİCİK:

Benzetme: Anlatımı güçlendirmek amacıyla, aralarında ortak nitelik bulunan iki varlık ya da kavramdan, ortak nitelik yönünden güçlü olandan zayıf olana aktarma yapılmasıdır.

Karşılaştırma: Kişilerin veya varlıkların benzer veya farklı yanlarını incelemek amacıyla yapılan kıyaslamaya karşılaştırma denir.

Örneklendirme: Verilmek istenen bilginin, düşüncenin somutlaştırmak, açıklamak ve daha iyi anlaşılır kılmak için başvurulan bir tekniktir.

Cümlelerde karşılaştırma yapılmışsa "K", benzetme yapılmışsa "B", örneklendirmeye başvurulmuşsa "Ö" ifadelerini işaretleyiniz.

● B Ö	Ömer Seyfettin ve Sait Faik Abasıyanık bu ülkenin yetiştirdiği en büyük edebiyatçılardandır.
● B Ö	Çayı kahveye göre daha çok tüketiyoruz.
K B ●	Köyümüzün topraklarında yazın kavun, karpuz, şeftali; kışın ayva, mandalina, nar yetiştirilir.
K ● Ö	Yeni taşındığımız Arnavut kaldırımlı bu sokak dedemlerin mahallesini andırıyor.
K B ●	Naim Süleymanoğlu azim ve kararlılığa güzel bir spora kendini adamak isteyenler için doğru bir örnektir.
● B Ö	Kahramanmaraş ve Gaziantep el yapımı biber salçasının en iyi yapıldığı yerlerin başında gelmektedir.
● B Ö	6/C sınıfı dönem başında, her yönden 6/G sınıfına göre çok daha başarılıydı.
K ● Ö	Doğada yapılacak o kadar çok şey var ki: yürüyüş yapmak, kamp kurmak, dağa tırmanmak...
● B Ö	Ülkemizde incirinin tadı ve güzelliğiyle en meşhur olmuş şehrimiz Aydın'dır.
K ● Ö	Gökyüzündeki bulutlar tıpkı süslü bir at gibi salınıyordu.
● B Ö	İlk şiir kitabında Türkçeyle birlikte İngilizce yazdığı şiirlere de yer verirken ikinci kitabında sadece Türkçe yazdığı şiirlere yer vermiştir.
● B Ö	İlçemizde düzenlenen bu yılki festival geçtiğimiz yıllardaki kadar hareketli değildi.
● B Ö	Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi'ne göre daha yağışlıdır.
K B ●	Portakal, kivi ve greyfurt C vitamini deposu olarak bilinen meyvelerdendir.
K B ●	Yaz aylarında cildini tahriş etmeyen kumaşlardan birini mesela keteni tercih edebilirsin.
● B Ö	Küçükken hikâyeye ilgi duyan sanatçı, şiirle üniversite yıllarında tanışıyor ve en başarılı örneklerini bu türde veriyor.
● B Ö	Şiirlerini serbest ölçüyle yazan sanatçı çağdaşlarına göre halk şiiri ile modern şiiri eserlerinde ustaca birleştiriyor.
K B ●	"Çocukluğum" ve "Bilmediğim Dünyanın Haritası" adlı iki öyküsü modern edebiyatın birer belgesi olarak karşımızda durur.

33. Numaralandırılmış cümlelerin çıkarımlarının doğru mu, yanlış mı olduğunu değerlendiriniz. İlgili seçeneği işaretleyiniz.

● Y	“Biraz ara verip dinlenirseniz daha verimli çalışırsınız.” cümlesinde verimli çalışmak şarta bağlanmıştır.
● Y	“Otoyolda tır bozulduğu için trafik kapalıydı.” cümlesinde trafiğin kapalı olmasının nedeni verilmiştir.
D ●	“Kartalkaya, Bolu’nun kayak merkezlerindendir.” cümlesinde kişisel görüşe yer verilmiştir.
● Y	“Söylediği şarkı ile bütün dünyayı kendine hayran bıraktı.” cümlesinde abartmaya başvurulmuştur.
D ●	“Sular kesildiği için ne bulaşığı ne de çamaşırları yıkayabilmişler.” cümlesinde sonuç bir amaca bağlanmıştır.
● Y	“Kız Kulesi’nde fotoğraf çektirmek için ta nerelerden gelenler var.” cümlesinde amaç-sonuç anlamı vardır.
D ●	“Ev işlerinde oldukça yeteneklisin.” cümlesinde karşılaştırma söz konusudur.
● Y	“Takım bu elemeyi de geçerse finale kalacak.” cümlesinde şart söz konusudur.
● Y	“Ne kadar şanslısın, kedi gibi dört ayak üstüne düştün yine.” cümlesinde benzetme yapılmıştır.
● Y	“Bize sevgiyi aşılayan şairlere örnek verecek olursak ilk akla gelen Yunus Emre’dir.” cümlesinde örneklendirme yapılmıştır.
● Y	“Börek yapmak için marketten yufka almalısın.” cümlesinde yufka almanın amacı börek yapmaktır.
D ●	“Seni partiye bir şartla gönderirim.” cümlesinde partiye gönderme şartı açıklanmıştır.
● Y	“Tüm çalışanlar iş yerinde arı gibi çalışıyordu.” cümlesinde çalışanlar arıya benzetilmiştir.
● Y	“Bu köyün halkı, çok güzel konuşuyor.” cümlesinde bilgiler özneldir, kişisel görüş söz konusudur.
D ●	“Everest Tepesi, dünyanın en yüksek dağıdır.” cümlesinde abartma yapılmıştır.
● Y	“Mahallenin en yaşlı ağacını korumak için herkes birlik oldu.” cümlesinde hem amaç verilmiş hem de karşılaştırma yapılmıştır.

34. Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına gerçek anlam, gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir.

Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramları karşılığında kazandığı anlama terim anlam adı verilir.

Buna göre cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini işaretleyiniz.

“Kök” sözcüğü

Seçenekler	Cümle
○ Gerçek ● Mecaz ○ Terim	Türk devletleriyle dostluğumuzun kökleri ortak bir geçmişe dayanmaktadır.
● Gerçek ○ Mecaz ○ Terim	Babamla bütün gün bahçedeki yabani otların köklerini temizledik.
○ Gerçek ○ Mecaz ● Terim	Kardeşim fiil ve isim köklerini hâlâ birbirine karıştırıyor.

“Basamak” sözcüğü

Seçenekler	Cümle
○ Gerçek ● Mecaz ○ Terim	Olumsuzlukları akıllıca kullanarak onları başarıya giden yolda bir basamak hâline getirdi.
○ Gerçek ○ Mecaz ● Terim	Okulda üç ve daha fazla basamaklı sayılarla bölme alıştırmaları yaptık.
● Gerçek ○ Mecaz ○ Terim	Çocuk elinde karnesiyle basamakları koşar adım çıkarak odaya girdi.

35. “Işık”, “donmak”, “güneş” ve “dünya” **sözcükleri gerçek, mecaz ve terim anlamları olan sözcüklerdir. Bu sözcükleri sözlükten de faydalanarak farklı anlamlarıyla kullanacağınız cümleler kurunuz.**

		CÜMLE
IŞIK	Gerçek Anlam	Okuyabilmek için kapıdaki ışık yeterli değildi.
	Mecaz Anlam	Bütün gözlerden manalı ışıklar sıçrıyordu.
	Terim Anlam	Yüksek sıcaklıkta ısıtılan cisimlerin akkor duruma gelmesine ışık denir.

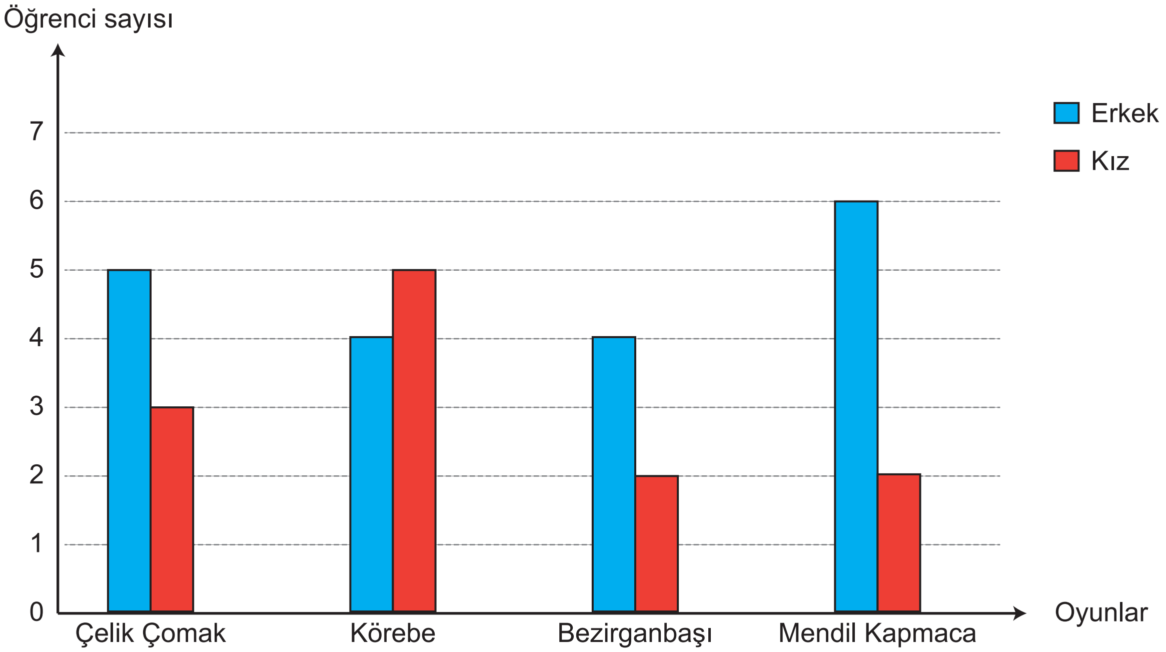
		CÜMLE
DONMAK	Gerçek Anlam	Küçük kedi neredeyse donmak üzereydi.
	Mecaz Anlam	Salonun içinde kimse kımıldayamadı, hepsi olduğu yerde dondu.
	Terim Anlam	Şehirde meydana gelen don olayı hayatı aksattı.

		CÜMLE
GÜNEŞ	Gerçek Anlam	Güneş yakmasın diye kafasına şapka taktı.
	Mecaz Anlam	O, Türk müziğinin sanat güneşiydi.
	Terim Anlam	Bugün derste Güneş ve Ay’ın hareketlerini işledik.

		CÜMLE
DÜNYA	Gerçek Anlam	Biz dünyadan ayrı yaşarken dünya epey değişmiş.
	Mecaz Anlam	Köprüye kadar kendi dünyaları içinde ne tatlı, ne özlü konuşurlardı.
	Terim Anlam	Güneş’e yakınlık bakımından üçüncü gezegen Dünya’dır.

36. Aşağıda geleneksel çocuk oyunları ile ilgili bir grafik verilmiştir.

Grafik: Geleneksel Çocuk Oyunları

Bir ortaokuldaki beden eğitimi öğretmeni, geleneksel oyunları tanıtmak için belirlediği dört oyunu öğrencilerine oynatmak istemiştir. Öğrenciler oynamak istedikleri oyunlara göre grafikteki gibi gruplanmıştır.

Bu grafiğe göre verilen yargılardan doğru olanlar için "D"yi yanlış olanlar için "Y"yi işaretleyiniz.

D ●	Sınıfta en çok ilgi gören oyun mendil kapmaca olmuştur.
● Y	Kız öğrenciler daha çok körebe oyununa ilgi göstermiştir.
D ●	Sınıftaki kız öğrenci sayısı erkek öğrenci sayısından fazladır.
● Y	Körebeye katılan kız sayısı, çelik çomağa katılan erkek sayısına eşittir.
D ●	Çelik çomak oyunu, mendil kapmaca oyunundan daha az ilgi görmüştür.
● Y	Bezirganbaşına katılanların sayısı, mendil kapmacaya katılan erkeklerin sayısına eşittir.

37. Tabloda bir okulun bir haftalık yemek listesi bulunmaktadır.

Haftalık Yemek Listesi				
Pazartesi	**Salı**	**Çarşamba**	**Perşembe**	**Cuma**
Mercimek çorbası	Tavuk suyu çorbası	Kremalı mantar çorbası	Brokoli Çorbası	Domates çorbası
Kuru fasulye	Tavuk Şinitzel	Köfte	Karnabahar	Palamut buğulama
Pilav	Pilav	Pilav	Börek	Makarna
Ayran	Ayran	Cacık	Yoğurt	Salata
Meyve	Meyve	Meyve	Tatlı	Meyve

Verilen cümlelerdeki boşlukları tabloya göre doldurunuz.

- Pilavın olduğu her gün **meyve** da vardır.
- Tatlı sadece **perşembe** günü çıkmaktadır.
- Haftanın **üç** günü et yemeği çıkmaktadır.
- Yoğurdun olduğu gün **brokoli** çorbası vardır.
- Menüde her gün **çorba** bulunmaktadır.
- **Perşembe** ve **cuma** günleri pilav verilmemektedir.
- **Pazartesi** ve **perşembe** günleri sebze yemeği çıkmaktadır.

38.

İĞDE AĞACI

Atatürk'ün manevi kızı Prof. Dr. Afet İnan şunları yazıyor:

"1937 yılının bahar mevsimiydi. Atatürk Orman Çiftliği'ne gidiyorduk. Çiftliğin o bölümü meyve bahçesiydi ve fidanlar sıra sıra dikilmişti.

Atatürk, bu eski çorak topraklar üzerindeki, meyve bahçesi hâline gelmiş olan bu yerlere neşe ile bakıyordu. Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı. Atatürk birden şoföre,

- Dur, diye bağırdı. Yere indiği vakit orada olanlara:

- Burada bir iğde ağacı vardı o nerede, diye sordu. Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.

Atatürk'ün biraz evvelki neşesi kalmamıştı.

Çünkü çiftliğin ilk günlerinin bir hatırası yerinden çıkarılmış ve yok olmuştu. Yol boyunca yürüyerek iğde ağacını aradık.

- İğde diğerlerinden daha eski ve çelimsiz bir ağaçtı. Fakat yaşayan ve baharda hoş kokularını etrafa saçan, güzel bir ağaçtı, diyordu. Çiftlik merkezine gelmiştik. Orayı gezerken iğde ağacını yerinden kimin çıkartmış olduğunu ilgililere sordu. Kimse bu küçücük ağaca ne olduğu hakkında bir haber veremedi.

Atatürk bu önemsiz gibi görünen işten üzüntü duymuştu. Uyarılarda bulundu, emirler verdi, eski ağaçlar da korunacak ve bakılacaktı.

Çankaya'yı oturmak için seçmesindeki neden, birkaç büyük karakavak ağacının bulunması idi. O gün, çiftlik dönüşü uzun boylu ağaçlardan bahsetti. "Onlardır ki toprağı verimli kılarlar. İnsan topluluklarının yer seçmelerine rehberlik ederler." dedi.

Çünkü o, yeşilliğin ve ağacın hasretini İstiklâl Savaşı boyunca çok çekmişti. Eski adı Orman Çiftliği olan bu yerde, orman yetiştirmeyi kendisine ideal edinmişti. Onun için her ağaç eski ve yeni, kıymetli birer varlıktı. Tabiatın varlığı ağaç, insanlara büyük bir kazançtı. Bunların yetiştiğini, büyüdüğünü görmek, bir idealin gerçekleşmesindeki zevki kendisine veriyordu. Orman Çiftliği, insanların irade ve çalışmalarıyla, tabiatı güzelleştirme kuvvetinin bir örneğidir.

a) Aşağıda verilen sözcüklerin eş anlamlılarını metinden bulup uygun sözcüğün altına yazınız.

Zayıf	Sevinç	Ülkü	Anı	Güç	Güzel	Değerli	Verimsiz	İkaz	Zaman
Çelimsiz	**Neşe**	**İdeal**	**Hatıra**	**Kuvvet**	**Hoş**	**Kıymetli**	**Çorak**	**Uyarı**	**Vakit**

b) Aşağıda parçadan alınan cümleleri uygun olan özellikle eşleştiriniz.

b	Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı.	a.Karşılaştırma
d	Atatürk bu önemsiz gibi görünen işten üzüntü duymuştu.	b.Nesnel
e	Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.	c.Öznel
c	Tabiatın varlığı ağaç, insanlara büyük bir kazançtı.	d.Duygu Belirten
a	İğde diğerlerinden daha eski ve çelimsiz bir ağaçtı.	e.Sebep-Sonuç

c) Metinden aşağıdaki sorulara yanıt olabilecek ifadeler bularak yazınız.

Niçin?
Çünkü çiftliğin ilk günlerinin bir hatırası yerinden çıkarılmış ve yok olmuştu.

Ne zaman?
1937 yılının bahar mevsimiydi.

Nerede?
Eski adı Orman Çiftliği olan bu yerde, orman yetiştirmeyi kendisine ideal edinmişti.

39. Aşağıda bazı bitkilerin faydaları ile birlikte bazı kişilerin de rahatsızlıkları verilmiştir.

Ada çayı

Ada çayı bağışıklık sistemini güçlendirmektedir. Ayrıca ada çayı üzerine yapılan araştırmalar, hatırlama yeteneğinin artırılmasına ve hafızanın güçlenmesine yardımcı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yiyeceklere eklenen ada çayı, bağırsak sağlığının korunmasını sağlamaktadır.

Damar Otu

Damar otunun, mide ağrılarına karşı kullanılması tavsiye edilir. Ayrıca damar otu, apse ve çıbanı iyileştirir, siğillere iyi gelir. Bu yüzden birçok yörede siğil otu olarak da bilinir. Gizli şeker hastalığına karşı da oldukça faydalıdır. Bu otun göğsü yumuşatma özelliği de vardır.

Ebegümeci

Ebegümeci akciğerlerde balgam toplanmasında, öksürük ve bronşitte, ses kısıklıklarında faydalıdır. Boğaz ve bademcik iltihaplarını giderir. Nezle, grip, öksürük, bronşit, nefes darlığı tedavisinde kullanılır. Göz kuruluğu çekenlere ebegümeci çayı ile yapılan pansuman iyi gelir. Ateşi düşürüp vücuda rahatlık verir.

Isırgan Otu

Isırgan otu, sindirim sisteminden bağışıklık sistemi hastalıklarına karşı korur. Isırgan otu mevsimsel alerjiler için popüler bir tedavidir. Bilim adamları ısırganın vücuttaki alerjiye bağlı iltihabı azaltabildiğini öne sürmektedir. Kemik gelişimi ve sağlığı açısından önemli olan kalsiyumun vücutta kalmasını sağlar.

Turp

Turp, cildin nemli kalmasına yardımcı olur; şeker hastalarında kan şekeri seviyelerini düzenler. Ayrıca ağrıyı ve şişliği azaltırken çeşitli solunum yolları hastalıklarını tedavi eder. Her gün tüketilen turp; cildi kuruluktan, sivilceden ve sivilcenin oluşturduğu kızarıklıktan korur. Bunun yanı sıra turp suyu saçların kökünü güçlendirir ve saç dökülmesini önlemeye yardımcı olur.

Kişilerin rahatsızlıkları:

- Murat'ın ailesi çocuklarının söylenen şeyleri hemen unuttuğunu veya hatırlamakta güçlük çektiğini söylemektedirler.
- Vedat Bey'in, vücudunun çeşitli yerlerinde çıkan ve onu rahatsız eden siğillerle başı derttedir.
- Ergenlik çağında olan Selda, teninin kuruluğundan ve sivilcelerinden memnun değildir.
- Asuman Hanım mevsimsel alerjik sorunlarla mücadele etmektedir.
- Annesi, Ömer'in gece gündüz hep öksürük nöbetlerine yakalandığından ve bademcik şişkinliğinden şikâyetçidir.

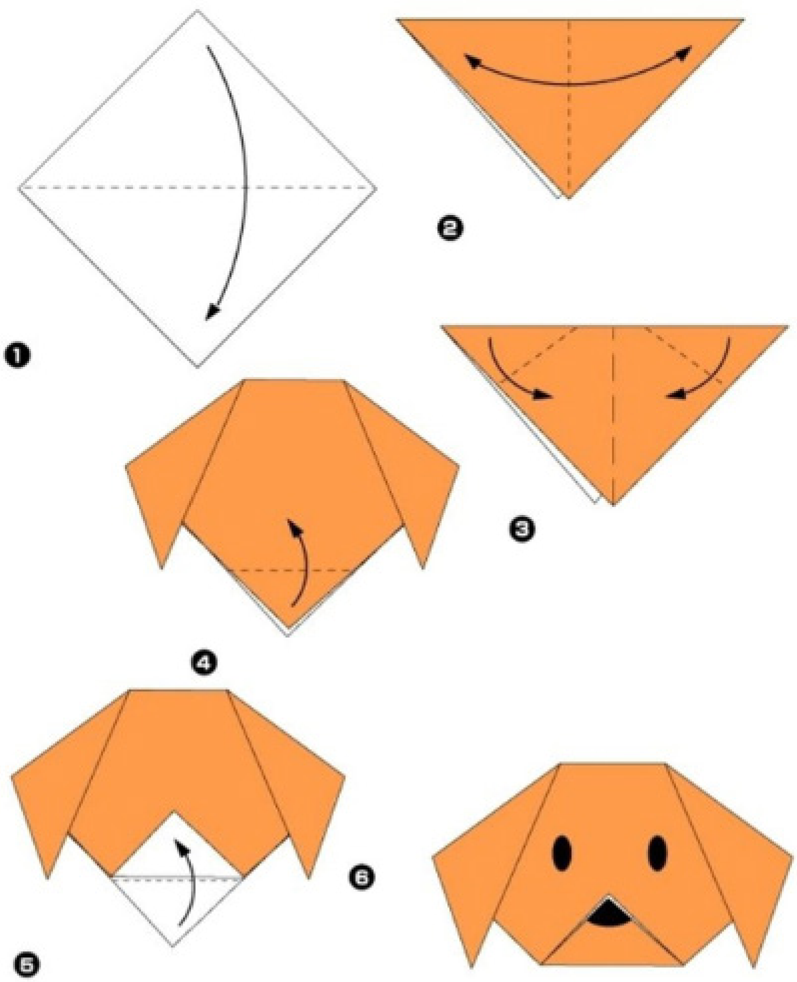
Verilen bilgiler dâhilinde kim hangi bitkiyi tüketmelidir?

Vedat Bey: damar otu | **Asuman Hanım:** ısırgan otu

Murat: ada çayı | **Ömer:** ebegümeci

Selda: turp

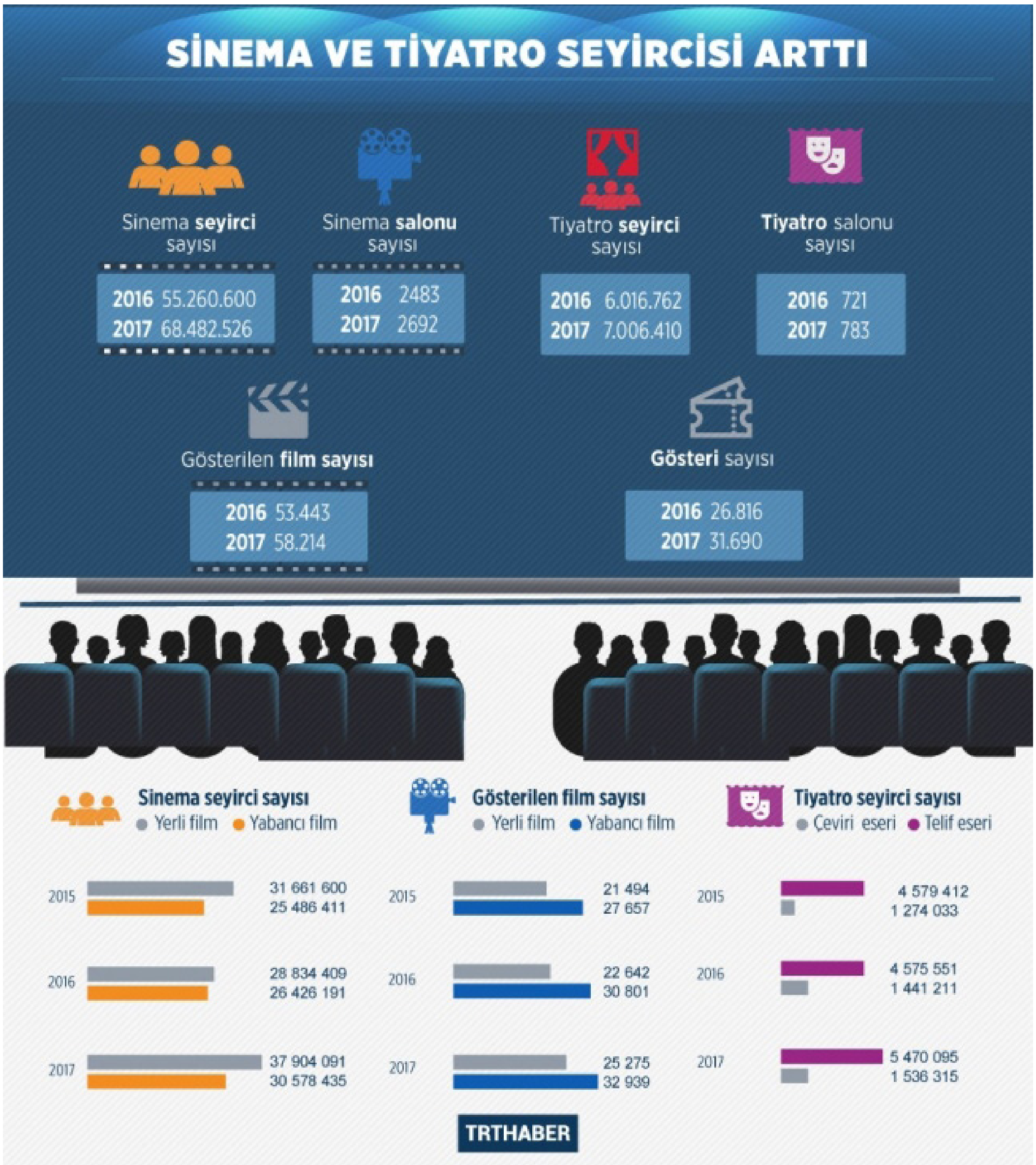
40. Kâğıt katlama çalışmaları olarak bilinen origami, eğlenceli bir sanat etkinliğidir. Kâğıtları katlayarak yapıştırıcı kullanmadan şekiller oluşturabilme sanatı origami olarak adlandırılır.

Resimdeki origami örneğinin yapılışını anlatan cümlelerin karşısına yapılış sırasını kodlayınız.

1 2 3 ● 5 6	Alttaki noktalı çizgiden öne doğru katlayalım.
1 2 3 4 ● 6	Çizgiden tekrar arkaya doğru katlayalım.
1 ● 3 4 5 6	Kâğıdı tekrar ikiye katlayalım ve açalım.
1 2 3 4 5 ●	Ağız ve gözleri yapalım.
1 2 ● 4 5 6	Yanlardaki noktalı yerlerden katlayalım.
● 2 3 4 5 6	Kâğıdı ortasından tam ikiye katlayalım.

41. Aşağıda kişilerin 2016-2017 yıllarına ait sanat gösterimlerine gitme grafiği verilmiştir.

Görselden ulaşılabilecek bilgiler için "Çıkarılabilir" **ulaşılamayacak bilgiler için** "Çıkarılamaz" **kısmına işaretleyiniz.**

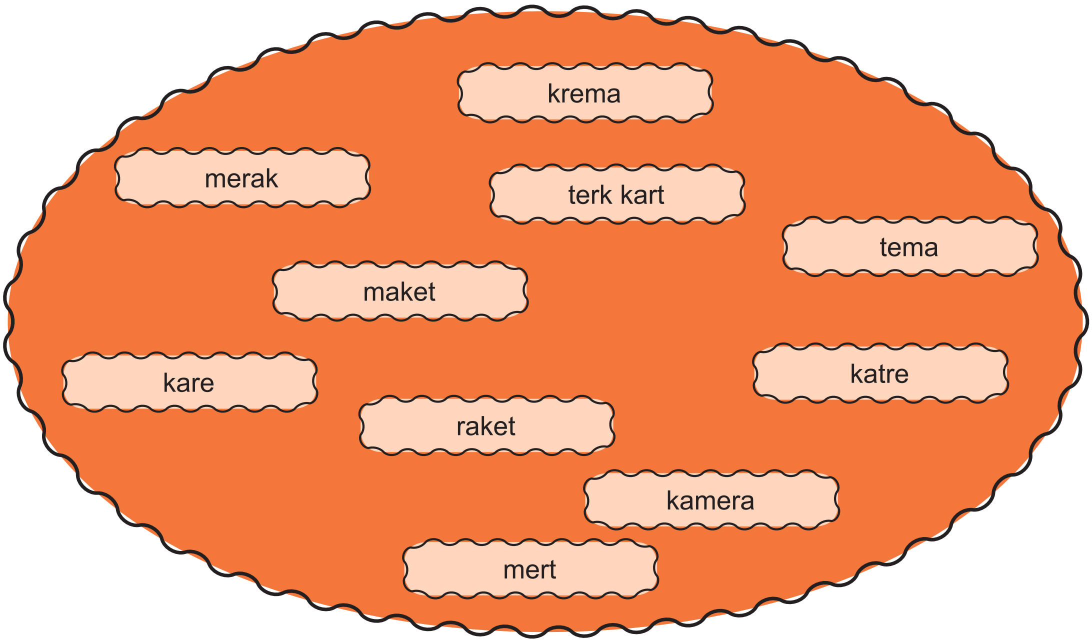
Sıra	Cümle	Çıkarılabilir	Çıkarılamaz
1	Sinemaya giden izleyici sayısı, 2017'de bir önceki yıla göre artmıştır.	X	
2	Sinemada yayımlanan film sayısı, 2017'de bir önceki yıla göre azalmıştır.		X
3	Tiyatro seyircisi, tüm yıllarda daha çok çeviri eseri tercih etmiştir.		X
4	2017'de yayımlanan filmlerin içinde yerli olanlar daha fazla tercih edilmiştir.	X	
5	2016'da tiyatro oyunlarından elde edilen gelir, bir önceki yıla göre düşmüştür.		X
6	2017'de tiyatro salonlarının sayısı, bir önceki yıla göre artmıştır.	X	
7	2017'de tiyatroya giden izleyici sayısı, bir önceki yıla göre azalmıştır.		X
8	2016 yılında tiyatrolarda en çok çocuk oyunları izlenmiştir.		X
9	2016 yılında sinemada daha çok yabancı filmler gösterilmiştir.	X	
10	2016 yılında tiyatrolarda telif eseri oyunların sayısı bir önceki yıla göre azalmıştır.	X	
11	2017 yılında sinemalarda yayımlanan yabancı film sayısı bir önceki yıla göre artmıştır.	X	

42. Mors alfabesi veya mors kodu, kısa ve uzun işaretler (• ve –) ile bunlara karşılık gelen ışık veya sesleri kullanarak bilgi aktarılmasını sağlayan yöntemdir.

Örneğin “market” kelimesi -- .- .-. -.- . - şeklinde kodlanmaktadır.

M A R K E T

Verilen market kelimesinin mors alfabesindeki karşılığından yola çıkarak aşağıda mors kodlarıyla yazılmış kelimeleri yandaki bulut içinden bularak karşısına yazınız.

-.- .-. . -- .-	→	krema
.-. .- -.- . -	→	raket
-- . .-. .- -.-	→	merak
-- .- -.- . -	→	maket
- . -- .-	→	tema
-.- .- - .-. .	→	katre
-.- .- -- . .-. .-	→	kamera
-.- .- .-. .	→	kare
-- . .-. -	→	mert
- . .-. -.-	→	terk

Artık Mors alfabesi ile kodlamayı öğrendiğine göre sen de aşağıdaki kelimeleri Mors alfabesi ile kodlamaya ne dersin?

katmer → -.- .- - -- . .-.

kemer → -.- . -- . .-.

43.

PANTOLON	GÖMLEK RENKLERİ									
Haki	Lacivert	Kestane	Kırmızı	Yeşil	Siyah	Beyaz	Mor	Turkuaz	Pembe	Gri
Siyah	Mavi	Kestane	Kırmızı	Turkuaz Yeşil	Açık Turuncu	Beyaz	Mor	Açık Sarı	Açık Pembe	Açık Gri
Krem	Lacivert	Kestane	Pembe	Deniz Yeşil	Siyah					
Gri	Mavi	Yeşil	Kırmızı	Siyah	Bahar Çiçeği	Beyaz	Mor	Su Yeşili	Açık Pembe	Vişne
Lacivert	Beyaz	Sarı	Pembe	Şeftali	Açık Yeşil	Mor	Kraliyet Mavisi	Kahve	Kestane	Eflatun
	Su Yeşili	Krem	Haki	Kırmızı	Gri	Siyah	Portakal	Koyu Kırmızı	Güneş Sarısı	

Bu tabloda bazı pantolon renkleri ve bunlara uygun olan gömlek renkleri verilmiştir. Aşağıdaki soruları bu tabloya göre yanıtlayınız.

a) **Yarınki iş toplantısında beyaz gömleğini giymek isteyen Ömer, tabloda gösterilen hangi renk pantolonları giyemez?**

Krem

b) **Okuldan sonra basket maçı izlemeye gidecek olan Büşra gri pantolon giymiştir. Üstüne giyebileceği gömlekleri yuvarlak içine alınız.**

*Pembe *Siyah *Açık yeşil *Kestane *Beyaz *Vişne *Açık gri

c) **Pilotluk için iş görüşmesine gidecek olan Murat, haki ve siyah pantolonların her ikisine de uyan bir gömlek giymek istemektedir. Buna göre Murat hangi renk gömlekleri giyebilir?**

Kestane, kırmızı, beyaz, mor

44. Ahmet, Mustafa, Dilara, Zeynep ve Elif isimli arkadaşlar; sabah kahvaltısı yapmışlardır. Kahvaltıyla ilgili bilinenler şunlardır:

- Ahmet, kahvaltıya Zeynep'ten önce gelmiştir.
- Kahvaltıya ilk gelen bir kızdır.
- Mustafa Dilara'dan hemen sonra gelmiştir.
- Elif kahvaltıya en son katılan kişidir.

Metne göre kahvaltıya geliş sırasını aşağıya yazınız.

1. **Dilara**
2. **Mustafa**
3. **Ahmet**
4. **Zeynep**
5. **Elif**

CEVAP ANAHTARI

1. D
2. B
3. D
4. C
5. D
6. D
7. C
8. A
9. B
10. B
11. D
12. C
13. B
14. C
15. B
16. B
17. C
18. A
19. D
20. D
21. B
22. C
23. D
24. C
25. B
26. D
27. B
28. C
29. B
30. C
31. B
32. A
33. A
34. C
35. C
36. C
37. A

meb.gov.tr